ศว26.2555/123 ๒๘

รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง

การแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก

โดย

คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

สำนักกรรมาธิการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

(สำเนา)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา
ที่ สว (กมธ๑) ๐๐๐๙/(ร ๓๖) **วันที่** ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๕
เรื่อง รายงานของคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา
พิจารณาศึกษา เรื่อง "การแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก"

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๗๗ ซึ่งคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา เป็นคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่งมีอำนาจหน้าที่เพื่อกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาแล้วรายงานต่อวุฒิสภา ซึ่งคณะกรรมาธิการฯ ประกอบด้วย

๑. นายมหรรณพ เดชวิทักษ์	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายวิทยา อินาลา	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นางสาวสุนันท์ สิงห์สมบุญ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายประวัติ ทองสมบูรณ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายบุญชัย โชควัฒนา	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ กิตติมศักดิ์ และประธานที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจ
๖. พลตำรวจเอก โกวิท ภักดีภูมิ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๗. นายสุวิศว์ เมฆเสรีกุล	ประธานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรม
๘. นายสมบูรณ์ งามลักษณ์	ประธานที่ปรึกษาด้านพาณิชย์
๙. นายประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายชรินทร์ หาญสืบสาย	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายไพบูลย์ ชำศิริพงษ์	ที่ปรึกษาและกรรมาธิการ
๑๒. นายสุรพงษ์ ตันธนศรีกุล	ที่ปรึกษาและกรรมาธิการ
๑๓. พันตำรวจโท จิตต์ ศรีโยหะ มุกดาธนพงศ์	ที่ปรึกษาและกรรมาธิการ
๑๔. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายจารุพงศ์ จีนาพันธ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

/ในการนี้ ....

ในการนี้ คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา ได้พิจารณาเห็นชอบรายงานเรื่อง "การแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก" ซึ่งเป็นรายงานที่ได้มีการพิจารณาศึกษามาตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๕๑ โดยมี นายบุญชัย โชควัฒนา เป็นประธานคณะกรรมาธิการฯ และในคราวประชุมคณะกรรมาธิการฯ ครั้งที่ ๕๒ วันจันทร์ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้พิจารณารายงานดังกล่าวและเห็นชอบให้นำเสนอที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

(ลงชื่อ) มหรรณพ เดชวิทักษ์

(นายมหรรณพ เดชวิทักษ์)

ประธานคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นายพีระพจน์ รัตนมาลี)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ

การพาณิชย์และอุตสาหกรรม

สำนักกรรมาธิการ ๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สำนักกรรมาธิการ ๑
โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๖๐
โทรสาร ๐ ๒๘๓๑ ๙๑๖๑
เว็บไซต์ http://www.senate.go.th

วิศวดล พิมพ์
พีระพจน์ ทาน

คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

นายมหรรณพ เดชวิทักษ์
ประธานคณะกรรมาธิการ

พล.ต.อ.โกวิท ภักดีภูมิ
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายบุญชัย โชควัฒนา
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการกิตติมศักดิ์และประธานที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจ

นายสุวิศว์ เมฆเสรีกุล
ประธานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรม

นายประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์
รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายชรินทร์ พาญสืบสาย
รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายสมบูรณ์ งามลักษณ์
ประธานที่ปรึกษาด้านพาณิชย์

นายวิทยา อินาลา
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง

นางสาวสุนันท์ สิงห์สมบุญ
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง

นายประวัติ ทองสมบูรณ์
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม

นายวันชัย สอนศิริ
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายจารุพงศ์ จีนาพันธ์
เลขานุการคณะกรรมาธิการ

นายสุรพงษ์ ตันธนศรีกุล
ที่ปรึกษาและกรรมาธิการ

นายไพบูลย์ ช้าศิริพงษ์
ที่ปรึกษาและกรรมาธิการ

พ.ต.ท.จิตต์ ศรีโยหะ มุกดาธนพงศ์
ที่ปรึกษาและกรรมาธิการ

คณะอนุกรรมาธิการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก ในคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

<u>คณะอนุกรรมาธิการ คือ</u>

1. นายสุพจน์ เลียดประถม	ประธานคณะอนุกรรมาธิการฯ
2. นายวันชัย แสงสุขเอี่ยม	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการฯ
3. นายประยูร สงค์ประเสริฐ	อนุกรรมาธิการฯ
4. นายชาติชัย อุดมกิจมงคล	อนุกรรมาธิการฯ
5. นางดวงใจ จันทร	อนุกรรมาธิการฯ
6. นางชิงชิง ทองดี	อนุกรรมาธิการฯ
7. รองศาสตราจารย์ สมชาย ชคตระการ	อนุกรรมาธิการฯ
8. นายจรูญ พงศาปาน	อนุกรรมาธิการฯ
9. นายบุญเที่ยง สุขนิยม	อนุกรรมาธิการฯ
10. นายสุมิตร เขียวขจี	อนุกรรมาธิการฯ และเลขานุการ

<u>ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ คือ</u>

1. นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการฯ
2. นายสิทธิศักดิ์ ยนต์ตระกูล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการฯ
3. รองศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ ศรีอนุชาต	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการฯ
4. นายประเสริฐ ชิตวงษ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการฯ

รายงานการพิจารณาศึกษา
เรื่อง การพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก
ของ
คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

.....

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๘ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๗๗ ซึ่งคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา เป็นคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่งมีหน้าที่ เพื่อกระทำกิจการ พิจารณา สอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาแล้วรายงานต่อวุฒิสภา โดยคณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาศึกษาเรื่อง การแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก ซึ่งคณะกรรมาธิการฯ ประกอบด้วย

๑. นายบุญชัย โชควัฒนา	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายสุรชัย ชัยตระกูลทอง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายชรินทร์ หาญสืบสาย	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายพิชัย อุตมาภินันท์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายสุพจน์ เลียดประถม	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สี่
๖. นายประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่ห้า
๗. นางรสสุคนธ์ ภูริเดช	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หก
๘. นายวันชัย แสงสุขเอี่ยม	ประธานที่ปรึกษาด้านการพาณิชย์
๙. นายสมบูรณ์ งามลักษณ์	ประธานที่ปรึกษาด้านการอุตสาหกรรม
๑๐. นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๑. พันตำรวจโท จิตต์ ศรีโยหะ มุกดาธนพงศ์	รองเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๒. นายยุทธนา ยุพฤทธิ์	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๓. นายบวรศักดิ์ คณาเสน	กรรมาธิการ
๑๔. นายประดิษฐ์ ตันวัฒนพงษ์	กรรมาธิการ
๑๕. นายสิทธิศักดิ์ ยนต์ตระกูล	กรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. ตั้งคณะอนุกรรมาธิการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก ขึ้นมาดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ ตั้งคณะอนุกรรมาธิการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก ประกอบด้วย

๑. นายสุพจน์ เลียดประถม	ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๒. นายวันชัย แสงสุขเอี่ยม	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๓. นายประยูร สงค์ประเสริฐ	อนุกรรมาธิการ
๔. นายชาติชัย อุดมกิจมงคล	อนุกรรมาธิการ

/๕. นางดวงใจ ....

๕. นางดวงใจ จันทร อนุกรรมาธิการ
๖. นางชิงชิง ทองดี อนุกรรมาธิการ
๗. รองศาสตราจารย์ สมชาย ชคตระการ อนุกรรมาธิการ
๘. นายจรูญ พงศาปาน อนุกรรมาธิการ
๙. นายบุญเที่ยง สุขนิยม อนุกรรมาธิการ
๑๐. นายสุมิตร เขียวขจี อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

๑.๒ ตั้งที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก ประกอบด้วย

๑. นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๒. นายสิทธิศักดิ์ ยนต์ตระกูล ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๓. รองศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ ศรีอนุชาต ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๔. นายประเสริฐ ชิตวงษ์ ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๒. วิธีการดำเนินงาน

๒.๑ ศึกษาประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเชิญผู้แทนหน่วยงาน มาร่วมประชุมเสนอปัญหา / ข้อมูล / ข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำ

๒.๒ ศึกษาดูงานเพื่อรับฟังปัญหา ข้อเสนอแนะและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์หาข้อเสนอแนะหาแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ราคาตกต่ำ

๒.๓ รวบรวมปัญหาและวิเคราะห์ปัญหา ข้อมูล ข้อเท็จจริง เพื่อหาแนวทาง แก้ไขปัญหา ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายเกี่ยวกับการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ราคาตกต่ำ และการดำเนินการโครงการนำร่องในการแก้ไขปัญหาผลไม้ล้นตลาดในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวในจังหวัดตราด

๓. ผลการพิจารณาศึกษา

เนื่องจากมีสมาชิกวุฒิสภาบางส่วนหมดวาระลงในวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔ และด้วยคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นพิเศษ วันศุกร์ที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๔ ที่ประชุมได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ.๒๕๕๑ ข้อ ๗๗ ซึ่งคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา เป็นคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่งมีหน้าที่ เพื่อกระทำกิจการ พิจารณา สอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภาแล้วรายงานต่อวุฒิสภา ซึ่งคณะกรรมาธิการฯ ประกอบด้วย

๑. นายมหรรณพ เดชวิทักษ์ ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายวิทยา อินาลา รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นางสาวสุนันท์ สิงห์สมบุญ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔ นายประวัติ ทองสมบูรณ์ รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม

/๕. นายบุญชัย ....

๕. นายบุญชัย โชควัฒนา	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการกิตติมศักดิ์ และประธานที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจ
๖. พลตำรวจเอกโกวิท ภักดีภูมิ	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๗. นายสุวิศว์ เมฆเสรีกุล	ประธานที่ปรึกษาด้านอุตสาหกรรม
๘. นายสมบูรณ์ งามลักษณ์	ประธานที่ปรึกษาด้านพาณิชย์
๙. นายประเสริฐ ประคุณศึกษาพันธ์	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐. นายชรินทร์ หาญสืบสาย	รองประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๑. นายไพบูลย์ ชำศิริพงษ์	ที่ปรึกษาและกรรมาธิการ
๑๒. นายสุรพงษ์ ตันธนศรีกุล	ที่ปรึกษาและกรรมาธิการ
๑๓. พันตำรวจโท จิตต์ ศรีโยหะ มุกดาธนพงศ์	ที่ปรึกษาและกรรมาธิการ
๑๔. นายวันชัย สอนศิริ	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายจารุพงศ์ จีนาพันธ์	เลขานุการคณะกรรมาธิการ

ต่อมา นายบุญชัย โชควัฒนา ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการกิตติมศักดิ์และประธานที่ปรึกษาด้านเศรษฐกิจ ได้นำรายงานการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา ครั้งที่ ๕๒ วันจันทร์ที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๕

ในการจัดทำรายงานของคณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณารายงานของคณะอนุกรรมาธิการด้วยความละเอียดรอบคอบแล้วและได้มีมติเห็นชอบกับรายงานดังกล่าว โดยถือเป็นรายงานการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการฯ เพื่อเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา ได้โปรดพิจารณา หากที่ประชุมวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับรายงานดังกล่าว ได้โปรดแจ้ง ไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามแต่เห็นสมควรต่อไป

(นายจารุพงศ์ จีนาพันธ์)
เลขานุการคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

สารบัญ

หน้า

รายงานการพิจารณาศึกษาการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก

รายชื่อคณะอนุกรรมาธิการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก

บทคัดย่อ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ 2

1.3 ขอบเขตการศึกษา 3

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 3

1.5 วิธีการศึกษา 3

บทที่ 2 สถานการณ์การผลิตผลไม้ของประเทศไทย 6

2.1 ทุเรียน 6

2.1.1 แหล่งเพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทย 6

2.1.2 การปลูกและการผลิต 7

2.1.3 การค้า 8

2.1.4 การพัฒนา 10

2.1.5 การวิเคราะห์สถิติที่สำคัญของทุเรียน 10

2.2 เงาะ 18

2.2.1 แหล่งเพาะปลูกเงาะของประเทศไทย 18

2.2.2 การปลูกและการผลิต 19

2.2.3 การค้า 20

2.2.4 การพัฒนา 21

2.2.5 การวิเคราะห์สถิติที่สำคัญของเงาะ 22

2.3 มังคุด 29

2.3.1 แหล่งเพาะปลูกมังคุดของประเทศไทย 29

2.3.2 การปลูกและการผลิต 31

2.3.3 การค้า 32

หน้า

2.3.4 การพัฒนา 33
2.1.5 การวิเคราะห์สถิติที่สำคัญของมังคุด 34
2.4 ลองกอง 41
2.4.1 แหล่งเพาะปลูกลองกองของประเทศไทย 41
2.4.2 การปลูกและการผลิต 43
2.4.3 การค้า 44
2.4.4 การพัฒนา 45
2.4.5 การวิเคราะห์สถิติที่สำคัญของลองกอง 46

บทที่ 3 แนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซากของอนุกรรมาธิการฯ 50
3.1 ภาพรวมเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ผลไม้มีราคาตกต่ำและแนวทางการแก้ไข 50
3.2 ประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก 51
3.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซากของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 52
3.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซากของกระทรวงพาณิชย์ 55
3.5 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำ 55
3.6 แนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซากของกลุ่มเกษตรกร 55
3.7 การนำเทคโนโลยี และการบรรจุ(Packaging) มาใช้หลังการเก็บเกี่ยว 61
3.8 การศึกษาตลาดผลไม้ไทยที่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ 63
3.9 การนำระบบการตลาดเข้ามาช่วยในการกระจายสินค้า 67
3.10 การศึกษาเกี่ยวกับกรณีสาธารณรัฐประชาชนจีนระงับการนำเข้าผลไม้ไทยที่ด่านปกครองตนเองกว่างซี และด่านผิงเสียง และการควบคุมการตรวจสอบและกักกันโรคพืชสำหรับผลไม้นำเข้าของสาธารณรัฐประชาชนจีน 68
3.11 เส้นทางการคมนาคมขนส่งผลไม้ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อหาแนวทางการขนส่งผลไม้สู่ประเทศเพื่อนบ้าน และทราบถึงปัญหา และอุปสรรคการคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้าน 71
3.12 พื้นที่นำร่องตามแผนปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมาธิการการศึกษาและการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก 73
3.13 สรุปเรื่องการดำเนินงานและการจัดเตรียมพื้นที่นำร่องตามแผนปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมาธิการฯในการแก้ไขปัญหาผลไม้ 74

บทที่ 4 บทสรุป และข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก 77

ภาคผนวก ตารางสถิติผลไม้ ปี 2541 – 2550 83
คำสั่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ 95

เอกสารอ้างอิง 98

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	แหล่งเพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทย	6
2.2	ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนของประเทศไทย	7
2.3	เนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่ให้ผลของทุเรียน ปี พ.ศ. 2541-2550	11
2.4	เนื้อที่ยืนต้นของทุเรียนปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	11
2.5	เนื้อที่ให้ผลของทุเรียน ปี พ.ศ. 2551จำแนกตามภาค	12
2.6	เนื้อที่ยืนต้นของทุเรียนปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	12
2.7	เนื้อที่ให้ผลของทุเรียนปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	13
2.8	ผลผลิตของทุเรียน ปี พ.ศ. 2541-2550	14
2.9	ผลผลิตต่อไร่ของทุเรียน ปี พ.ศ. 2541-2550	14
2.10	ผลผลิตของทุเรียน ปี พ.ศ. 2551จำแนกตามภาค	15
2.11	ผลผลิตต่อไร่ของทุเรียน ปี พ.ศ. 2551จำแนกตามภาค	15
2.12	ผลผลิตของทุเรียนปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	16
2.13	ผลผลิตต่อไร่ของทุเรียนปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	16
2.14	ราคาที่เกษตรกรขายได้ของทุเรียน ปี พ.ศ. 2541-2550	17
2.15	มูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ของทุเรียน ปี พ.ศ. 2541-2550	17
2.16	แหล่งเพาะปลูกเงาะของประเทศไทย	18
2.17	ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตเงาะของประเทศไทย	19
2.18	เนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่ให้ผลของเงาะ ปี พ.ศ. 2541-2550	22
2.19	เนื้อที่ยืนต้นของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	23
2.20	เนื้อที่ให้ผลของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	23
2.21	เนื้อที่ยืนต้นของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	24
2.22	เนื้อที่ให้ผลของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	24
2.23	ผลผลิตของเงาะ ปี พ.ศ. 2541-2550	25
2.24	ผลผลิตต่อไร่ของเงาะ ปี พ.ศ. 2541-2550	26
2.25	ผลผลิตของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	26
2.26	ผลผลิตต่อไร่ของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	27
2.27	ผลผลิตของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	27
2.28	ผลผลิตต่อไร่ของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	28

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
2.29	ราคาที่เกษตรกรขายได้ของเงาะ ปี พ.ศ. 2541-2550	28
2.30	มูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ของเงาะ ปี พ.ศ. 2541-2550	29
2.31	แหล่งเพาะปลูกมังคุดของประเทศไทย	29
2.32	ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมังคุดของประเทศไทย	31
2.33	เนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่ให้ผลของมังคุด ปี พ.ศ. 2541-2550	35
2.34	เนื้อที่ยืนต้นของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	35
2.35	เนื้อที่ให้ผลของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	35
2.36	เนื้อที่ยืนต้นของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	36
2.37	เนื้อที่ให้ผลของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	36
2.38	ผลผลิตของมังคุด ปี พ.ศ. 2541-2550	37
2.39	ผลผลิตต่อไร่ของมังคุด ปี พ.ศ. 2541-2550	38
2.40	ผลผลิตของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	38
2.41	ผลผลิตต่อไร่ของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	39
2.42	ผลผลิตของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	39
2.43	ผลผลิตต่อไร่ของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด	40
2.44	ราคาที่เกษตรกรขายได้ของมังคุด ปี พ.ศ. 2541-2550	41
2.45	มูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ของมังคุด ปี พ.ศ. 2541-2550	41
2.46	แหล่งเพาะปลูกลองกองของประเทศไทย	42
2.47	ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตลองกองของประเทศไทย	43
2.48	เนื้อที่ยืนต้นของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	46
2.49	เนื้อที่ให้ผลของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	46
2.50	เนื้อที่ยืนต้นของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามจังหวัด	47
2.51	เนื้อที่ให้ผลของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามจังหวัด	47
2.52	ผลผลิตของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	48
2.53	ผลผลิตต่อไร่ของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค	48
2.54	ผลผลิตของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามจังหวัด	49
2.55	ผลผลิตต่อไร่ของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามจังหวัด	49

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศส่งผลทำให้ประเทศมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม และอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพสำคัญของคนในชาติ นอกจากนี้ประเทศไทยยังมีการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยเน้นการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ การส่งเสริมการลงทุนของนักลงทุนข้ามชาติ ส่งผลให้การพัฒนาอาชีพในภาคเกษตรขาดการดูแลเอาใจใส่ อาชีพของเกษตรกรไทยจึงเป็นไปตามมีตามเกิด จากสถานการณ์ปัญหาการเกษตรมีอยู่หลายด้านที่น่าเป็นห่วง และประเด็นที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหา "สภาวะราคาผลไม้ตกต่ำซ้ำซาก" ทำให้เกษตรกรชาวสวนผลไม้ประสบปัญหาการขาดทุนอย่างต่อเนื่อง

ประเทศไทยมีผลไม้เศรษฐกิจที่สำคัญหลายชนิด เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด และลองกอง ในปีพ.ศ. 2551 ทุเรียนมีจำนวน ผลผลิต 637,790 ตัน ราคาขายพันธุ์หมอนทอง 20.93 บาท/กิโลกรัม พันธุ์ชะนีได้ 11.78 บาท/กิโลกรัม, เงาะมีจำนวนผลผลิต 404,063 ตัน ราคา 9,500 บาท/ตัน หรือ 9.50 บาท/กิโลกรัม, มังคุดมีจำนวนผลผลิต 175,274 ตัน ราคาขาย 12,190 บาท/ตัน หรือ 12.19 บาท/กิโลกรัม และลองกองมีจำนวนผลผลิต 100,583 ตัน ราคาขาย 26,220 บาท/ตัน หรือ 26.22 บาท/กิโลกรัม

เนื่องจากปัญหา "สภาวะราคาผลไม้ตกต่ำซ้ำซาก" ส่งผลให้เกษตรกรชาวสวนผลไม้ประสบปัญหาการขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ก่อให้เกิดภาระหนี้สินทั้งในและนอกระบบ เกษตรกรขาดความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่สามารถที่จะลงทุนหรือพัฒนาอาชีพการทำสวนให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้ จากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ตกต่ำซ้ำซากของคณะอนุกรรมาธิการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซากสรุปได้คือ สนับสนุนให้มีการค้าปลีกในส่วนของผลไม้เพื่อสามารถพยุงราคาผลไม้ และเป็นการเพิ่มตลาดให้กับเกษตรกร และสามารถควบคุมคุณภาพของสินค้าได้ โดยผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพจากเกษตรกรได้โดยตรง มีการรวบรวมเกษตรกรให้เป็นกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและสร้างมาตรฐานของกลุ่มขึ้นมาเพื่อต่อรองราคากับพ่อค้า ในส่วนของรัฐบาลต้องเร่งแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนมิใช่เพียงแต่แก้ปัญหาเฉพาะหน้า และเร่งที่จะพัฒนาระบบการขนส่งโดยเฉพาะการขนส่งทางราง เพื่อระบายผลไม้ให้ได้รวดเร็ว กำหนดตัวแทนที่สามารถรวบรวมผลไม้จากเกษตรกรและต่อรองราคาให้เกษตรกร และเป็นแหล่งกระจายผลผลิตไปสู่ผู้บริโภค โดยนำระบบตลาดกลางมาใช้จัดการปัญหาผลไม้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ถึงแม้ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่มีการพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ทั้งอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิคส์ อุตสาหกรรมยานยนต์ และอุตสาหกรรมอื่นๆ อย่างมาก แต่การพัฒนาเหล่านั้นล้วนแต่เป็นการลงทุนของนักลงทุนต่างชาติเกือบทั้งสิ้น การพัฒนาในลักษณะเช่นนี้ไม่มีผลต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศ กล่าวคือ เป็นการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ไม่ได้ใช้ภูมิปัญญาของคนไทย ไม่ได้เป็นการพัฒนาที่เกิดจากองค์ความรู้ของประเทศไทยเอง หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการพัฒนาที่ "หยิบยืมจมูกชาวต่างชาติหายใจ" นั่นเอง

ด้วยสภาพภูมิประเทศ ภูมิอากาศ และความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยส่งผลทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในทุกมิติ อาชีพเกษตรกรรมจึงเป็นอาชีพที่เคยสร้างสมดุลยภาพด้านต่างๆ ให้แก่ประเทศไทยเป็นอาชีพสำคัญของคนในชาติ อีกทั้งยังเป็นอาชีพที่มีผลต่อวิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีของคนในชาติ อันเป็นรากเหง้าที่แท้จริงของประเทศไทย

จากการพัฒนาที่มุ่งเน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมโดยเน้นการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ การส่งเสริมการค้าการลงทุนของนักลงทุนข้ามชาติในประเทศไทย เป็นต้น นั้นส่งผลให้การพัฒนาอาชีพในภาคเกษตรกรรมขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างจริงจัง การประกอบอาชีพของเกษตรกรไทยเป็นไปตามมีตามเกิด ไร้ทิศทางไร้ความชัดเจน นโยบายของรัฐที่ผิดพลาด การไม่ใส่ใจในเรื่องการพัฒนาศักยภาพเกษตรกร ไม่มีการการส่งเสริมสนับสนุน การประกอบอาชีพเกษตรกรรมบนพื้นฐานของความรู้ความสามารถในด้านการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรอย่างเป็นระบบ ไม่มีการส่งเสริมการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคโลกาภิวัตน์การที่เกษตรกรไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจังส่งผลให้การเกษตรของประเทศไทยเดินเข้าสู่ "ภาวะวิกฤต" หรือ "หายนะ" ในอนาคตอันใกล้

ในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมา ประเทศไทยไม่มีการพัฒนาระบบตลาดสินค้าที่มีประสิทธิภาพขึ้นอย่างจริงจัง อีกทั้งรัฐยังขาดการส่งเสริมการเปิดตลาดสินค้าเกษตรในต่างประเทศอย่างจริงจัง นโยบายหรือมาตรการต่างๆ ที่เกิดจากการอบรมสัมมนาระดมสมอง เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้แก่เกษตรกรขาดการประสานงาน ขาดความจริงจัง และขาดการเอาใจใส่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากสถานการณ์ปัญหาภาคการเกษตรของประเทศซึ่งมีอยู่หลายด้าน สถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงในประเทศที่สำคัญประเด็นหนึ่ง ได้แก่ ปัญหา "สภาวะราคาผลไม้ตกต่ำซ้ำซาก" ส่งผลให้เกษตรกรชาวสวนผลไม้ประสบปัญหาการขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ก่อให้เกิด ภาระหนี้สิน ทั้งในและนอกระบบ เกษตรกรขาดความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพ ทำให้ไม่สามารถที่จะลงทุนหรือพัฒนาอาชีพการทำสวนให้เจริญก้าวหน้าต่อไปได้

ในปัจจุบันประเทศไทยมีผลไม้เศรษฐกิจประจำฤดูที่สำคัญหลายชนิด เช่น ลำไย ซึ่งมีผลผลิตประมาณ 476,930 ตัน ลิ้นจี่ 73,668 ตัน ทุเรียน 637,790 ตัน มังคุด 175,274 ตัน เงาะ 404,063 ตัน และลองกอง 100,583 ตัน (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2551)[1] ปริมาณผลผลิตของผลไม้ต่างๆ ข้างต้นจะสามารถเก็บเกี่ยวได้ในช่วงฤดูเก็บเกี่ยวปกติเป็นส่วนใหญ่ โดยจะสามารถเก็บเกี่ยวได้ในช่วงเวลาไล่เลี่ยกันและมีช่วงเวลาการเก็บเกี่ยวสั้น ทำให้มีผลผลิตปริมาณมากออกสู่ตลาดในเวลาใกล้เคียงหรือในเวลาเดียวกัน ส่งผลให้ราคาผลผลิตตกต่ำอย่างรุนแรงได้ในช่วงระยะเวลาห่างกันเพียงข้ามคืน ปัญหาราคาสินค้าข้างต้นนั้น เกษตรกรไม่สามารถที่จะเป็นผู้กำหนดหรือควบคุมราคาได้ นอกจากนี้การส่งเสริมสนับสนุนการเปิดตลาดสินค้าผลไม้ในต่างประเทศของหน่วยงานภาครัฐก็ไม่ได้รับการเอาใจใส่ การดำเนินงานขาดเอกภาพส่งผลให้ไม่สามารถส่งผลไม้ไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้เป็นปัญหาสำคัญที่ภาครัฐควรผลักดันให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างจริงจัง

นอกจากนี้การส่งเสริมการศึกษาวิจัยเพื่อเพิ่มศักยภาพการแปรรูปผลไม้ในเชิงอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกซึ่งจะช่วยลดปัญหาผลไม้ล้นตลาดได้ก็ไม่ได้รับการสนับสนุน ปัญหาทั้งหมดทั้งปวงจึงตกอยู่ที่เกษตรกรชาวสวนทั่วประเทศ จำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องกำหนดนโยบายมาตรการทั้งระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อแก้ไขวิกฤตราคาผลไม้ตกต่ำทั้งระบบ

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อระดมองค์ความรู้จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหา
2. เพื่อหาและกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ตกต่ำซ้ำซากทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างยั่งยืน
3. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาและผลักดันสู่การปฏิบัติให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม (โดยดำเนินโครงการนำร่อง)
4. เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบได้อย่างชัดเจน

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเชิญผู้ที่เกี่ยวข้องมา ชี้แจง
2. ประชุมระดมสมองเพื่อรวบรวมองค์ความรู้ร่วมกับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน
3. ลงพื้นที่เพื่อศึกษาและสำรวจข้อมูลเชิงลึก
4. ดำเนินโครงการนำร่อง เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการจัดการ
5. จัดทำข้อเสนอแนวทางการแก้ปัญหาเสนอต่อภาครัฐและเอกชน

---

[1] ข้อมูลผลผลิตสินค้าเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551 (http://www.oae.go.th/main.php?filename=agri_production)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถรวบรวมข้อมูลทั้งปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่มีความหลากหลายได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. สามารถกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาทั้งระยะสั้นและระยะยาวอย่างยั่งยืนนำเสนอต่อภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องได้

3. สามารถดำเนินโครงการนำร่องที่แก้ไขปัญหาระยะสั้นได้ เพื่อเป็นโครงการตัวอย่างให้แก่กลุ่มเกษตรกรหรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องนำไปส่งเสริมหรือดำเนินการได้

4. สามารถกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบได้อย่างชัดเจน

1.5 วิธีการศึกษา

1. สำรวจเอกสาร

1. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานสถิติ เอกสารวิจัย บทความทางวิชาการ และบทความต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาและสมมุติฐานที่กำหนด

2. ขั้นตอนและวิธีในการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แสดงในรูปแบบตารางหรือแผนภูมิตามความเหมาะสม

2. สำรวจจากผู้เกี่ยวข้อง

1. ระดมสมองจากคณะอนุกรรมาธิการ โดยการประชุม/สัมมนาเพื่อแสดงความคิดเห็น

2. เชิญผู้รับผิดชอบ ผู้เกี่ยวข้องจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงหรือให้คำแนะนำ

3. เชิญนักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องมาให้คำแนะนำหรือสัมภาษณ์

4. ประชุมระดมสมอง หรือจัดเวทีอิสระในพื้นที่จริง

3. โครงการนำร่อง

ขั้นตอนการดำเนินโครงการนำร่องมีดังต่อไปนี้

1. กำหนดพื้นที่/กลุ่มโครงการนำร่อง (เช่น ตลาดล่วงหน้าเงาะ มังคุด ทุเรียน จังหวัดตราด) (ตุลาคม-พฤศจิกายน)

2. ประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ (ตุลาคม-พฤศจิกายน) ได้แก่ เกษตรกรผู้ผลิต พ่อค้าในพื้นที่/นอกพื้นที่ พ่อค้าส่งออกต่างประเทศ (ประเทศเพื่อนบ้าน) พ่อค้าเพื่อการแปรรูป และอื่นๆ

3. รับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ (ในรูปของสมาชิกในกลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้ซื้อ) (ตุลาคม)

4. สำรวจพื้นที่ผลิต/ประมาณการผลผลิตของสมาชิกของผู้เข้าร่วมโครงการ (มกราคม-กุมภาพันธ์)

5. ประชุมชี้แจงข้อกำหนดต่างๆ แก่สมาชิกผู้เข้าร่วมโครงการ โดยนักวิชาการ/ผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้าน (พฤศจิกายน-กุมภาพันธ์)

5.1 การผลิตอย่างมีคุณภาพ

5.2 การเก็บเกี่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 การคัดเกรดสินค้าเพื่อเพิ่มมูลค่า

5.4 การบรรจุหีบห่ออย่างมีประสิทธิภาพ

5.5 การขนส่งอย่างมีประสิทธิภาพ

5.6 อื่นๆ เช่น เรื่องความซื่อสัตย์ คุณธรรม จริยธรรมการค้าขาย เป็นต้น

6. การประสานงานด้านตลาด โดยเน้นการขนส่งทางรถยนต์ (ธันวาคม-กุมภาพันธ์)

6.1 สนับสนุนให้พ่อค้าหาตลาดรองรับผลผลิตพอเพียง โดยเฉพาะตลาดในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหภาพพม่า และเวียดนาม เป็นต้น

6.2 คณะอนุกรรมาธิการประสานงานและเดินทางร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชย์ การประสานงานการเปิดตลาดขายผลไม้ไทยในต่างประเทศในช่วงฤดูผลไม้ เช่น เปิดมหกรรมผลไม้ไทยในเมืองใหญ่ต่างๆ ของประเทศเพื่อนบ้าน โดยเจาะไปยังผู้ว่าราชการของแต่ละจังหวัดโดยตรง

6.3 สำรวจตลาดภายในประเทศ เช่น ตลาดไท ตลาดสี่มุมเมือง และตลาด อ.ต.ก. (องค์การตลาดเพื่อสินค้าทางการเกษตร) เป็นต้น

6.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย เช่น ดำเนินกิจกรรมประชาสัมพันธ์กระตุ้นการบริโภคผลไม้ในประเทศ (ร่วมกับกระทรวงพาณิชย์) สำรวจราคาในตลาดสินค้าเกษตร ส่งเสริมการขายสินค้าคุณภาพดีแก่ผู้บริโภคโดยตรง (ตลาดขายตรง) การจัดกิจกรรมการขายสินค้าเคลื่อนที่ เป็นต้น

7. การดำเนินโครงการ (กุมภาพันธ์-มีนาคม)

7.1 ก่อนถึงฤดูเก็บเกี่ยวประชุมผู้เกี่ยวข้องได้แก่ ผู้ผลิต ผู้ซื้อร่วมกับคณะกรรมการเพื่อชักซ้อมความเข้าใจด้านต่างๆ

7.2 การดำเนินการซื้อ-ขายจริง

7.3 ประสานงานเพื่อแก้ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการนำร่อง

7.4 อื่นๆ

8. สรุปผลการดำเนินโครงการนำร่อง (เมษายน)

8.1 ประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ผลิต (เกษตรกร) ผู้ซื้อ (พ่อค้า)

8.2 ประชุมรับฟังความคิดเห็นจากนักวิชาการ/ผู้เชี่ยวชาญ

8.3 ประชุมรับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการโครงการ

8.4 จัดกิจกรรมสัมมนาเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้รับจากการจัดโครงการนำร่องให้แก่กลุ่มเกษตรกร พ่อค้า องค์การบริหารท้องถิ่น กลุ่ม ชมรม สหกรณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง/สนใจ

8.5 รวบรวมปัญหาอุปสรรคผลสัมฤทธิ์ต่างๆ เป็นรายงานเสนอต่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง

4. การประชาสัมพันธ์โครงการ

1. ประสานงานกับสื่อสารมวลชนแขนงต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ทั้งในส่วนภูมิภาคและส่วนกลาง เพื่อขอความร่วมมือประชาสัมพันธ์กิจกรรมของโครงการทุกระยะ

2. ขอความร่วมมือชมรมนักข่าวเกษตรแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อสารมวลชนแขนงต่างๆ เพื่อนำเสนอรายละเอียดโครงการและผลการดำเนินโครงการต่อสาธารณชนและกลุ่มหรือองค์กรเกษตรต่างๆ ซึ่งจะสามารถนำโครงการนำร่องต้นแบบไปปรับปรุงใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

3. จัดทำสิ่งพิมพ์ (หนังสือ) เพื่อเผยแพร่แก่ผู้สนใจทุกภาคส่วน โดยเฉพาะเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกร

บทที่ 2
สถานการณ์การผลิตผลไม้ของประเทศไทย

2.1 ทุเรียน

2.1.1. แหล่งเพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทย

ประเทศไทยมีการแหล่งปลูกทุเรียนทั้งหมด 26 จังหวัด ได้แก่ สุโขทัย อุตรดิตถ์ ศรีสะเกษ นครราชสีมา นนทบุรี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา จันทบุรี ตราด ระยอง ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส แต่พบว่า แหล่งผลิต 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จันทบุรี 2. ชุมพร 3. ระยอง 4. ยะลา และ 5. นครศรีธรรมราช (ภาพที่ 2.1)

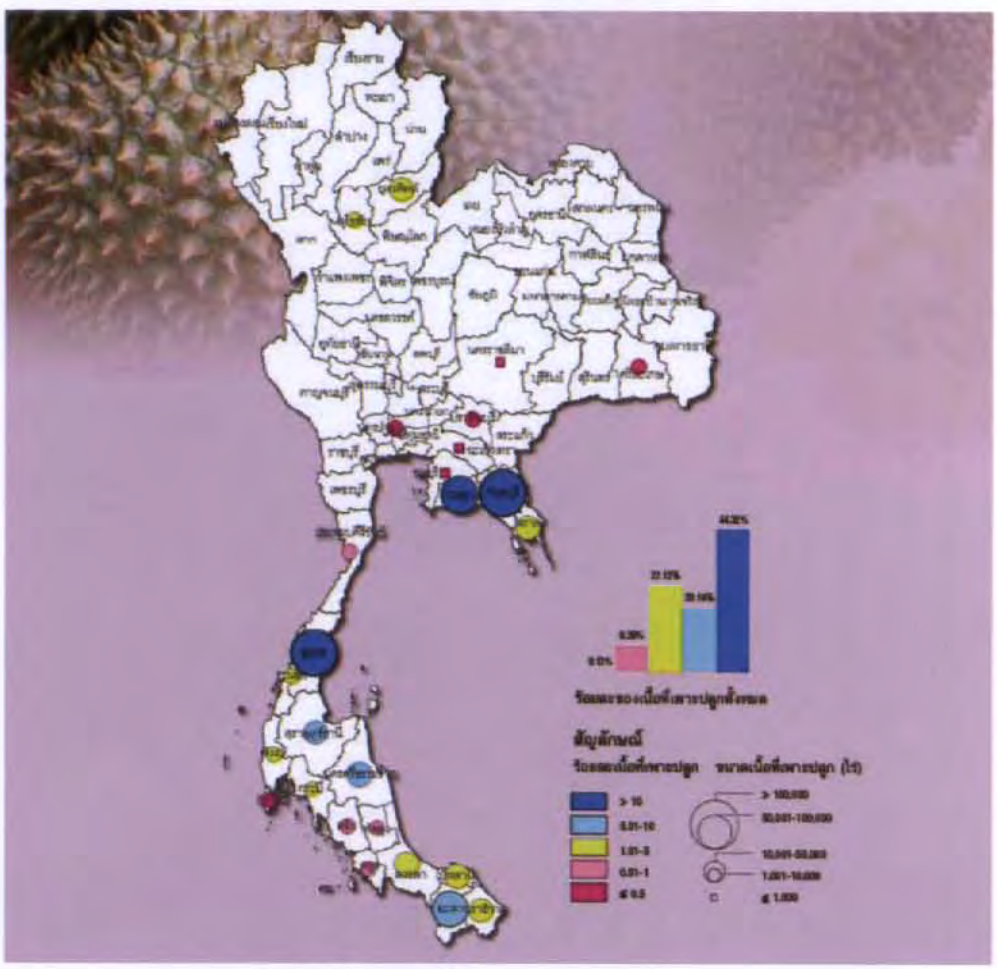

ภาพที่ 2.1 แหล่งเพาะปลูกทุเรียนของประเทศไทย
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551

ภาพที่ 2.2 ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตทุเรียนของประเทศไทย
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.1.2. การปลูกและการผลิต

การปลูกทุเรียนนั้นสามารถปลูกได้ตลอดปีโดยเฉพาะต้นฤดูฝน ส่วนการเก็บเกี่ยวนั้นก็เช่นกันมีการเก็บเกี่ยวตลอดปี แต่ในช่วงเดือน เมษายน-กันยายน จะเป็นช่วงผลผลิตออกมาก (ภาพที่ 2.2) ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรพบว่ามีจำนวนครัวเรือนที่ปลูกทุเรียนทั้งหมด 134,016 ครัวเรือน มีเนื้อที่ให้ผล 667,437 ไร่ ผลผลิต 637,790 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 956 กิโลกรัม ในการผลิตทุเรียนนั้นเกษตรกรจะต้องมีต้นทุนการผลิต ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนรวม 15,817 บาท/ตัน และต้นทุนผันแปร 13,234 บาทต่อตัน

ราคาที่เกษตรกรขายได้ สำหรับทุเรียนพันธุ์หมอนทองนั้นอยู่ที่ 20,930 บาท/ตัน หรือ 20.93 บาท/กิโลกรัม ส่วนพันธุ์ชะนีอยู่ที่ 11,782 บาท/ตัน หรือ 11.78 บาทต่อกิโลกรัม

สำหรับผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรได้รับสำหรับทุเรียนพันธุ์หมอนทองนั้นเท่ากับ 4,888 บาท/ไร่ หรือ 5,113 บาท/ตัน (ตารางที่ 2.1)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551

ตารางที่ 2.1

การผลิตทุเรียนของประเทศไทย

รายการ	2549	2550	2551
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	179,538	156,453	134,016
2. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	700,357	683,044	667,437
3. ผลผลิต (ตัน)	622,934	750,683	637,790
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	889	1,099	956
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)			
- ต้นทุนรวม	13,731	11,620	15,817
- ต้นทุนผันแปร	11,365	9,669	13,234
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
-หมอนทอง	18,970	16,750	20,930
- ชะนี	11,257	11,722	11,782
7. ผลตอบแทนสุทธิหมอนทอง			
(บาท/ไร่)	4,658	5,638	4,888
(บาท/ตัน)	5,239	5,130	5,113
8. มาตรฐาน	ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกอช. 3-2546		

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.1.3. การค้า

ปี 2551 ประเทศไทยมีส่วนแบ่งการตลาดโลกจากการค้าขายทุเรียน 80.0 เปอร์เซ็นต์ มีการค้าขายเพื่อบริโภคภายในประเทศ 397,535 ตัน และส่งออก ในรูปของทุเรียนสด ทุเรียนแช่แข็ง ทุเรียนกวน และทุเรียนอบแห้ง รวมทั้งสิ้น 240,255 ตันสด

สำหรับราคาส่งออกนั้น พบว่า ทุเรียนสด เท่ากับ 15,944 บาท/ตัน ทุเรียนแช่แข็ง 30,401 บาท/ตัน ทุเรียนกวน63,538 บาท/ตัน และทุเรียนอบแห้ง 393,733 บาท/ตัน

คู่ค้าที่สำคัญในตลาดทุเรียนสด ได้แก่ จีน ฮ่องกง ไต้หวัน และอินโดนีเซีย ส่วนทุเรียนแช่แข็ง ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และจีน ขณะที่ทุเรียนกวน ได้แก่ สหรัฐอเมริกา รัสเซีย และสหราชอาณาจักร

ส่วนคู่แข่งที่สำคัญในตลาดโลกของการส่งออกทุเรียน คือ เวียดนาม มาเลเซีย และออสเตรเลีย (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2

การค้าทุเรียนของประเทศไทย

รายการ	2549	2550	2551
1. การค้าของโลก (ล้านตัน)	0.208	0.310	0.356
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	77.57	75.04	80.00
3. ใช้ในประเทศ (ตัน)	461,754	518,053	397,535
4. ส่งออกรวม (ตันสด)[1/]	161,184	232,630	240,255
-ทุเรียนสด			
ปริมาณ (ตัน)	153,761	170,998	203,126
มูลค่า (ล้านบาท)	3,079	3,065	3,131
-ทุเรียนแช่แข็ง			
ปริมาณ (ตัน)	16,540	12,909	16,311
มูลค่า (ล้านบาท)	464	421	417
-ทุเรียนกวน			
ปริมาณ (ตัน)	1,154	9,223	2,598
มูลค่า (ล้านบาท)	73	415	153
-ทุเรียนอบแห้ง			
ปริมาณ (ตัน)	33	682	523
มูลค่า (ล้านบาท)	29	77	123
5. ราคาส่งออก (บาท/ตัน)[1/]			
-ทุเรียนสด	20,025	17,923	15,944
-ทุเรียนแช่แข็ง	27,157	32,647	30,401
-ทุเรียนกวน	63,148	45,008	63,538
-ทุเรียนอบแห้ง	865,363	112,469	393,733
6. คู่ค้าที่สำคัญ	ประเทศ		
-ทุเรียนสด	จีน ฮ่องกง ไต้หวัน อินโดนีเซีย		
-ทุเรียนแช่แข็ง	สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย จีน		
-ทุเรียนกวน	สหรัฐอเมริกา รัสเซีย สหราชอาณาจักร		
7. คู่แข่งที่สำคัญ	เวียดนาม มาเลเซีย ออสเตรเลีย		

[1/] อัตราแปลงน้ำหนัก : ทุเรียนสด (10 กก.)=ทุเรียนอบแห้ง (1 กก.), ทุเรียนสด (5 กก.) =ทุเรียนกวน (1 กก.)

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.1.4. การพัฒนา

นโยบาย

1. ปรับโครงสร้างการผลิตทุเรียนคุณภาพ 3 มาตรฐาน คือ GAP, GMP และ HACCP
2. ส่งเสริมการผลิตทุเรียนนอกฤดู
3. สร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation) เช่น ทุเรียนทอดกรอบ ทุเรียนอบแห้ง และ Fresh Chilled
4. พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อกระจายผลผลิตสู่ผู้บริโภคปลายทางอย่างรวดเร็ว

เป้าหมาย

1. ผู้นำในการผลิตทุเรียนคุณภาพตอบสนองความต้องการของตลาดโลก

ปัจจุบัน

1. เป็นประเทศส่งออกรายใหญ่ของโลก ปี 2550 มูลค่าส่งออก 3,400 ล้านบาท ส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 80
2. ปริมาณการส่งออกขยายตัวร้อยละ 6 มูลค่าขยายตัวร้อยละ 4
3. คุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาด King of Fruit
4. เกษตรกรและผู้ประกอบการมีความชำนาญ และประสบการณ์สูง
5. มีเทคโนโลยีในการผลิตทุเรียนนอกฤดู รวมทั้งผลการวิจัยได้พันธุ์ใหม่ 4 พันธุ์ (ไร้กลิ่น ออกก่อนฤดู ออกหลังฤดู และเนื้อสีชมพู)
6. ทุเรียนพันธุ์หมอนทองซึ่งมีร้อยละ 65 ของผลผลิตทุเรียนทั้งหมด เป็นที่นิยมของตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

2.1.5. การวิเคราะห์สถิติที่สำคัญของทุเรียน

1. เนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผล

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลของทุเรียนในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550) พบว่าตั้งแต่ พ.ศ. 2548 เนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมีแนวโน้มลดลง (ภาพที่ 2.3)

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2551 พบว่า ภาคใต้มีเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมากที่สุด เท่ากับ 51.5 และ 50.9 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมากที่สุด เท่ากับ 27.8 และ 28.7 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 2.4-2.7)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551

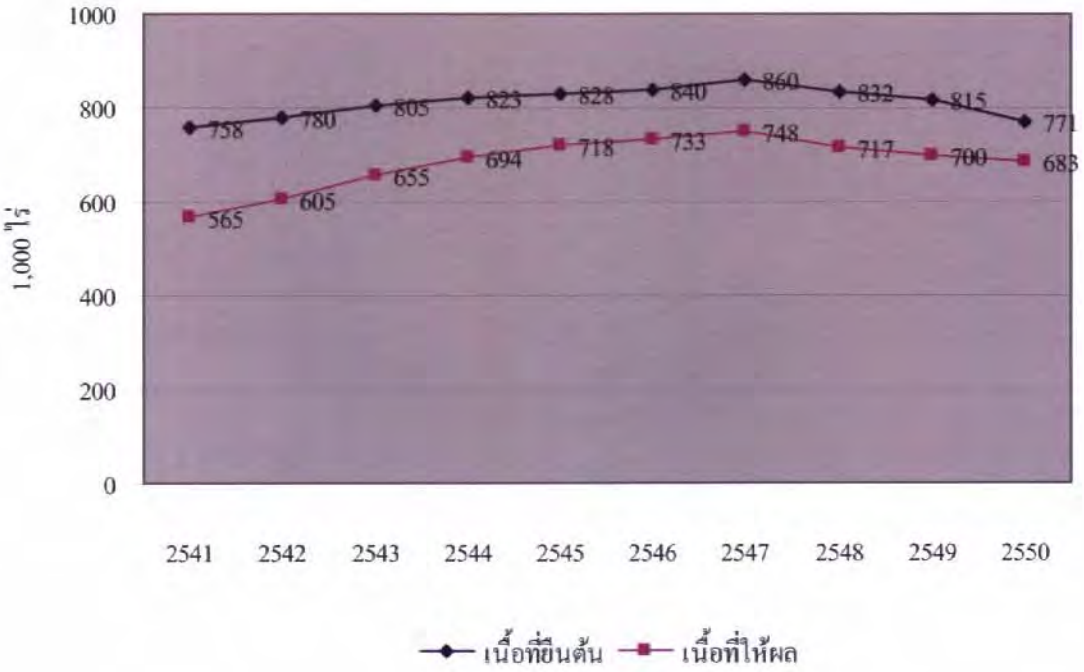

ภาพที่ 2.3 เนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่ให้ผลของทุเรียน ปี พ.ศ. 2541-2550

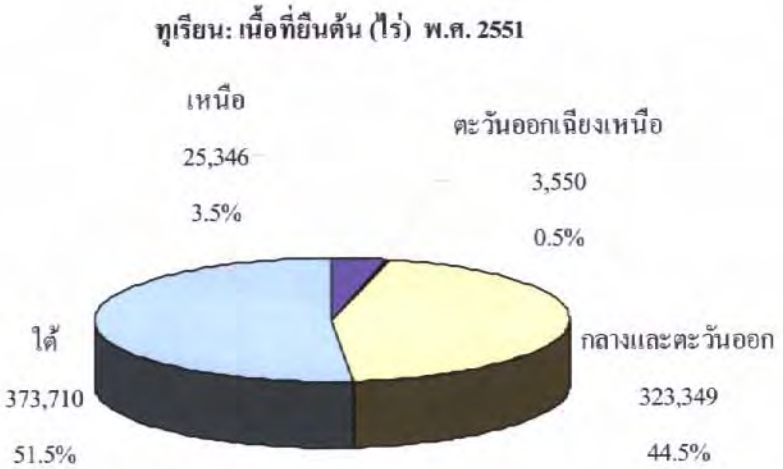

ภาพที่ 2.4 เนื้อที่ยืนต้นของทุเรียนปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

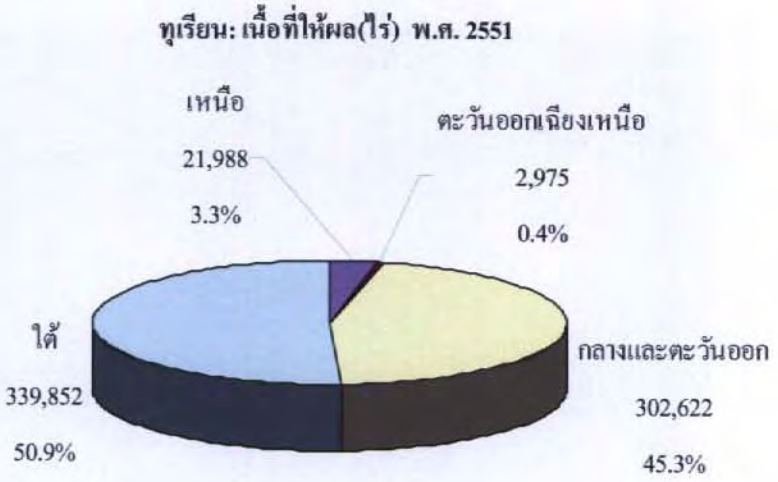

ภาพที่ 2.5 เนื้อที่ให้ผลของทุเรียน ปี พ.ศ. 2551จำแนกตามภาค

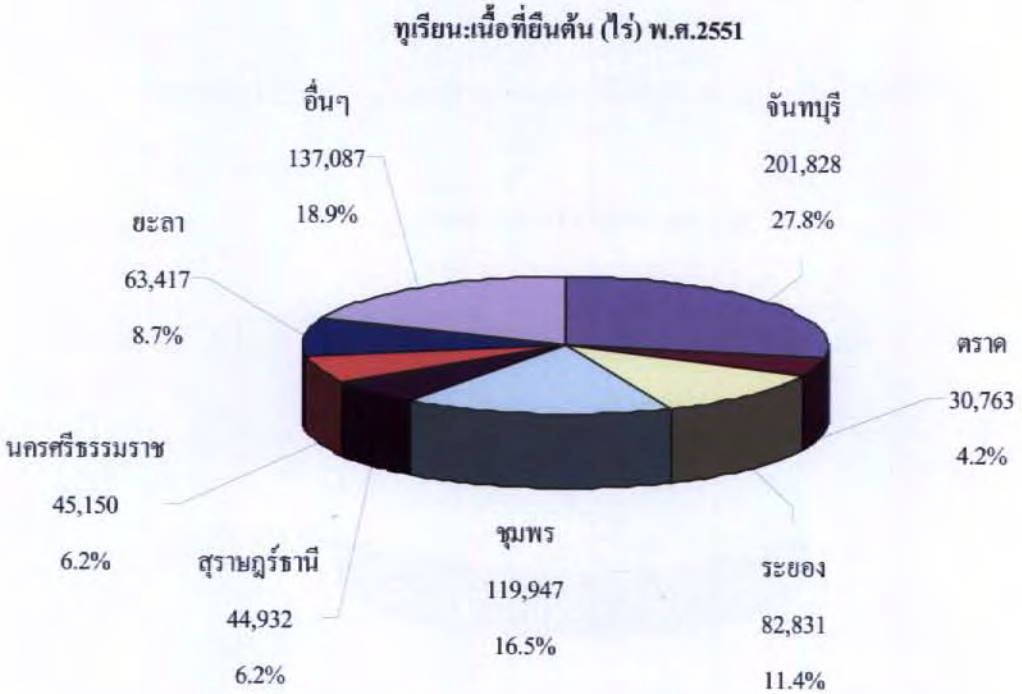

ภาพที่ 2.6 เนื้อที่ยืนต้นของทุเรียนปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

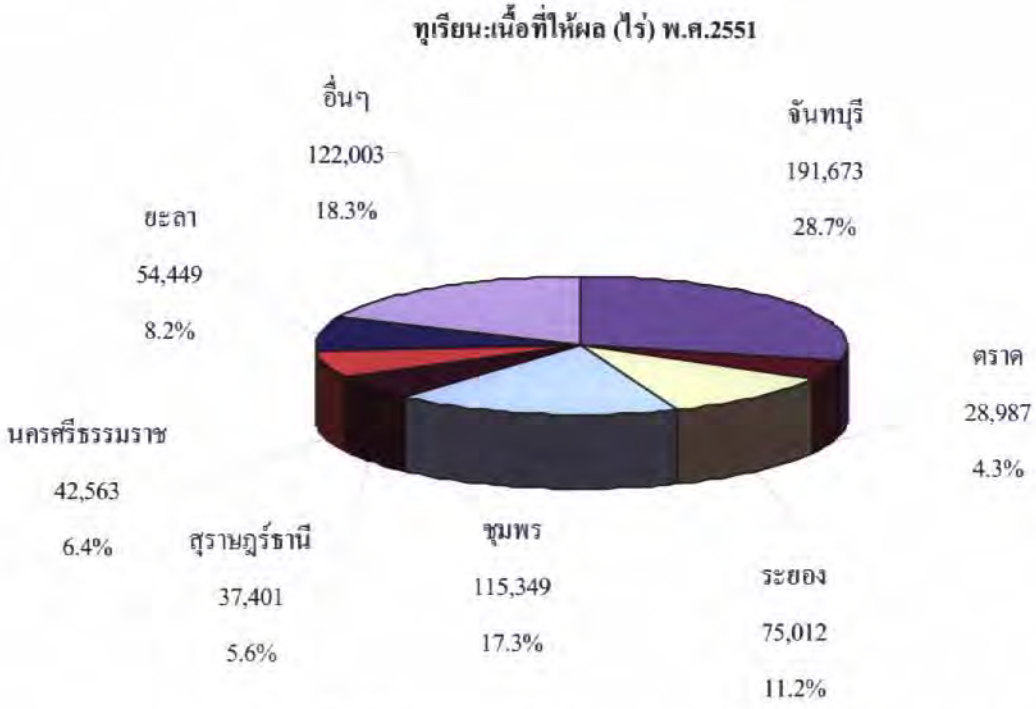

ภาพที่ 2.7 เนื้อที่ให้ผลของทุเรียนปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

2. ผลผลิต

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตทุเรียนในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550) พบว่าตั้งแต่ พ.ศ. 2545 ผลผลิตทุเรียนมีแนวโน้มลดลง แต่ในปี พ.ศ. 2550 เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เช่นเดียวกันกับผลผลิตต่อไร่ (ภาพที่ 2.8 และ 2.9)

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2551 พบว่า ภาคกลางและตะวันออกมีปริมาณผลผลิตทุเรียนและผลผลิตต่อไร่มากที่สุด เท่ากับ 59.9 เปอร์เซ็นต์ และ 1,262 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีปริมาณผลผลิตทุเรียนมากที่สุด เท่ากับ 38.2 เปอร์เซ็นต์ แต่จังหวัดตราด จะมีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด คือ 1,287 กิโลกรัมต่อไร่ (ภาพที่ 2.10-2.13)

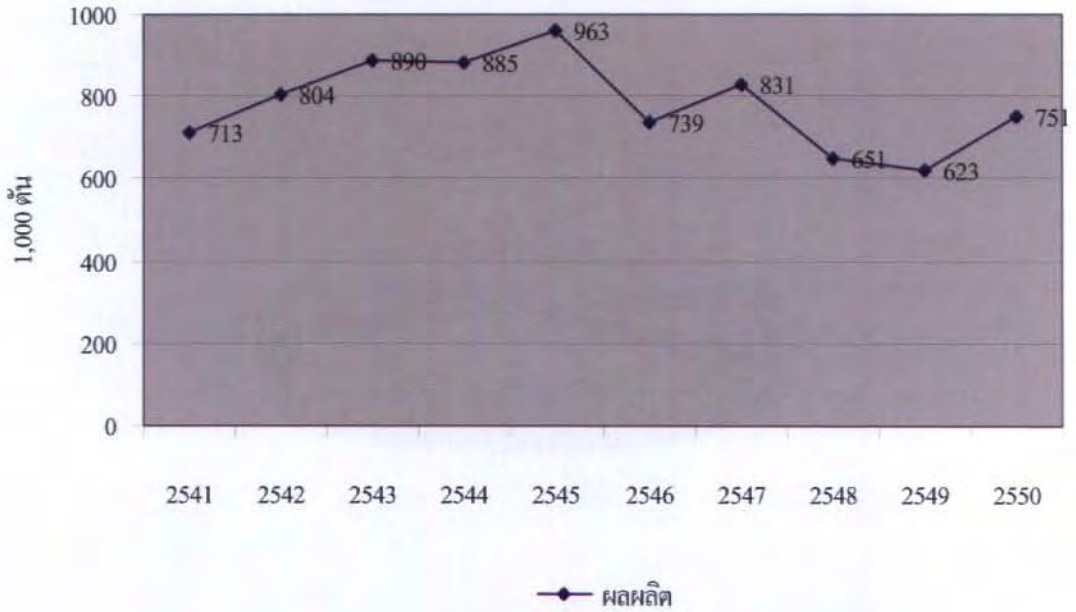

ภาพที่ 2.8 ผลผลิตของทุเรียน ปี พ.ศ. 2541-2550

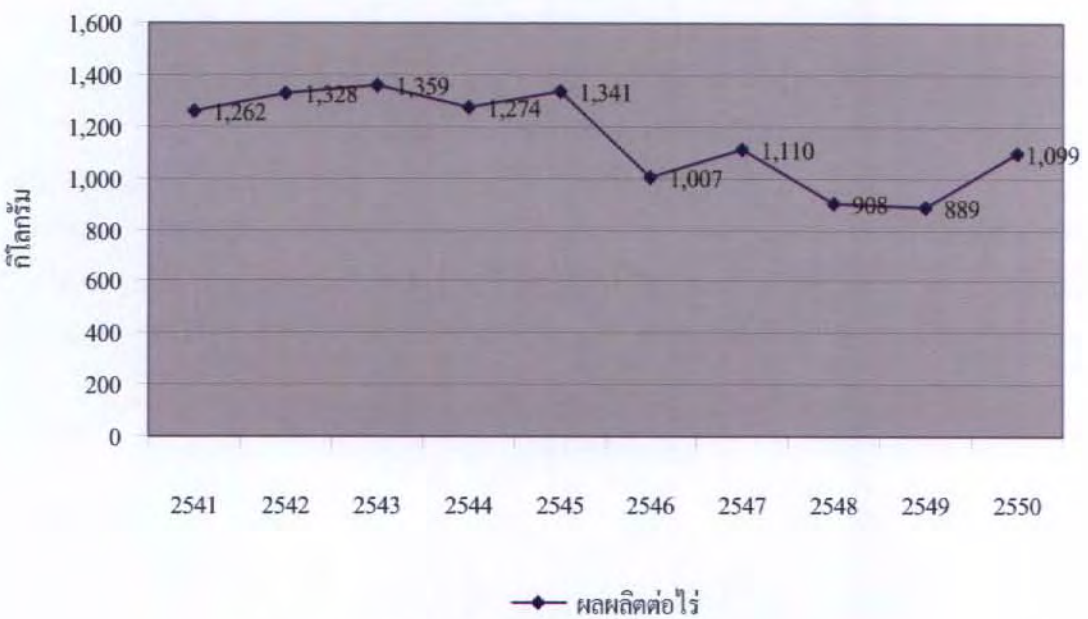

ภาพที่ 2.9 ผลผลิตต่อไร่ของทุเรียน ปี พ.ศ. 2541-2550

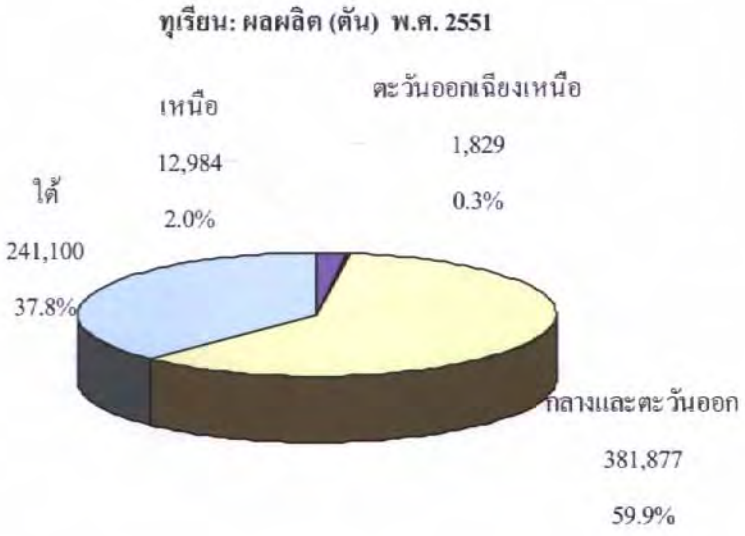

ภาพที่ 2.10 ผลผลิตของทุเรียน ปี พ.ศ. 2551จำแนกตามภาค

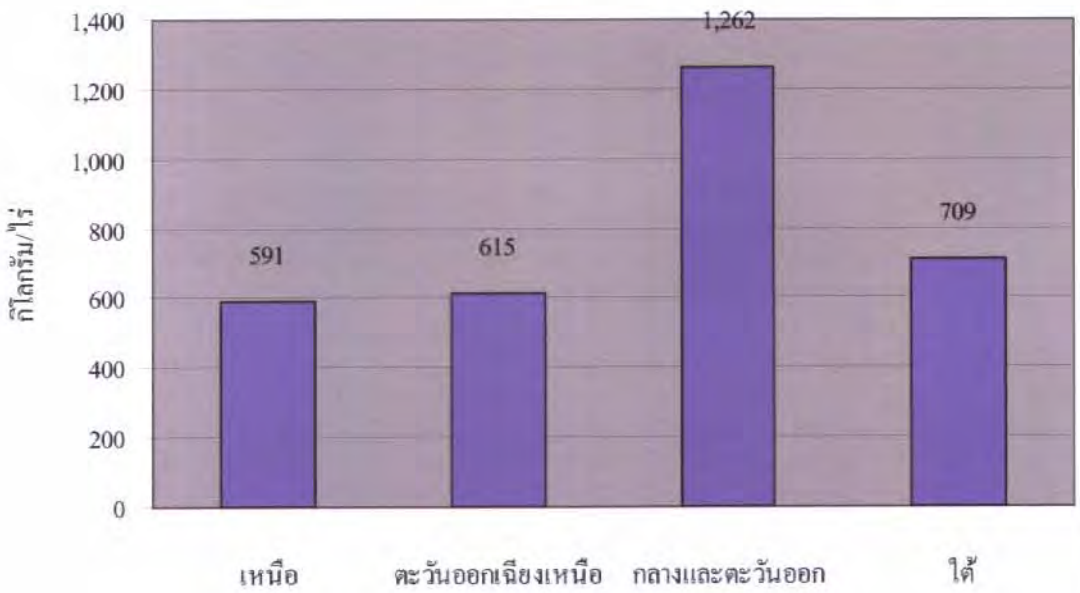

ภาพที่ 2.11 ผลผลิตต่อไร่ของทุเรียน ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

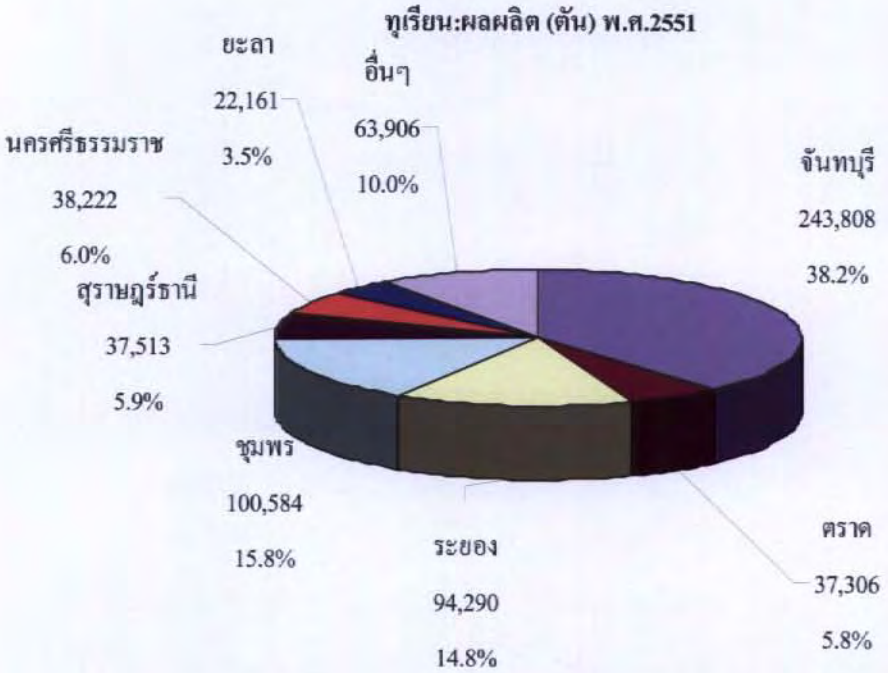

ภาพที่ 2.12 ผลผลิตของทุเรียนปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

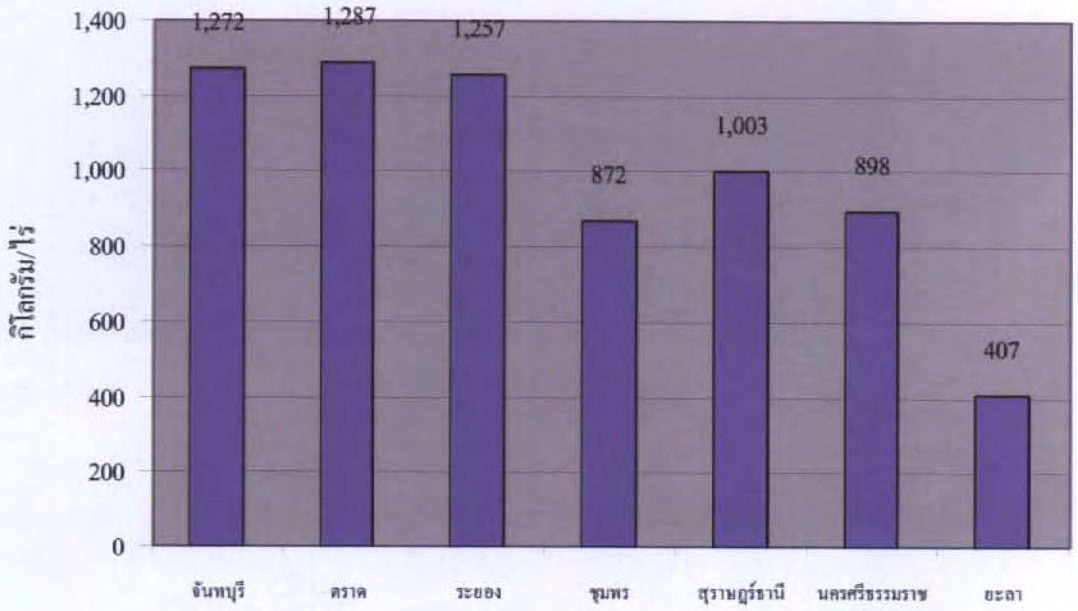

ภาพที่ 2.13 ผลผลิตต่อไร่ของทุเรียนปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

3. ราคาและมูลค่า

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของราคาทุเรียนในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550) พบว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 ราคาทุเรียนมีแนวโน้มลดลง บางปีมีการปรับเพิ่มขึ้นบ้างแต่ไม่สูงมากนัก และมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ (ภาพที่ 2.14) สำหรับมูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ของทุเรียนก็เช่นกัน พบว่า มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ พ.ศ. 2541 แต่ใน พ.ศ. 2549 พบว่ามีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น (ภาพที่ 2.15)

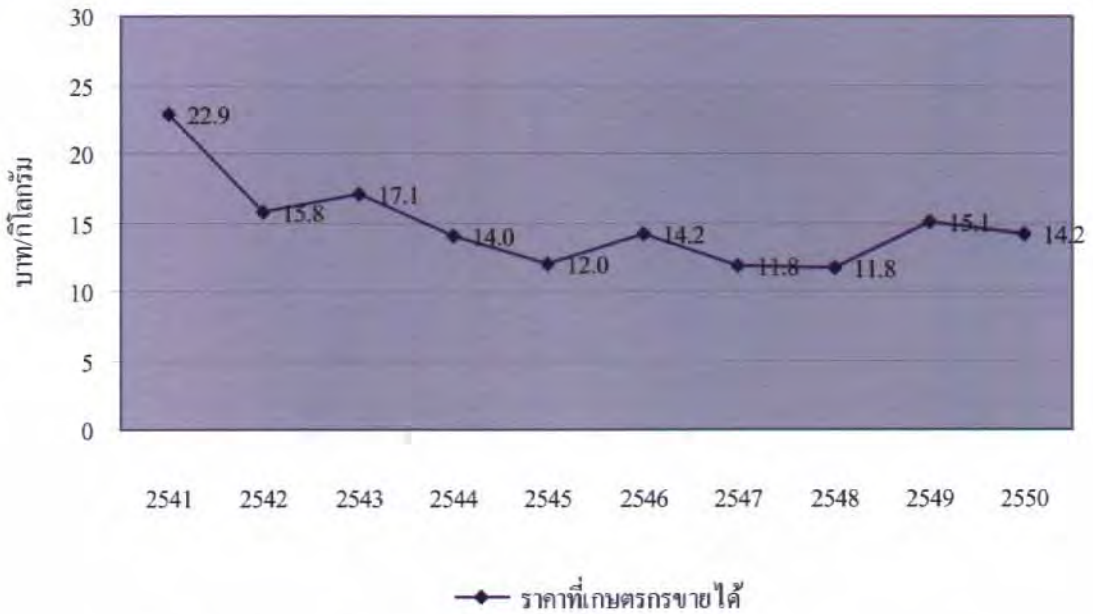

ภาพที่ 2.14 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของทุเรียน ปี พ.ศ. 2541-2550

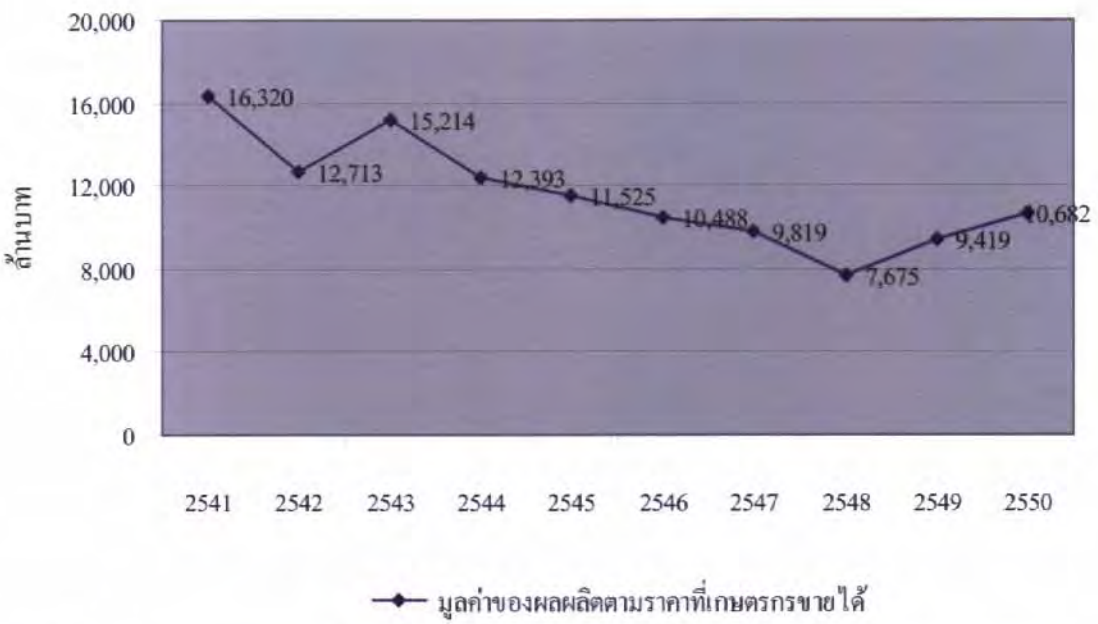

ภาพที่ 2.15 มูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ของทุเรียน ปี พ.ศ. 2541-2550

2.2 เงาะ

2.2.1 แหล่งเพาะปลูกเงาะของประเทศไทย

ประเทศไทยมีการแหล่งปลูกเงาะทั้งหมด 23 จังหวัด ได้แก่ หนองคาย ศรีสะเกษ ปราจีนบุรี จันทบุรี ตราด ระยอง ชลบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ตรัง นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส แต่พบว่า แหล่งผลิต 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จันทบุรี 2. ตราด 3. นครศรีธรรมราช 4. สุราษฎร์ธานี และ 5. นราธิวาส (ภาพที่ 2.16)

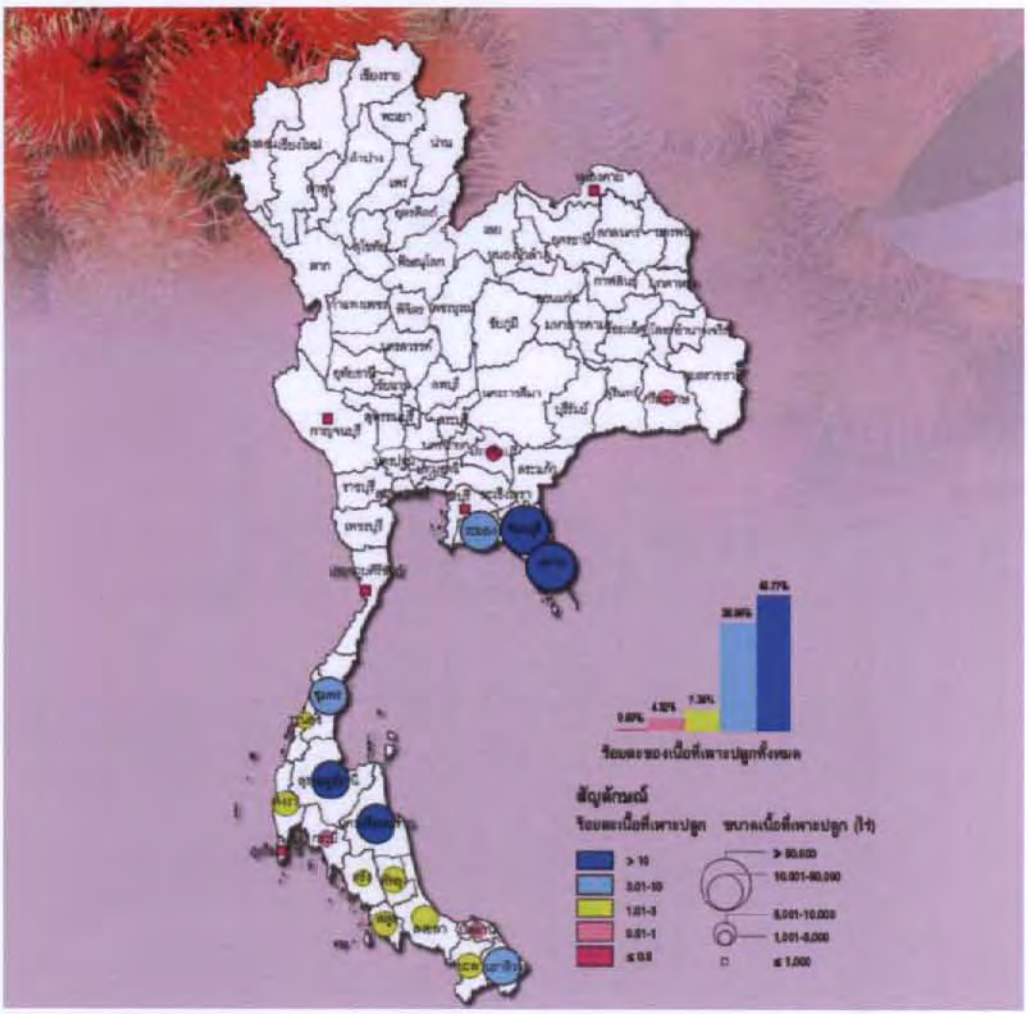

ภาพที่ 2.16 แหล่งเพาะปลูกเงาะของประเทศไทย
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551

ภาพที่ 2.17 ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตเงาะของประเทศไทย
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.2.2 การปลูกและการผลิต

การปลูกเงาะนั้นสามารถปลูกได้ตลอดปีโดยเฉพาะต้นฤดูฝน ส่วนการเก็บเกี่ยวนั้นก็เช่นกันมีการเก็บเกี่ยวตลอดปี แต่ในช่วงเดือน พฤษภาคม-สิงหาคม จะเป็นช่วงผลผลิตออกมาก (ภาพที่ 2.17) ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551) พบว่า ปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนครัวเรือนที่ปลูกเงาะทั้งหมด 77,671 ครัวเรือน มีเนื้อที่ให้ผล 396,987 ไร่ ผลผลิต 404,063 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 1,018 กิโลกรัม ในการผลิตเงาะนั้นเกษตรกรจะต้องมีต้นทุนการผลิต ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนรวม 11,063 บาท/ตัน และต้นทุนผันแปร 8,971 บาทต่อตัน

ราคาที่เกษตรกรขายได้ สำหรับเงาะโรงเรียนคละนั้นอยู่ที่ 9,500 บาท/ตัน หรือ 9.50 บาท/กิโลกรัม

สำหรับผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรได้รับจากการขายเงาะนั้น พบว่า ในปี พ.ศ. 2551 เกษตรไม่ได้รับผลตอบแทนสุทธิ โดยเกษตรกรต้องประสบกับการขาดทุน เท่ากับ 1,592 บาท/ไร่ หรือ 1563 บาท/ตัน (ตารางที่ 2.3)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551

ตารางที่ 2.3

การผลิตเงาะของประเทศไทย

รายการ	2549	2550	2551
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	93,046	82,873	77,671
2. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	458,336	423,804	396,987
3. ผลผลิต (ตัน)	436,474	489,296	404,063
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	952	1,155	1,018
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)			
- ต้นทุนรวม	9,383	8,174	11,063
- ต้นทุนผันแปร	8,071	7,116	8,971
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
-เงาะโรงเรียนคละ	15,770	8,840	9,500
7. ผลตอบแทนสุทธิ			
(บาท/ไร่)	6,081	769	-1,592
(บาท/ตัน)	6,358	666	-1,563
8. มาตรฐาน	- ประกาศกรมวิชาการเกษตร เมื่อวันที่ 12 มี.ค. 2544 - ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกอช. 12-2549		

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.2.3 การค้า

ปี พ.ศ. 2551 ประเทศไทยมีส่วนแบ่งการตลาดโลกจากการค้าขายเงาะ 11.36 เปอร์เซ็นต์ มีการค้าขายเพื่อบริโภคภายในประเทศ 397,167 ตัน และส่งออก ในรูปของเงาะสด เงาะบรรจุภาชนะอัดลม และเงาะสอดไส้สับปะรดในน้ำเชื่อม รวมทั้งสิ้น 6,886 ตันสด

สำหรับราคาส่งออกนั้น พบว่า เงาะสด เท่ากับ 35,146 บาท/ตัน เงาะบรรจุภาชนะอัดลม 51,387 บาท/ตัน และเงาะสอดไส้สับปะรดในน้ำเชื่อม 42,878 บาท/ตัน

คู่ค้าที่สำคัญในตลาดเงาะ ได้แก่ มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา และเกาหลี ส่วนคู่แข่งที่สำคัญในตลาดโลกของการส่งออกเงาะ คือ อินโดนีเซีย และเวียดนาม(ตารางที่ 2.4)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551

ตารางที่ 2.4

การค้าเงาะของประเทศไทย

รายการ	2549	2550	2551
1. การค้าของโลก (ล้านตัน)	0.136	0.135	0.135
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	6.61	7.10	11.36
3. ใช้ในประเทศ (ตัน)	427,066	483,194	397,167
4. ส่งออกรวม (ตันสด)	11,520	3,734	6,886
- เงาะสด			
ปริมาณ (ตัน)	640	2,241	5,521
มูลค่า (ล้านบาท)	17.30	41.58	67.10
- เงาะบรรจุภาชนะอัดลม			
ปริมาณ (ตัน)	5,309	-	33
มูลค่า (ล้านบาท)	170.68	-	1.60
- เงาะสอดไส้สับปะรดในน้ำเชื่อม			
ปริมาณ (ตัน)	3,190	2,028	1,332
มูลค่า (ล้านบาท)	125.77	89.57	58.15
5. ราคาส่งออก (บาท/ตัน)			
- เงาะสด	27,043	18,555	35,146
- เงาะบรรจุภาชนะอัดลม	32,233	-	51,387
- เงาะสอดไส้สับปะรดในน้ำเชื่อม	39,430	44,176	42,878
6. คู่ค้าที่สำคัญ	มาเลเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา เกาหลี		
7. คู่แข่งที่สำคัญ	อินโดนีเซีย เวียดนาม		

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.2.4 การพัฒนา

นโยบาย

1. ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกเงาะพันธุ์สีชมพู และพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม โดยปลูกแทนด้วยพืชอื่นที่มีศักยภาพ เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา
2. เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation)
3. สร้างตราสินค้าเงาะไทย
4. ขยายการส่งออก โดยเน้นตลาดอินเดีย ปากีสถาน และตะวันออกกลาง
5. พัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อกระจายผลผลิตสู่ผู้บริโภคปลายทางอย่างรวดเร็ว

เป้าหมาย

1. เป็นผู้นำในการผลิตและส่งออกเงาะสดและผลิตภัณฑ์ในตลาดโลก

ปัจจุบัน

1. มูลค่าการส่งออกเงาะสดและผลิตภัณฑ์ปีละกว่า 400 ล้านบาท
2. ผลผลิตเงาะกว่าร้อยละ 95 ของผลผลิตทั้งหมด ใช้บริโภคภายในประเทศในรูปผลสด
3. ผลผลิตเน่าเสียง่าย อายุการเก็บรักษาสั้น ทำให้ราคาไม่มีเสถียรภาพ

2.2.5 การวิเคราะห์สถิติที่สำคัญของเงาะ

1. เนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผล

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลของเงาะในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550) พบว่าตั้งแต่ พ.ศ. 2546 เนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมีแนวโน้มลดลง (ภาพที่ 2.18)

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2551 พบว่า ภาคกลางและตะวันออกมีเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมากที่สุด เท่ากับ 52.7 และ 52.8 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมากที่สุด เท่ากับ 32.5 และ 33.1 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 2.19-2.22)

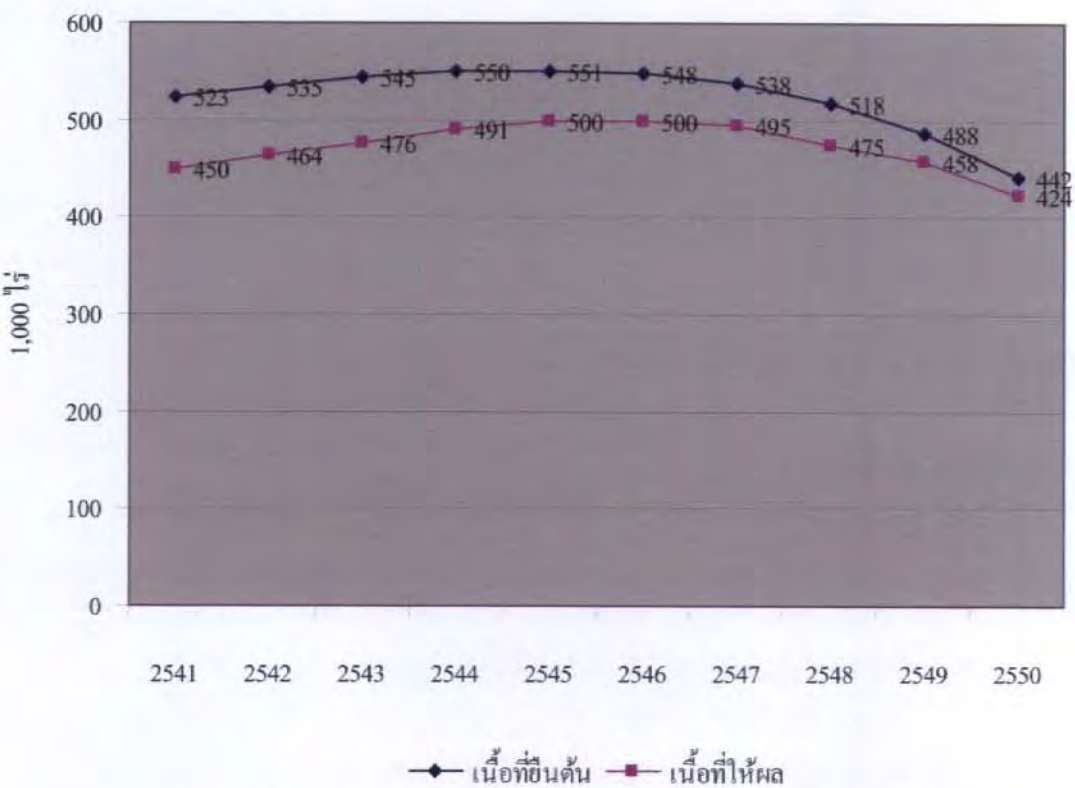

ภาพที่ 2.18 เนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่ให้ผลของเงาะ ปี พ.ศ. 2541-2550

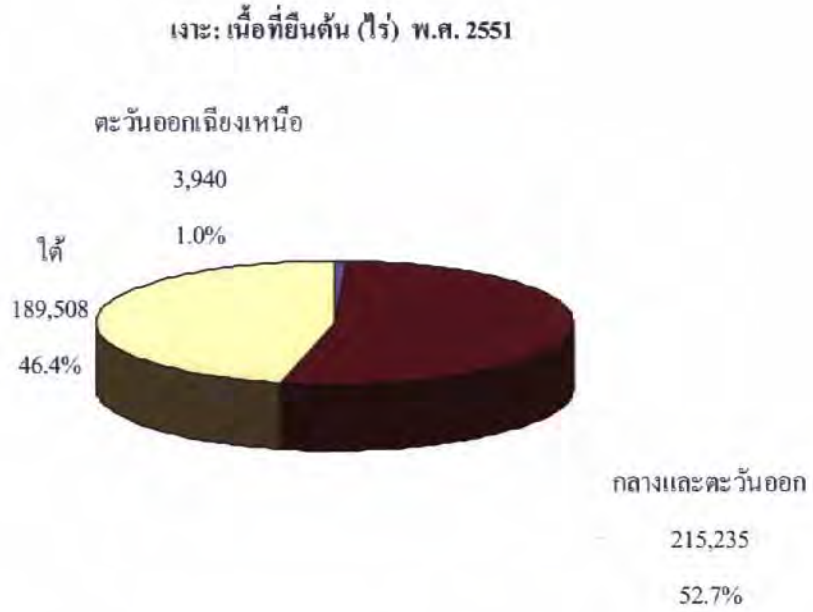

ภาพที่ 2.19 เนื้อที่ยืนต้นของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

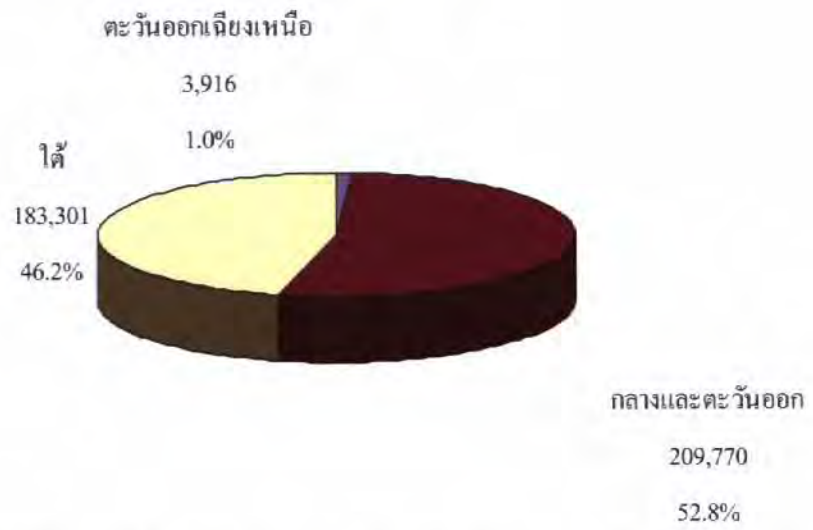

ภาพที่ 2.20 เนื้อที่ให้ผลของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

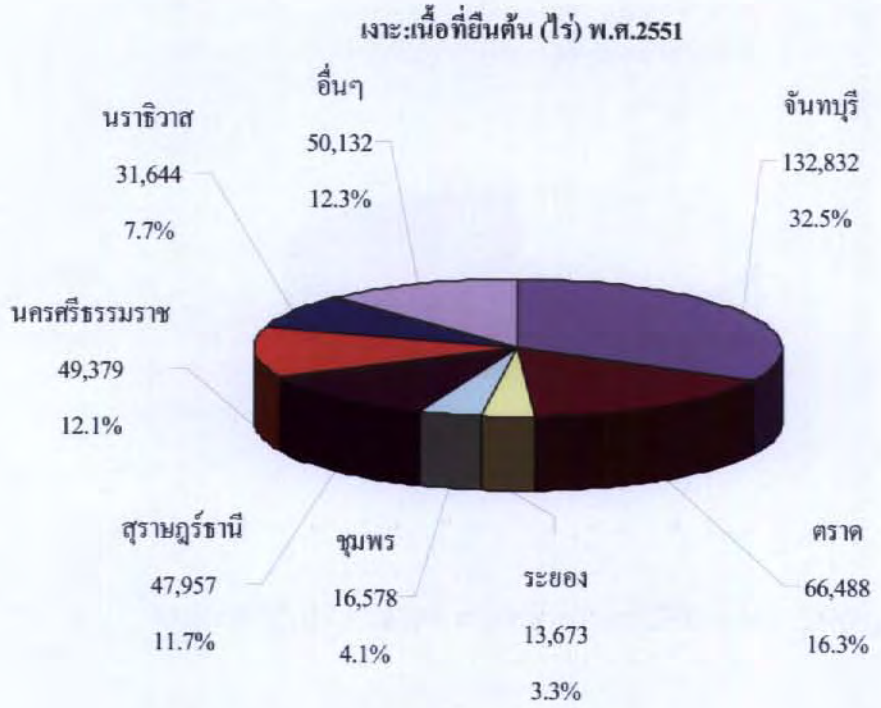

ภาพที่ 2.21 เนื้อที่ยืนต้นของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

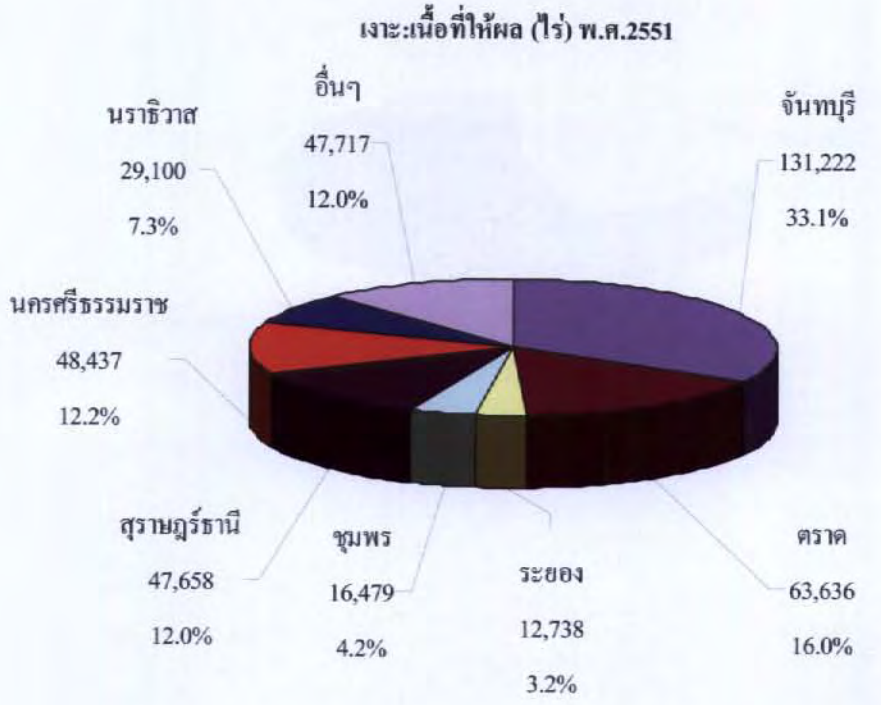

ภาพที่ 2.22 เนื้อที่ให้ผลของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

2. ผลผลิต

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตเงาะในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550) พบว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2545 ผลผลิตเงาะมีแนวโน้มลดลง แต่ในปี พ.ศ. 2550 เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เช่นเดียวกันกับผลผลิตต่อไร่ (ภาพที่ 2.23 และ 2.24)

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2551 พบว่า ภาคกลางและตะวันออกมีปริมาณผลผลิตเงาะและผลผลิตต่อไร่มากที่สุด เท่ากับ 69.9 เปอร์เซ็นต์ และ 1,347 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีปริมาณผลผลิตเงาะมากที่สุด เท่ากับ 44.3 เปอร์เซ็นต์ แต่จังหวัดตราด จะมีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด คือ 1,366 กิโลกรัมต่อไร่ (ภาพที่ 2.25-2.28)

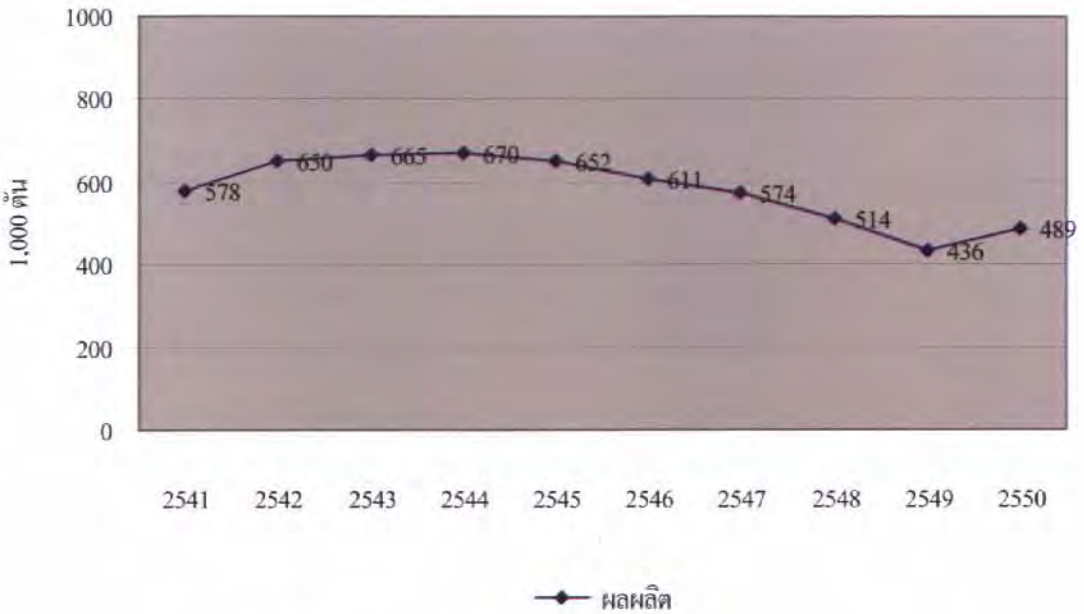

ภาพที่ 2.23 ผลผลิตของเงาะ ปี พ.ศ. 2541-2550

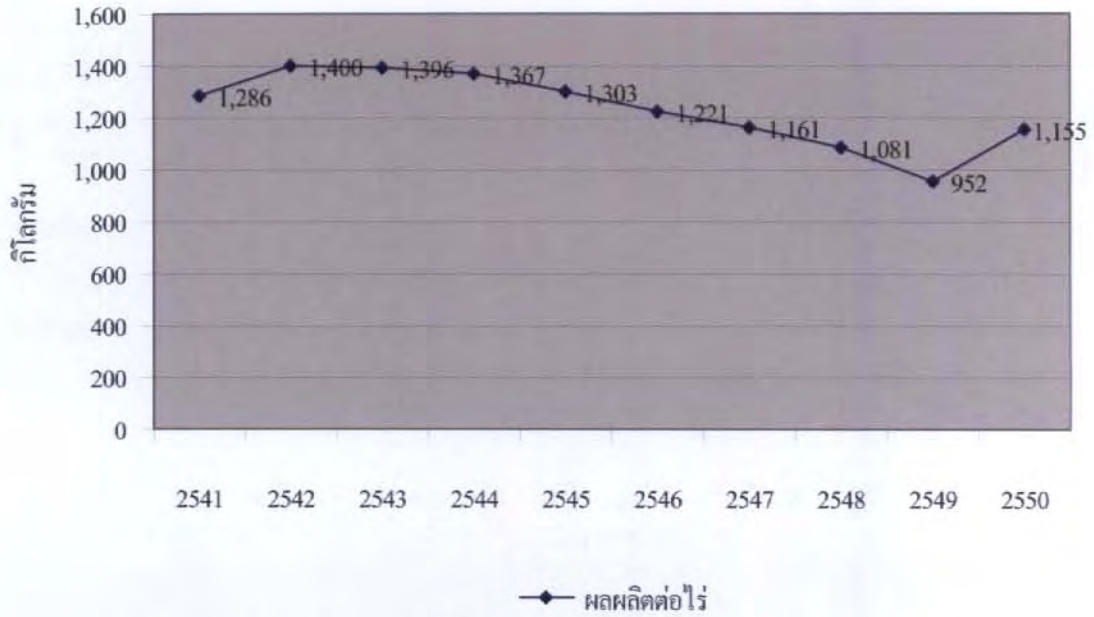

ภาพที่ 2.24 ผลผลิตต่อไร่ของเงาะ ปี พ.ศ. 2541-2550

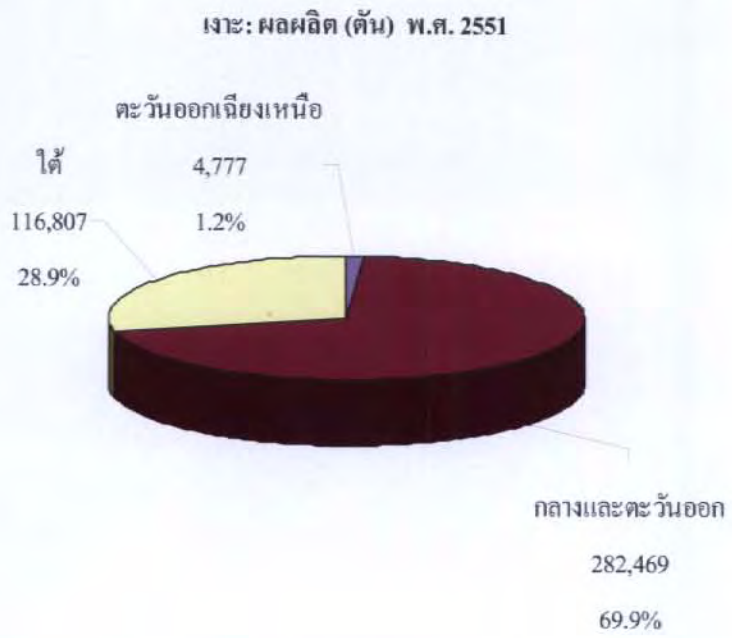

ภาพที่ 2.25 ผลผลิตของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

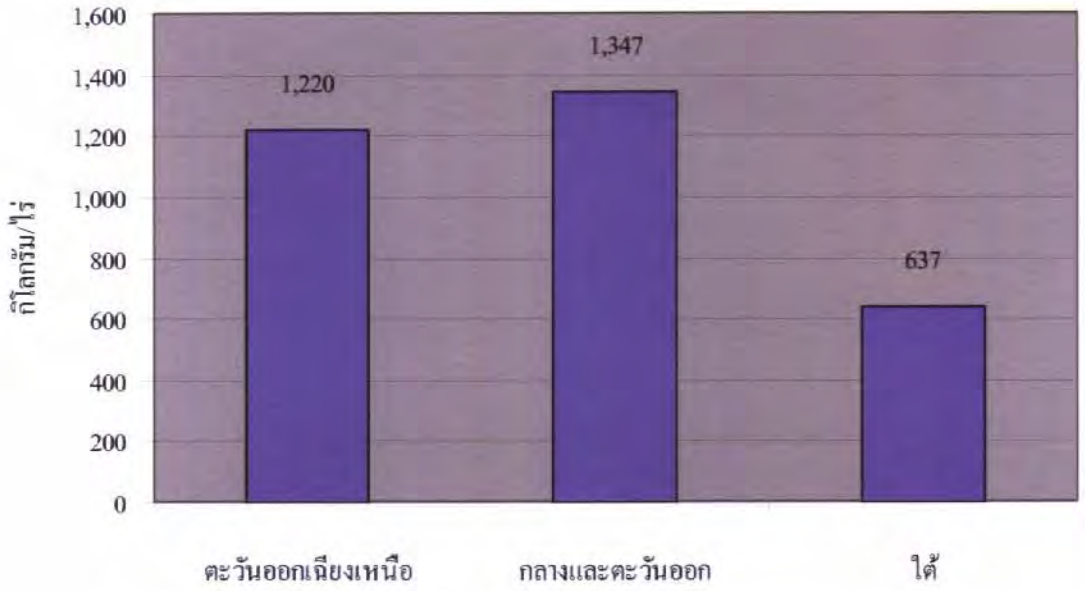

ภาพที่ 2.26 ผลผลิตต่อไร่ของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

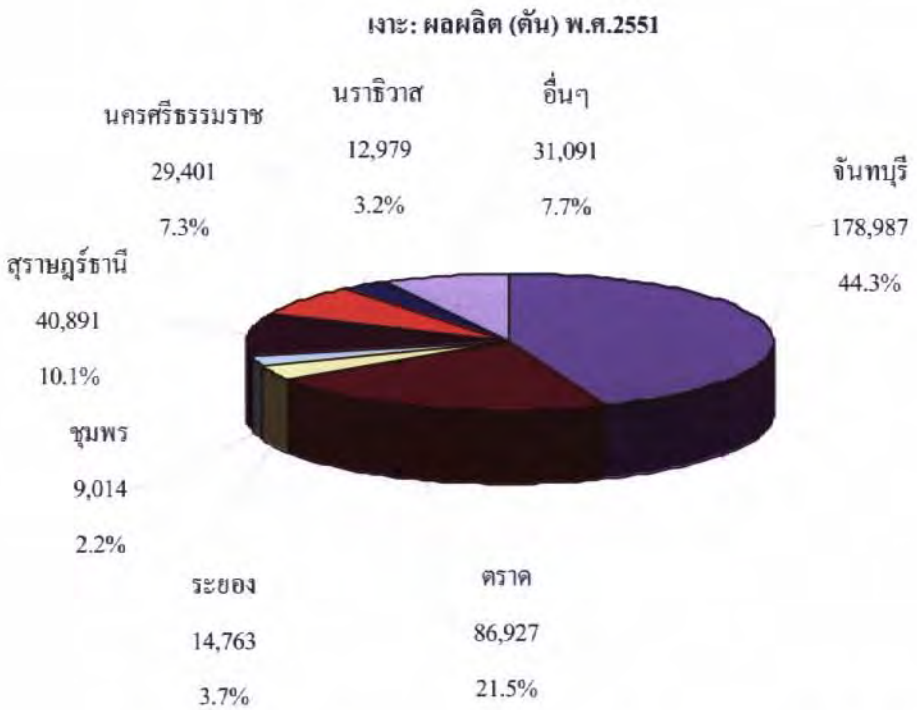

ภาพที่ 2.27 ผลผลิตของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

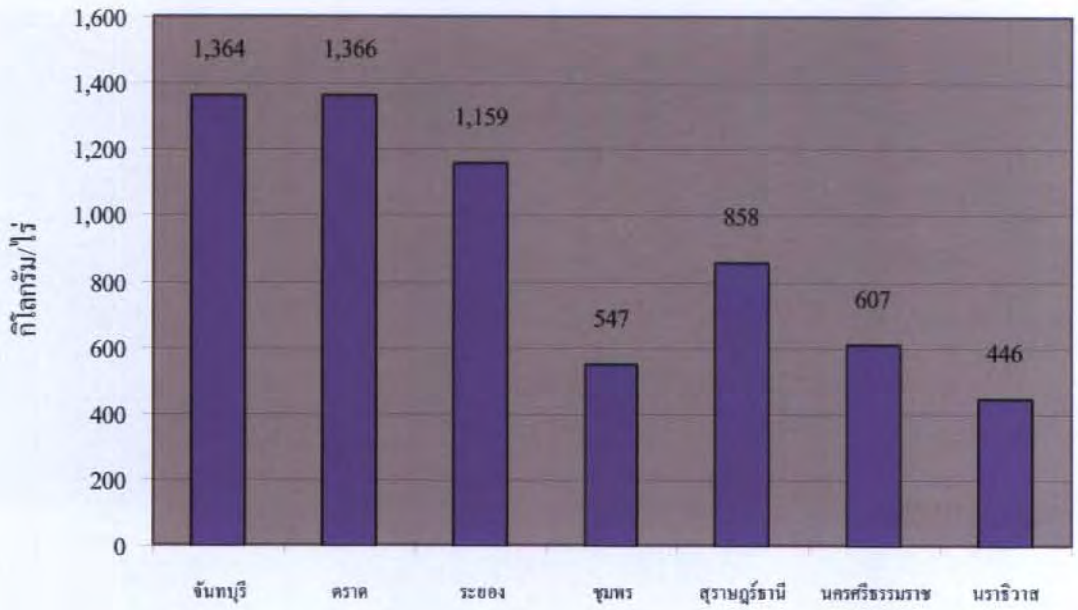

ภาพที่ 2.28 ผลผลิตต่อไร่ของเงาะปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

3. ราคาและมูลค่า

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของราคาเงาะในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550) พบว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 ราคาเงาะมีแนวโน้มลดลง บางปีมีการปรับเพิ่มขึ้นบ้างแต่ไม่สูงมากนัก และมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ (ภาพที่ 2.29) สำหรับมูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ของเงาะก็เช่นกัน พบว่า มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ พ.ศ. 2541 (ภาพที่ 2.30)

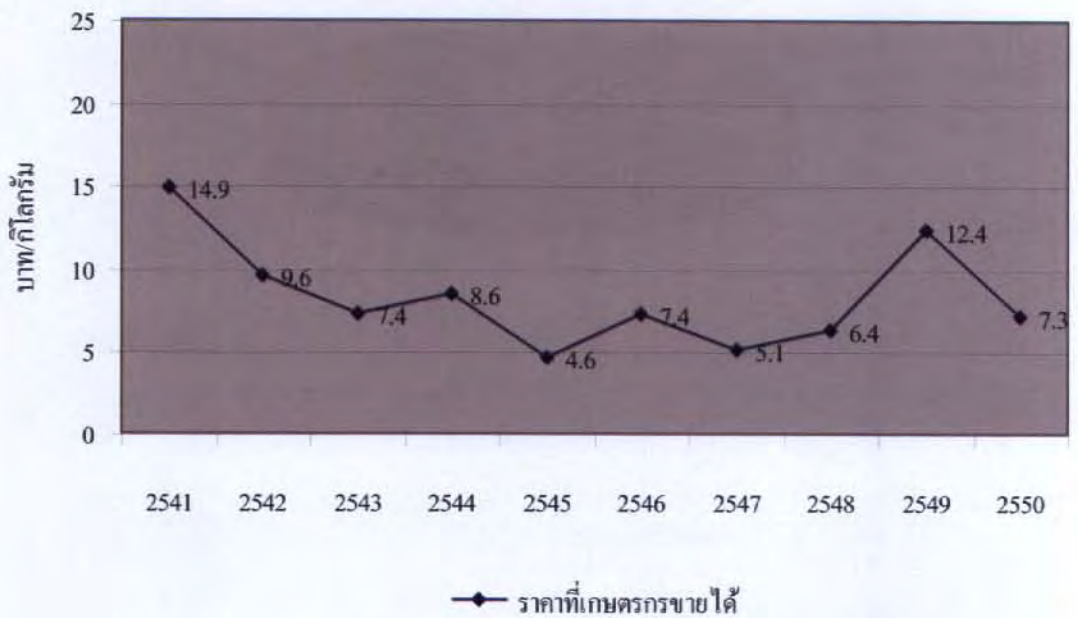

ภาพที่ 2.29 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของเงาะ ปี พ.ศ. 2541-2550

ภาพที่ 2.30 มูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ของเงาะ ปี พ.ศ. 2541-2550

2.3 มังคุด

2.3.1 แหล่งเพาะปลูกมังคุดของประเทศไทย

ประเทศไทยมีการแหล่งปลูกมังคุดทั้งหมด 21 จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ปราจีนบุรี จันทบุรี ตราด ระยอง ชลบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราชพัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส แต่พบว่า แหล่งผลิต 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. จันทบุรี 2. นครศรีธรรมราช 3. ชุมพร 4. ตราด และ 5.ระยอง (ภาพที่ 2.31)

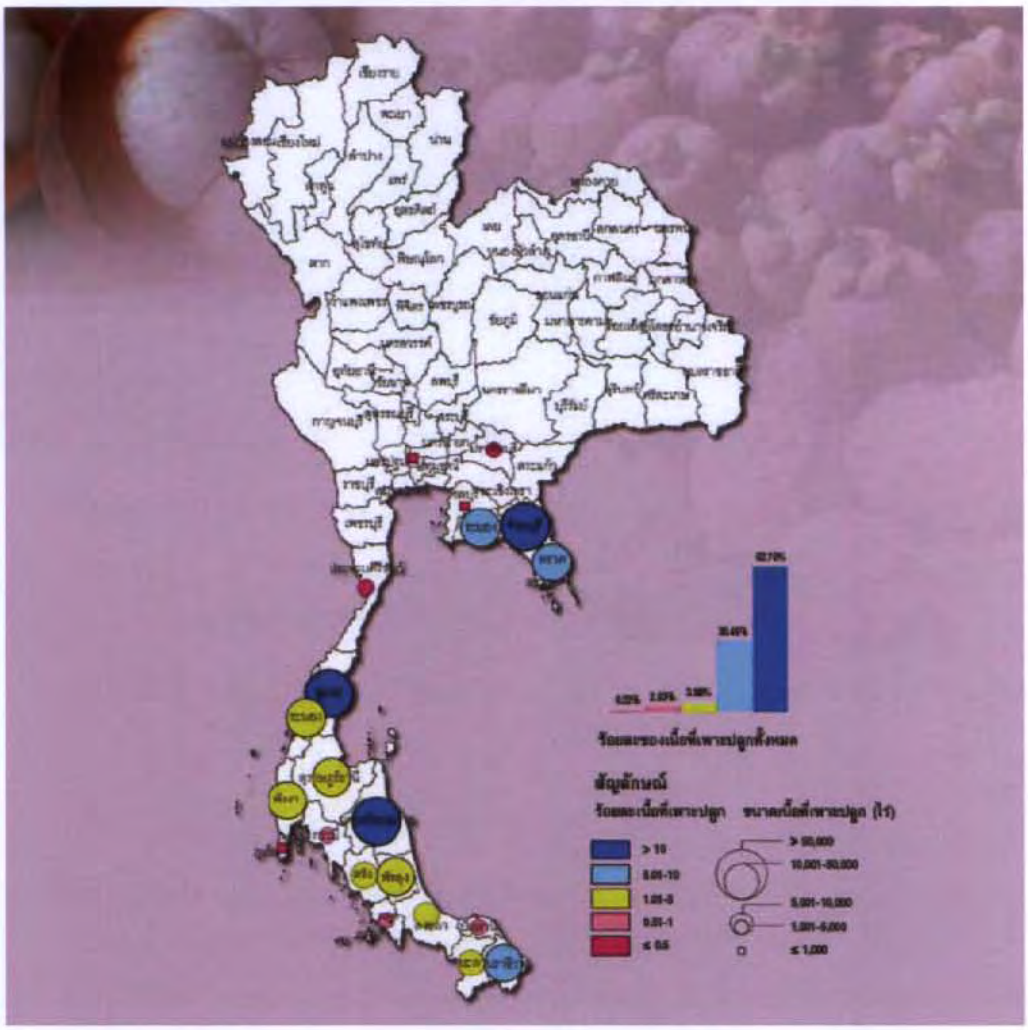

ภาพที่ 2.31 แหล่งเพาะปลูกมังคุดของประเทศไทย
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551

ภาพที่ 2.32 ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตมังคุดของประเทศไทย
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.3.2 การปลูกและการผลิต

การปลูกมังคุดนั้นสามารถปลูกได้ตลอดปีโดยเฉพาะต้นฤดูฝน ส่วนการเก็บเกี่ยวนั้นก็เช่นกันมีการเก็บเกี่ยวตลอดปี แต่ในช่วงเดือน เมษายน-มิถุนายน จะเป็นช่วงผลผลิตออกมาก (ภาพที่ 2.32) ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551) พบว่า ปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนครัวเรือนที่ปลูกมังคุดทั้งหมด 107,663 ครัวเรือน มีเนื้อที่ให้ผล 396,325 ไร่ ผลผลิต 175,274 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 442 กิโลกรัม ในการผลิตมังคุดนั้นเกษตรกรจะต้องมีต้นทุนการผลิต ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนรวม 21,074 บาท/ตัน และต้นทุนผันแปร 17,361 บาทต่อตัน

ราคาที่เกษตรกรขายได้ สำหรับมังคุดคละนั้นอยู่ที่ 12,190 บาท/ตัน หรือ 12.19 บาท/กิโลกรัม

สำหรับผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรได้รับจากการขายมังคุดนั้น พบว่า ในปี พ.ศ. 2551 เกษตรไม่ได้รับผลตอบแทนสุทธิ โดยเกษตรกรต้องประสบกับการขาดทุน เท่ากับ 3,891 บาท/ไร่ หรือ 8,884 บาท/ตัน (ตารางที่ 2.5)

ตารางที่ 2.5

การผลิตมังคุดของประเทศไทย

รายการ	2549	2550	2551
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	92,610	107,515	107,663
2. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	344,635	387,292	396,325
3. ผลผลิต (ตัน)	147,709	348,181	175,274
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	430	899	442
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)			
- ต้นทุนรวม	17,163	9,824	21,074
- ต้นทุนผันแปร	13,693	8,168	17,361
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
- มังคุดคละ	19,470	9,840	12,190
7. ผลตอบแทนสุทธิ			
(บาท/ไร่)	990	14	-3,891
(บาท/ตัน)	2,307	16	-8,884
8. มาตรฐาน	ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกอช. 2-2546		

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.3.3 การค้า

ปี พ.ศ. 2551 ประเทศไทยมีส่วนแบ่งการตลาดโลกจากการค้าขายมังคุด 65.13 เปอร์เซ็นต์ มีการค้าขายเพื่อบริโภคภายในประเทศ 129,243 ตัน และส่งออก ในรูปของมังคุดสดและมังคุดแช่แข็ง รวมทั้งสิ้น 44,268 ตันสด

สำหรับราคาส่งออกนั้น พบว่า มังคุดสด เท่ากับ 16,327 บาท/ตัน และมังคุดแช่แข็ง 90,801 บาท/ตัน

คู่ค้าที่สำคัญในตลาดมังคุดสด ได้แก่ จีน ฮ่องกง ญี่ปุ่น และเวียดนาม ส่วนมังคุดแช่แข็ง ได้แก่ ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา

ส่วนคู่แข่งที่สำคัญในตลาดโลกของการส่งออกทุเรียน คือ อินโดนีเซีย และเวียดนาม (ตารางที่ 2.6)

ตารางที่ 2.6

การค้ามังคุดของประเทศไทย

รายการ	2549	2550	2551
1. การค้าของโลก (ล้านตัน)	0.039	0.071	0.068
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	39.38	66.27	65.13
3. ใช้ในประเทศ (ตัน)	132,417	300,694	129,243
4. ส่งออกรวม (ตันสด)	15,292	47,487	44,268
- มังคุดสด			
ปริมาณ (ตัน)	15,125	47,174	43,979
มูลค่า (ล้านบาท)	277	755	718
- มังคุดแช่แข็ง			
ปริมาณ (ตัน)	167	313	289
มูลค่า (ล้านบาท)	15	27	26
5. ราคาส่งออก (บาท/ตัน)			
- มังคุดสด	18,306	15,999	16,327
- มังคุดแช่แข็ง	96,751	82,911	90,801
6. คู่ค้าที่สำคัญ			
- มังคุดสด	จีน ฮ่องกง ญี่ปุ่น เวียดนาม		
- มังคุดแช่แข็ง	ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา		
7. คู่แข่งที่สำคัญ	อินโดนีเซีย เวียดนาม		

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.3.4 การพัฒนา

นโยบาย

1. ปรับโครงสร้างการผลิตมังคุดคุณภาพ 3 มาตรฐาน คือ GAP, GMP และ HACCP
2. เน้นสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Creation)
3. สร้างตราสินค้ามังคุดไทย
4. วิจัยพัฒนาเครื่องมือตรวจสอบเนื้อแก้วยางไหลในผล
5. ขยายการส่งออกทั้งตลาดเดิมและตลาดใหม่
6. พัฒนาระบบโลจิสติกส์ เพื่อกระจายผลผลิตสู่ผู้บริโภคปลายทางอย่างรวดเร็ว

เป้าหมาย

1. เป็นผู้นำในการผลิตและส่งออกมังคุดคุณภาพในตลาดโลก**ปัจจุบัน**

2. ส่งออกเป็นอันดับ 1 ของโลก มูลค่าปีละกว่า 1,000 ล้านบาท และตลาดยังมีความต้องการมังคุดคุณภาพอีกมาก

3. ปริมาณและมูลค่าการส่งออกขยายตัวกว่าร้อยละ 150

4. รสชาติดีได้รับฉายาว่า Queen of Fruits

5. เปลือกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ทางด้านอาหารและเครื่องสำอางได้

6. เกษตรกรและผู้ประกอบการมีความชำนาญ และมีประสบการณ์สูง

2.3.5 การวิเคราะห์สถิติที่สำคัญของมังคุด

1. เนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผล

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลของมังคุดในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550) พบว่าตั้งแต่ พ.ศ. 2541 เนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง (ภาพที่ 2.33)

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2551 พบว่า ภาคใต้มีเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมากที่สุด เท่ากับ 60.2 และ 60.6 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมากที่สุด เท่ากับ 27.4 และ 27.6 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 2.34-2.37)

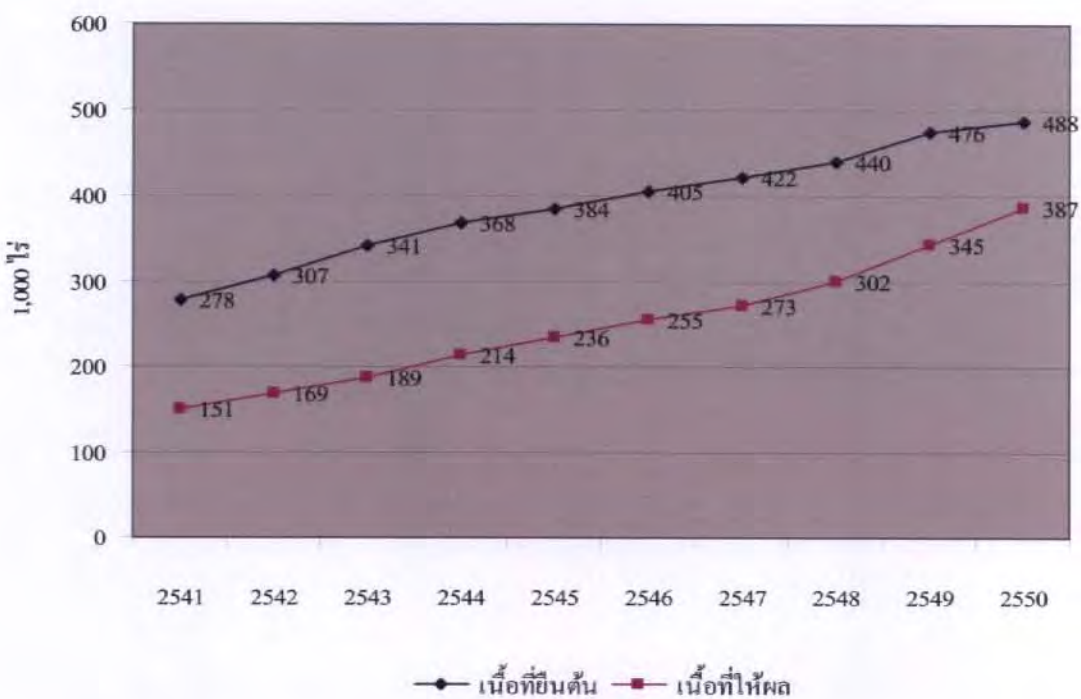

ภาพที่ 2.33 เนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่ให้ผลของมังคุด ปี พ.ศ. 2541-2550

ภาพที่ 2.34 เนื้อที่ยืนต้นของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

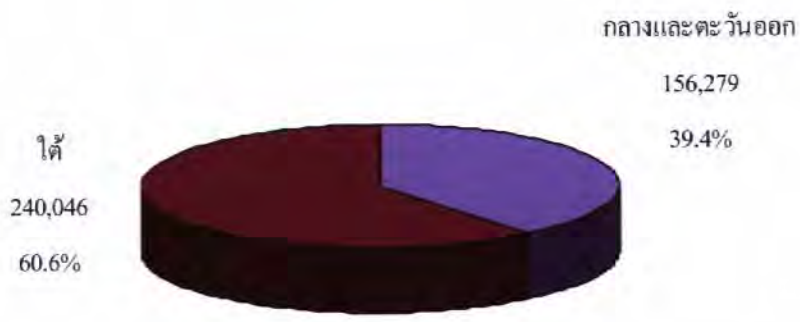

ภาพที่ 2.35 เนื้อที่ให้ผลของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

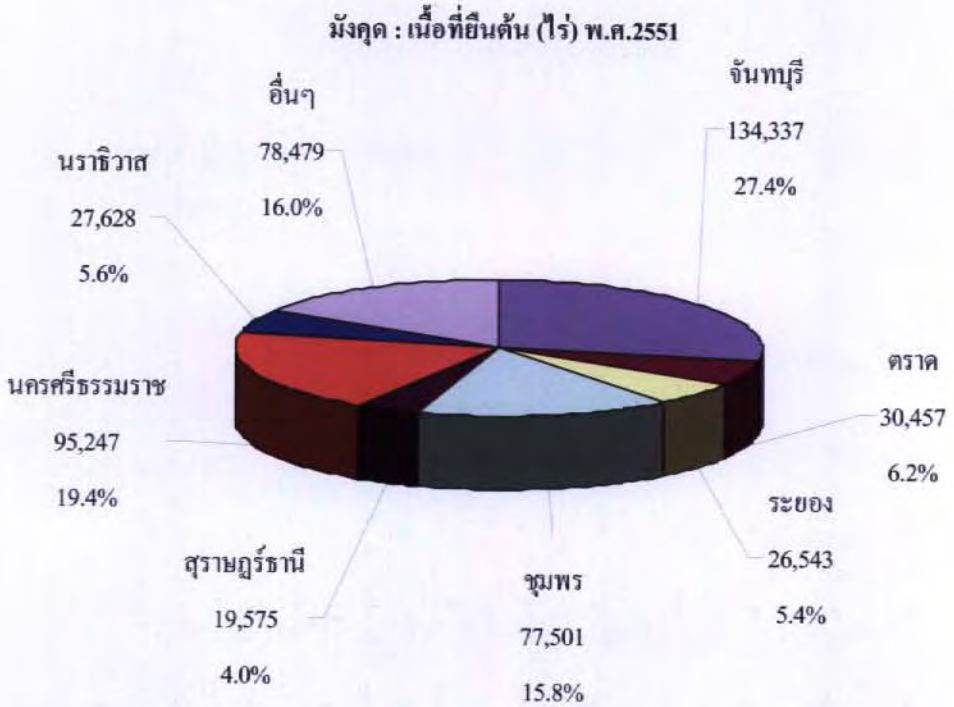

ภาพที่ 2.36 เนื้อที่ยืนต้นของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

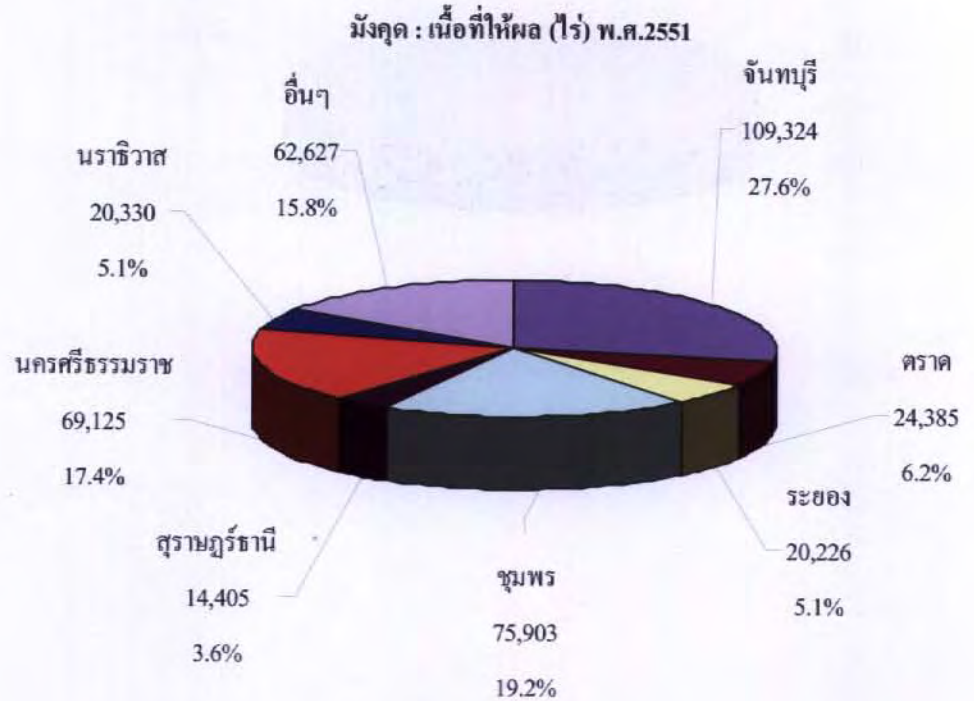

ภาพที่ 2.37 เนื้อที่ให้ผลของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

2. ผลผลิต

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตมังคุดในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550) พบว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 ผลผลิตมังคุดมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่ลดลงในปี พ.ศ. 2546 อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2550 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก เช่นเดียวกันกับผลผลิตต่อไร่ที่ลดลงในปี พ.ศ. 2546 และเพิ่มสูงขึ้นมาก ในปี พ.ศ. . 2550 (ภาพที่ 2.38 และ 2.39)

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2551 พบว่า ภาคกลางและตะวันออกมีปริมาณผลผลิตมังคุดและผลผลิตต่อไร่มากที่สุด เท่ากับ 64.1 เปอร์เซ็นต์ และ 719 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีปริมาณผลผลิตมังคุดมากที่สุด เท่ากับ 44.3 เปอร์เซ็นต์ แต่จังหวัดตราด จะมีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด คือ 843 กิโลกรัมต่อไร่ (ภาพที่ 2.40-2.43)

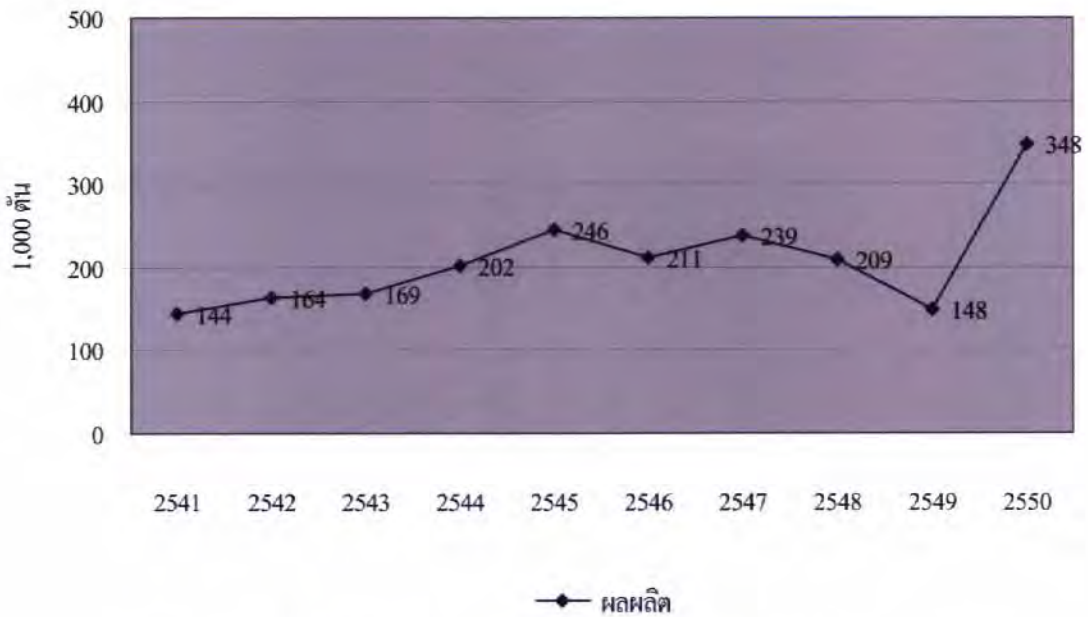

ภาพที่ 2.38 ผลผลิตของมังคุด ปี พ.ศ. 2541-2550

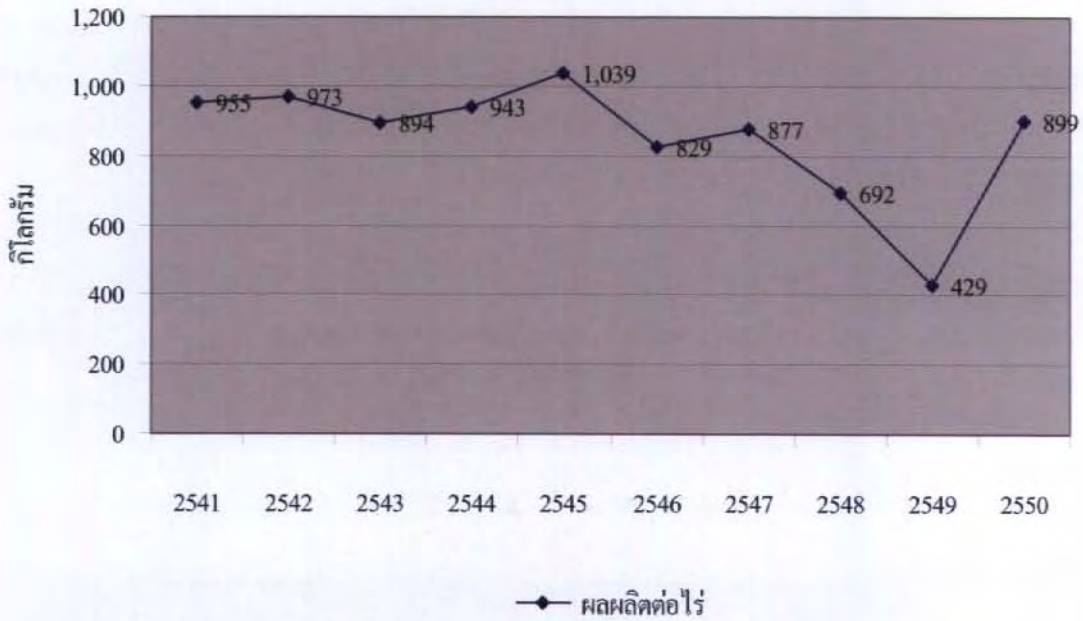

ภาพที่ 2.39 ผลผลิตต่อไร่ของมังคุด ปี พ.ศ. 2541-2550

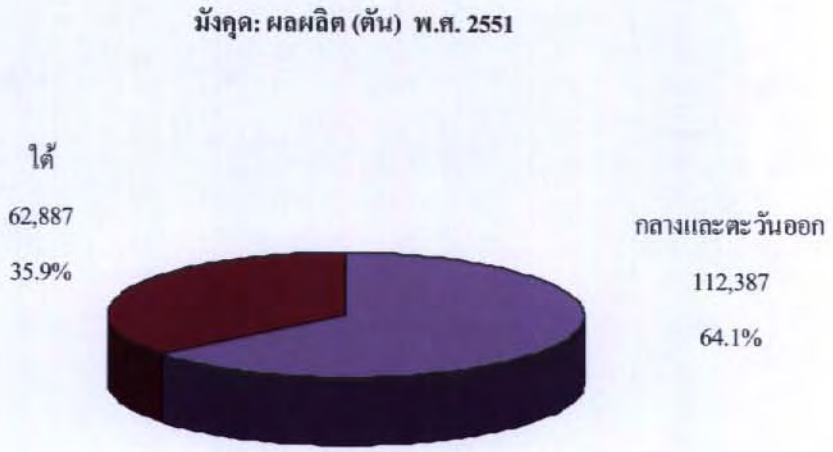

ภาพที่ 2.40 ผลผลิตของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

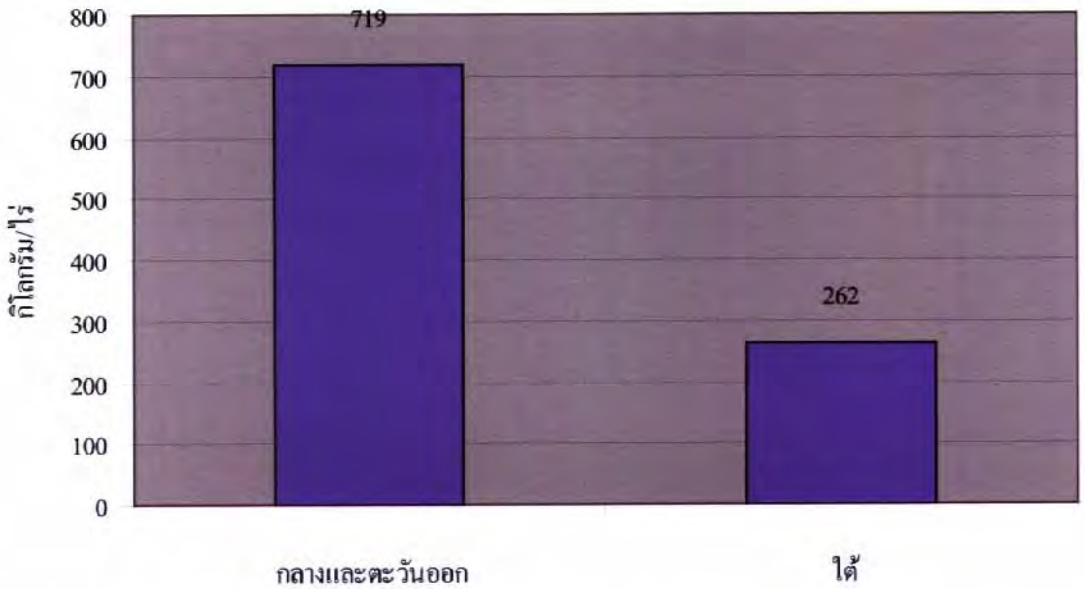

ภาพที่ 2.41 ผลผลิตต่อไร่ของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

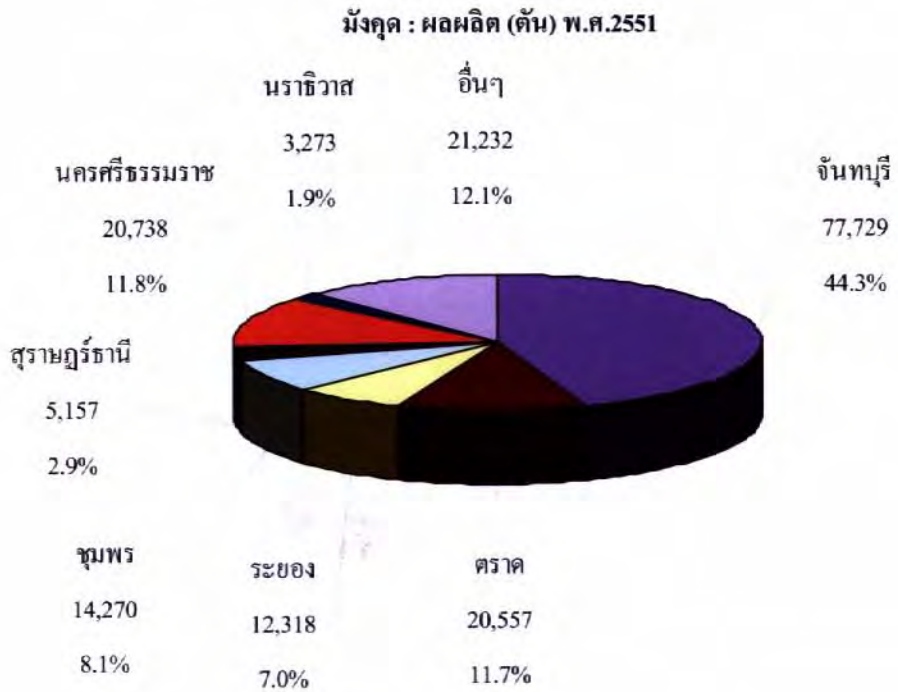

ภาพที่ 2.42 ผลผลิตของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

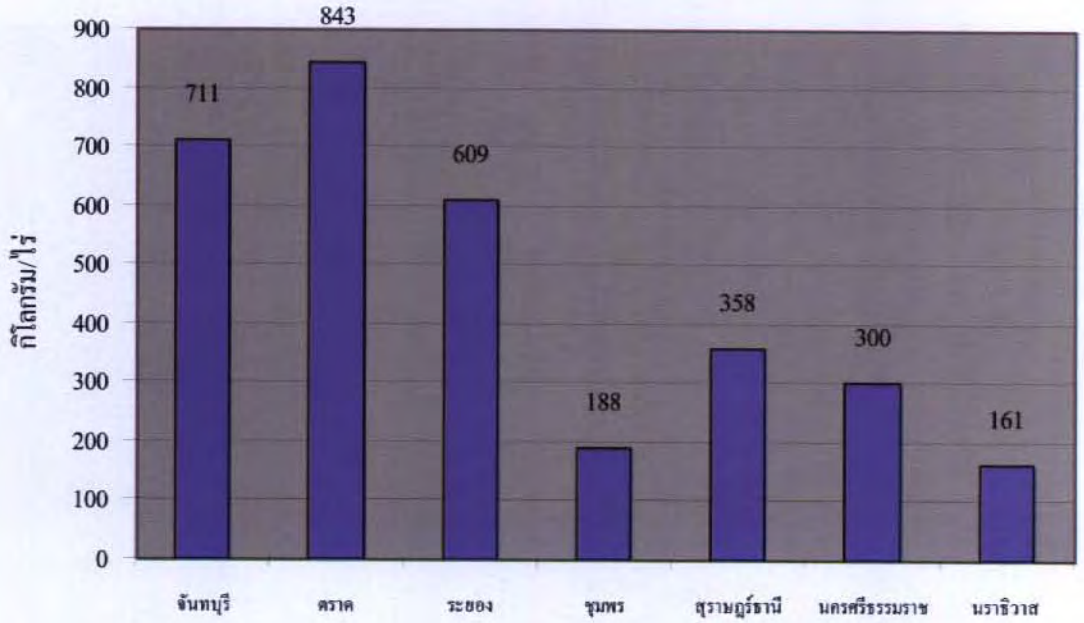

ภาพที่ 2.43 ผลผลิตต่อไร่ของมังคุด ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามรายจังหวัด

3. ราคาและมูลค่า

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของราคามังคุดในช่วง 10 ปี (พ.ศ. 2541-2550) พบว่า ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 ราคาทุเรียนมีแนวโน้มลดลง บางปีมีการปรับเพิ่มขึ้นบ้างแต่ไม่สูงมากนัก และมีแนวโน้มลดลงเรื่อยๆ (ภาพที่ 2.44) สำหรับมูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ของมังคุดก็เช่นกัน พบว่า มีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ พ.ศ. 2541 แต่ใน พ.ศ. 2546 พบว่ามีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นและลดลงอีกครั้งใน ปี พ.ศ. 2547 อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. 2549 มูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้มีการปรับขึ้นอีกครั้งหนึ่ง (ภาพที่ 2.45)

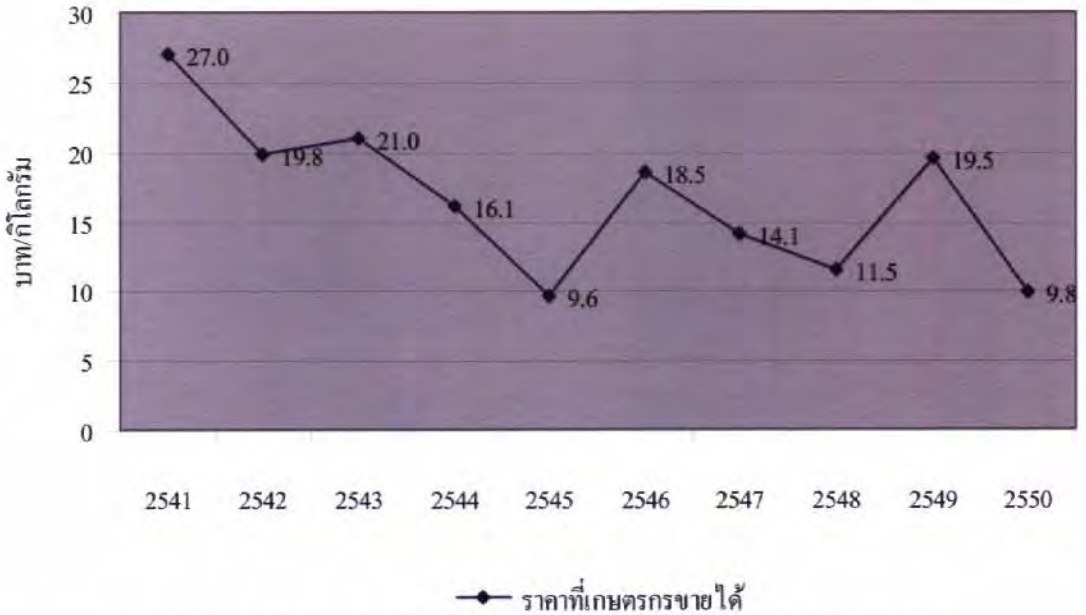

ภาพที่ 2.44 ราคาที่เกษตรกรขายได้ของมังคุด ปี พ.ศ. 2541-2550

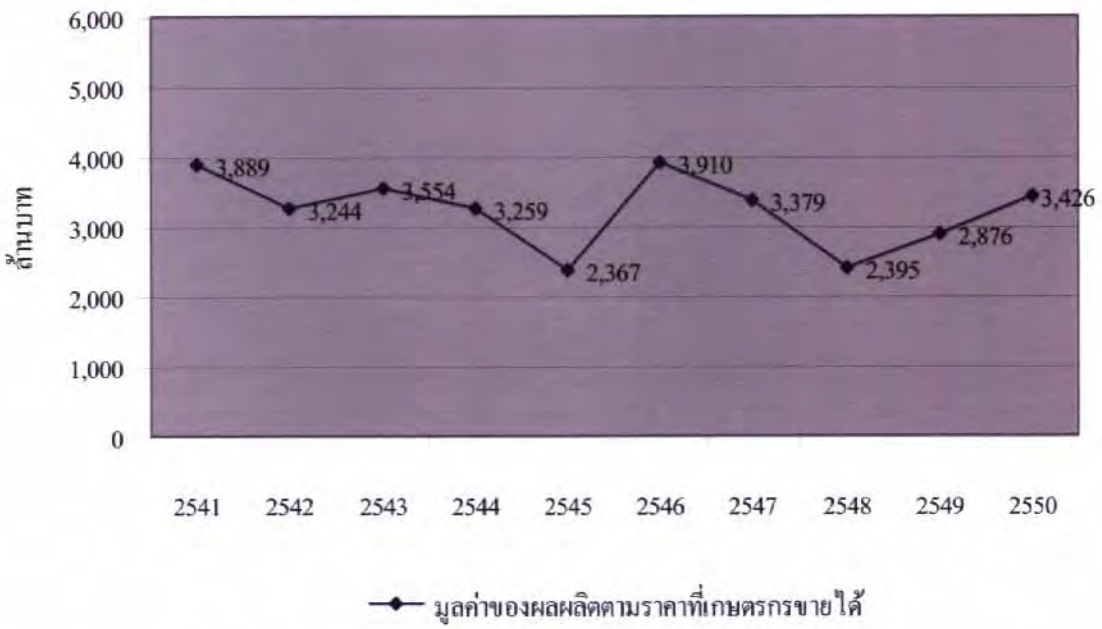

ภาพที่ 2.45 มูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ของมังคุด ปี พ.ศ. 2541-2550

2.4 ลองกอง

2.4.1 แหล่งเพาะปลูกลองกองของประเทศไทย

ประเทศไทยมีการแหล่งปลูกลองกองทั้งหมด 18 จังหวัด ได้แก่ อุตรดิตถ์ จันทบุรี ตราด ระยอง ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลาและนราธิวาส แต่พบว่า แหล่งผลิต 5 อันดับแรก ได้แก่ 1. นราธิวาส 2.จันทบุรี 3. ยะลา 4. ชุมพร และ 5. สุราษฎร์ธานี (ภาพที่ 2.46)

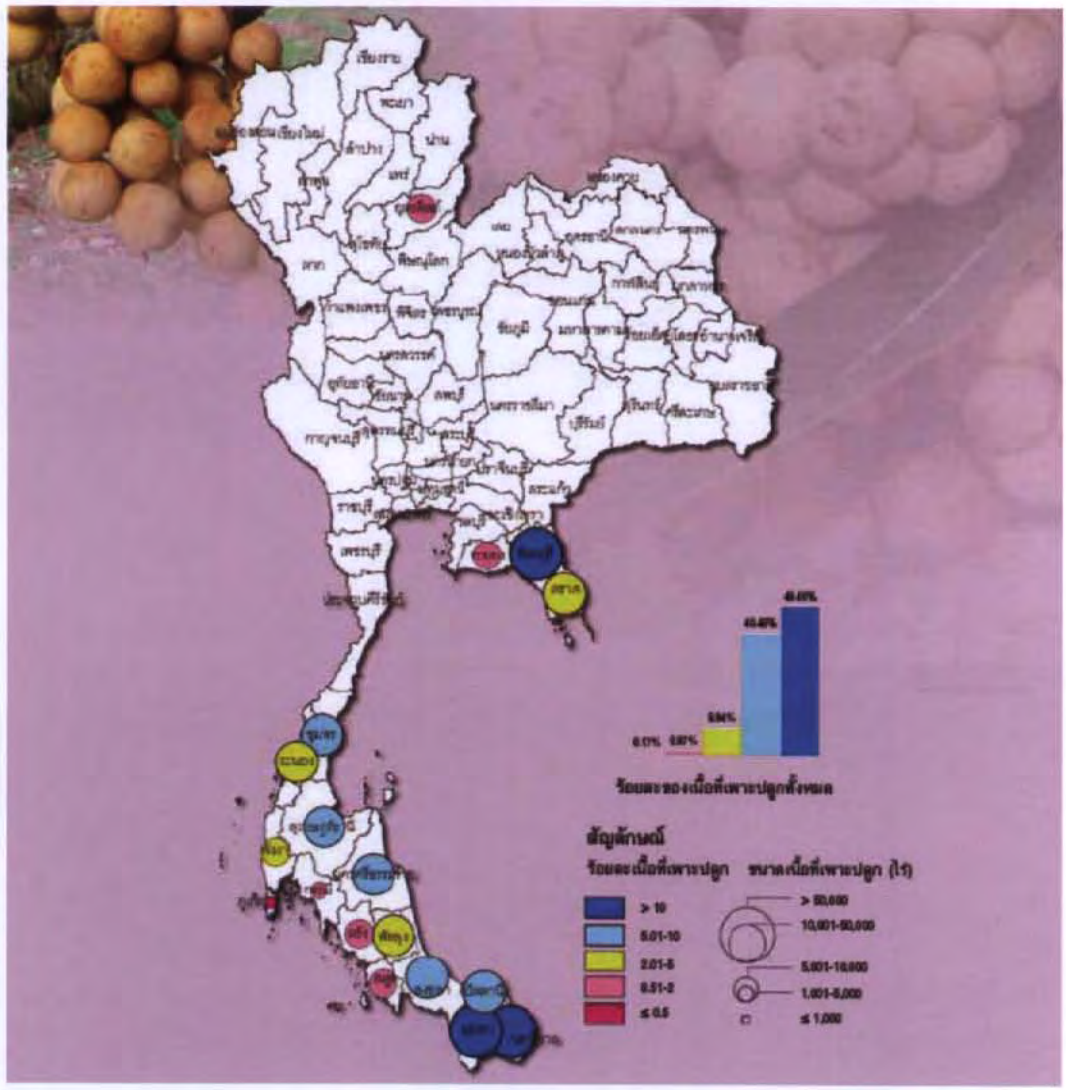

ภาพที่ 2.46 แหล่งเพาะปลูกลองกองของประเทศไทย
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551

ภาพที่ 2.47 ช่วงเดือนที่เก็บเกี่ยวผลผลิตลองกองของประเทศไทย
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.4.2 การปลูกและการผลิต

การปลูกลองกองนั้นสามารถปลูกได้ตลอดปีโดยเฉพาะต้นฤดูฝน ส่วนการเก็บเกี่ยวนั้นก็เช่นกันมีการเก็บเกี่ยวตลอดปี แต่ในช่วงเดือน มิถุนายน-กันยายน จะเป็นช่วงผลผลิตออกมาก (ภาพที่ 2.47) ซึ่งจากข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551) พบว่า ปี พ.ศ. 2551 มีจำนวนครัวเรือนที่ปลูกลองกองทั้งหมด 144,227 ครัวเรือน มีเนื้อที่ให้ผล 331,216 ไร่ ผลผลิต 100,583 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 304 กิโลกรัม ในการผลิตลองกองนั้นเกษตรกรจะต้องมีต้นทุนการผลิต ซึ่งประกอบด้วย ต้นทุนรวม 23,166 บาท/ตัน และต้นทุนผันแปร 13,660 บาทต่อตัน

ราคาที่เกษตรกรขายได้ สำหรับลองกองคละนั้นอยู่ที่ 26,220 บาท/ตัน หรือ 26.22 บาท/กิโลกรัม

สำหรับผลตอบแทนสุทธิที่เกษตรกรได้รับสำหรับการผลิตลองกองนั้นเท่ากับ 928 บาท/ไร่ หรือ 3,064 บาท/ตัน (ตารางที่ 2.7)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551

ตารางที่ 2.7

การผลิตลองกองของประเทศไทย

รายการ	2549	2550	2551
1. จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)	142,567	146,039	144,227
2. เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	277,606	309,046	331,216
3. ผลผลิต (ตัน)	124,678	236,072	100,583
4. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	449	764	304
5. ต้นทุนการผลิต (บาท/ตัน)			
- ต้นทุนรวม	17,170	11,631	23,166
- ต้นทุนผันแปร	10,978	8,122	13,660
6. ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/ตัน)			
- ลองกองคละ	29,260	21,570	26,220
7. ผลตอบแทนสุทธิ			
(บาท/ไร่)	5,235	7,593	928
(บาท/ตัน)	12,090	9,939	3,064
8. มาตรฐาน	- กำลังดำเนินการจัดทำมาตรฐาน - ประกาศคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกอช. 11-2549		

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.4.3 การค้า

ปี พ.ศ. 2551 ประเทศไทยมีส่วนแบ่งการตลาดโลกจากการค้าขายลองกอง 38.22 เปอร์เซ็นต์ มีการค้าขายเพื่อบริโภคภายในประเทศ 99,946 ตัน และส่งออกในรูปของลองกองสด รวมทั้งสิ้น 1,000 ตัน

สำหรับราคาส่งออกลองกองสดนั้น เท่ากับ 32,208 บาท/ตัน

คู่ค้าที่สำคัญในตลาดลองกองสด ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา เวียดนาม จีน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และอินโดนีเซีย ส่วนคู่แข่งที่สำคัญในตลาดโลกของการส่งออกลองกองนั้นพบว่า ปัจจุบันยังไม่มีคู่แข่ง (ตารางที่ 2.8)

ข้อมูลจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี 2551

ตารางที่ 2.8

การค้าลองกองของประเทศไทย

รายการ	2549	2550	2551
1. การค้าของโลก (ล้านตัน)	66	2,582	1,667
2. ส่วนแบ่งการตลาดโลก (%)	49.23	57.32	38.22
3. ใช้ในประเทศ (ตัน)	124,642	234,592	99,946
4. ส่งออกรวม (ตันสด)	36	1,480	1,000
-ลองกองสด			
ปริมาณ (ตัน)	36	1,450	637
มูลค่า (ล้านบาท)	1.25	23.08	10.33
5. ราคาส่งออก (บาท/ตัน)	28,197	15,594	32,208
6. คู่ค้าที่สำคัญ	สหรัฐอเมริกา แคนาดา เวียดนาม จีน สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี อินโดนีเซีย		
7. คู่แข่งที่สำคัญ	-		

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2551)

2.4.4 การพัฒนา

นโยบาย

1. ถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตลองกองคุณภาพดีสู่เกษตรกรอย่างทั่วถึง

2. จัดกิจกรรมส่งเสริมการบริโภคทั้งในและต่างประเทศ โดยเฉพาะอเมริกา ยุโรป และจีน เพื่อขยายตลาดส่งออก

3. ปรับโครงสร้างการผลิตลองกองคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด

เป้าหมาย

1. ผลิตลองกองคุณภาพเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ

2. รักษาระดับราคาผลผลิตให้มีเสถียรภาพ

ปัจจุบัน

1. ผลิตได้ทั้งภาคตะวันออก เหนือ และใต้ ภาคตะวันออก คือ จันทบุรี ระยอง และตราด ภาคเหนือ คือ อุตรดิตถ์ และภาคใต้แหล่งผลิต คือ 3 จังหวัดภาคใต้ คือ ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส

2. คุณภาพผลผลิตดีเป็นที่ต้องการของตลาด แต่มีปัญหาในเรื่องการกระจายผลผลิตไปสู่ผู้บริโภค

3. มีโอกาสในการขยายการส่งออกหลังเปิดเสรีการค้า โดยเฉพาะกับประเทศจีน

2.4.5 การวิเคราะห์สถิติที่สำคัญของลองกอง

1. เนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผล

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2551 พบว่า ภาคใต้มีเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมากที่สุด เท่ากับ 72.8 และ 73.2 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีเนื้อที่ยืนต้น และเนื้อที่ให้ผลมากที่สุด เท่ากับ 20.5 และ 20.6 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ (ภาพที่ 2.48-2.51)

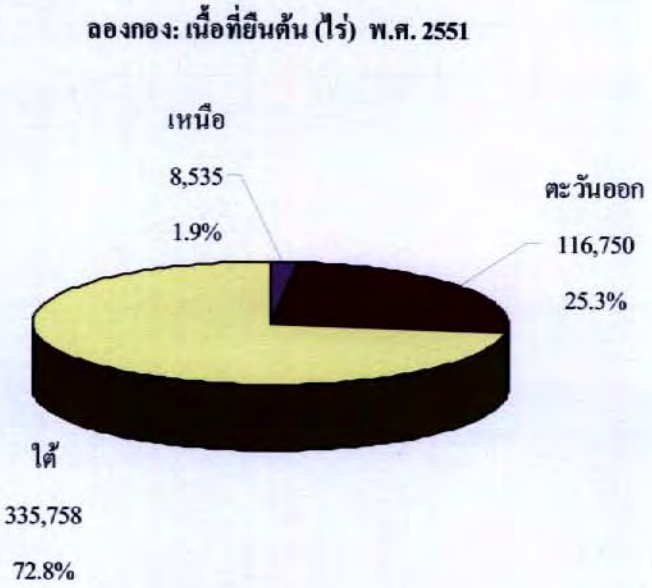

ภาพที่ 2.48 เนื้อที่ยืนต้นของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

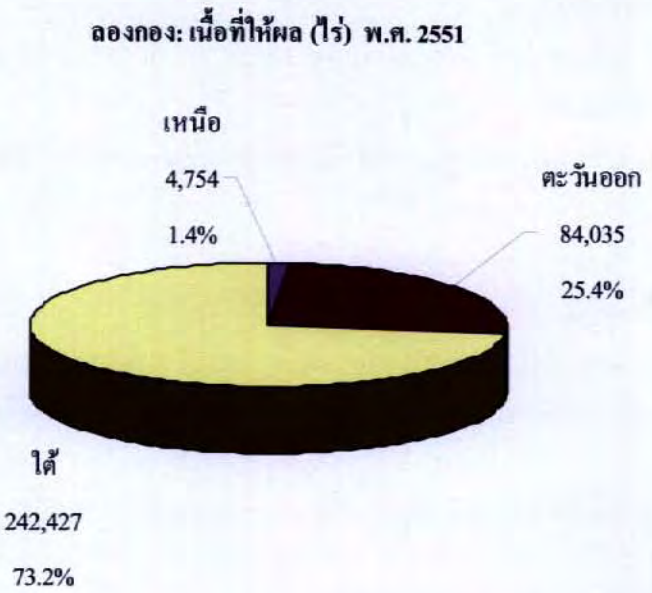

ภาพที่ 2.49 เนื้อที่ให้ผลของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

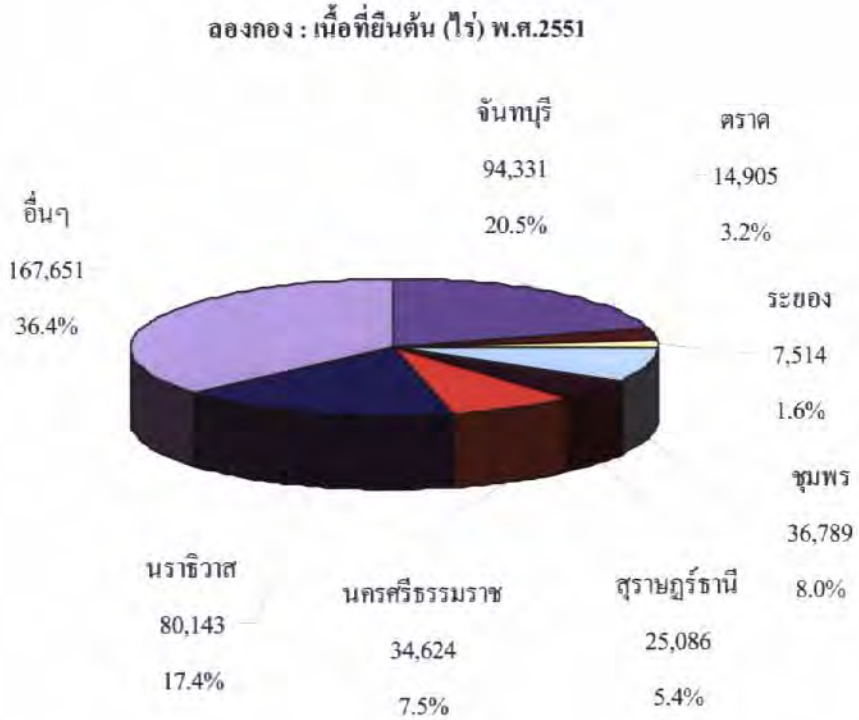

ภาพที่ 2.50 เนื้อที่ยืนต้นของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามจังหวัด

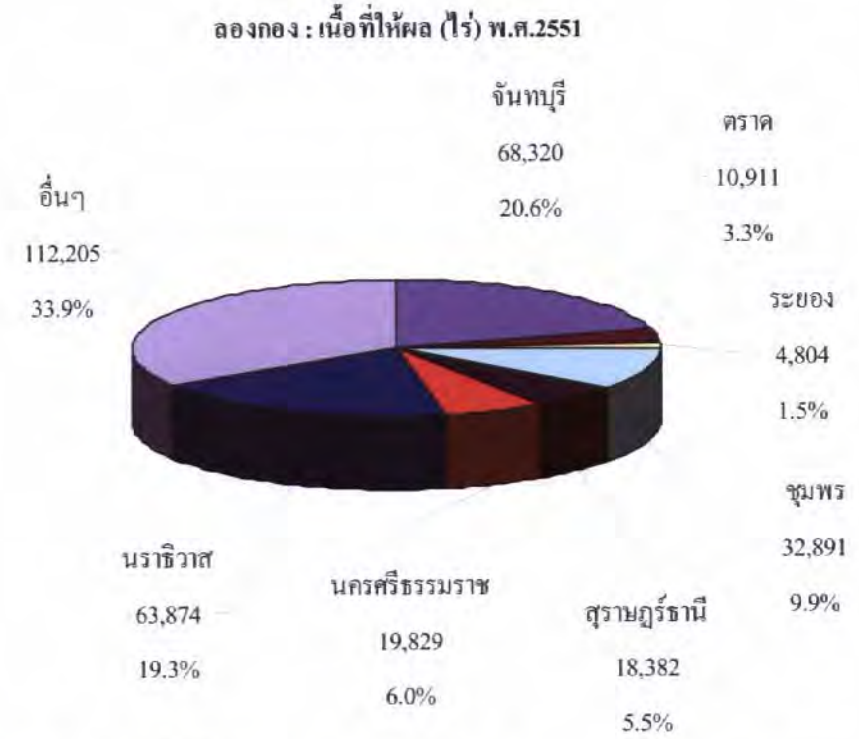

ภาพที่ 2.51 เนื้อที่ให้ผลของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามจังหวัด

2. ผลผลิต

จากข้อมูลปี พ.ศ. 2551 พบว่า ภาคตะวันออกมีปริมาณผลผลิตลองกองมากที่สุด เท่ากับ 61.6 เปอร์เซ็นต์ ส่วนผลผลิตต่อไร่ พบว่า ภาคเหนือมีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด เท่ากับ 846 กิโลกรัมต่อไร่ เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า จังหวัดจันทบุรี มีปริมาณผลผลิตลองกองมากที่สุด เท่ากับ 52.2 เปอร์เซ็นต์ และมีผลผลิตต่อไร่มากที่สุด คือ 768 กิโลกรัมต่อไร่ (ภาพที่ 2.52-2.55)

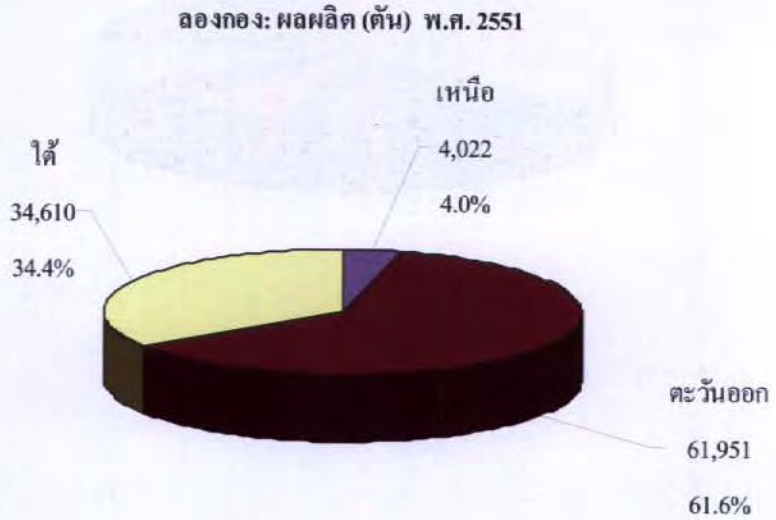

ภาพที่ 2.52 ผลผลิตของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

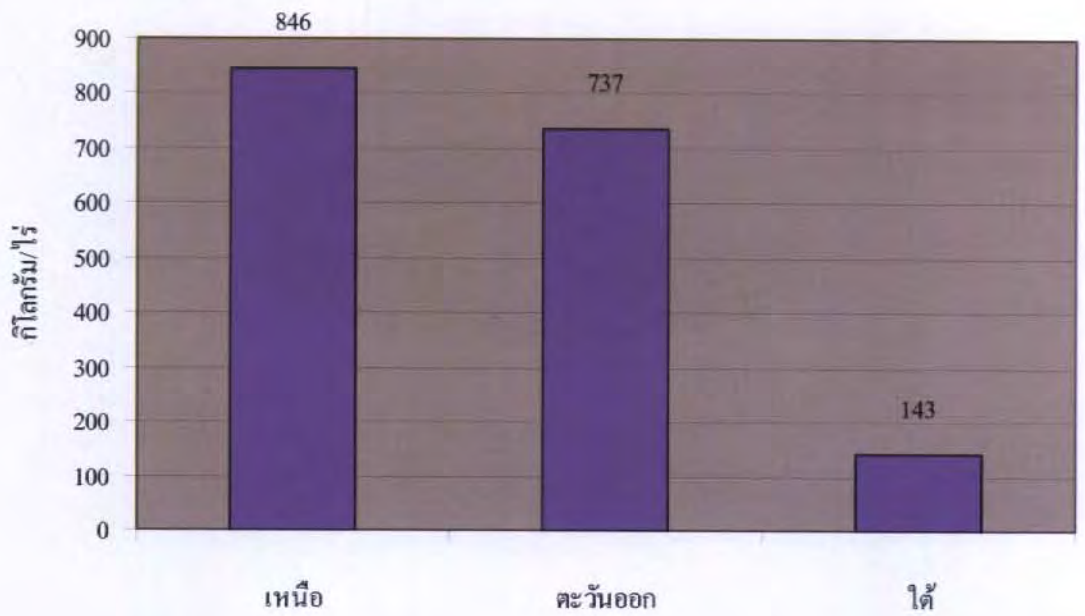

ภาพที่ 2.53 ผลผลิตต่อไร่ของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามภาค

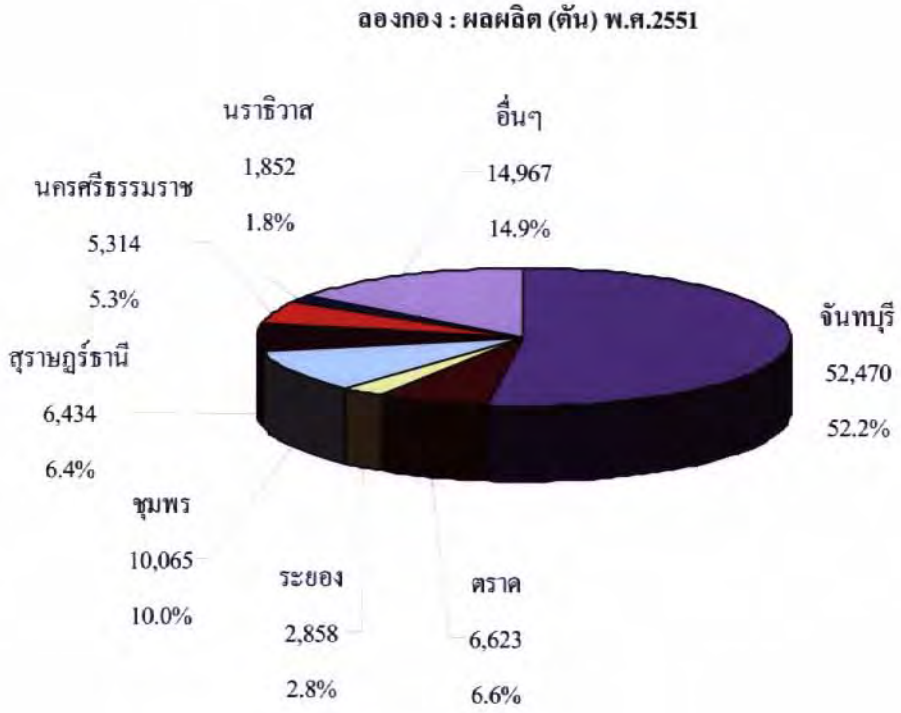

ภาพที่ 2.54 ผลผลิตของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามจังหวัด

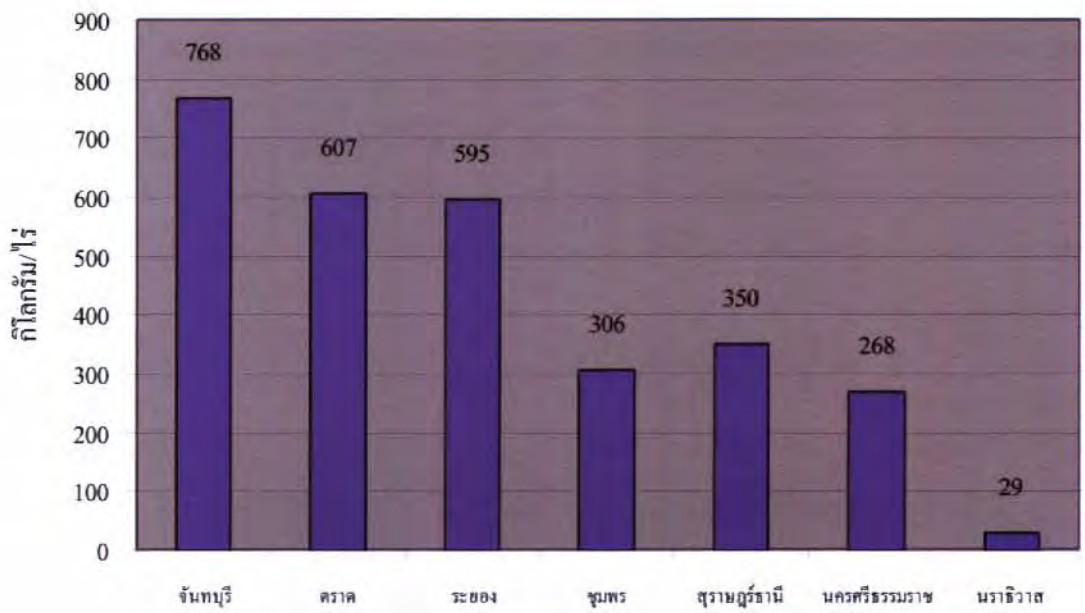

ภาพที่ 2.55 ผลผลิตต่อไร่ของลองกอง ปี พ.ศ. 2551 จำแนกตามจังหวัด

บทที่ 3
แนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก ของคณะอนุกรรมาธิการ

3.1 ภาพรวมเกี่ยวกับสาเหตุที่ทำให้ผลไม้มีราคาตกต่ำและแนวทางการแก้ไข

เนื่องจากกระบวนหรือการโครงสร้างการพัฒนาการเกษตรของประเทศไทยยังมีระบบเป็นแบบการรวมอำนาจจึงทำให้การขับเคลื่อนเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำไม่สามารถประสบผลสำเร็จได้เท่าที่ควร ทั้งนี้ เพราะขาดการพัฒนาในตัวโครงสร้าง ประกอบกับเกษตรกรเองก็ไม่ค่อยได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายนอกอื่นเข้ามาแทรกแซงด้วย เช่นกระบวนการในทางการค้า หรือกระบวนการทางการเมือง เป็นต้น ซึ่งหากยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาเหล่านี้ได้ ปัญหาต่างๆ ก็จะยังมีอยู่ไปตลอด ดังนั้น ทิศทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ จึงต้องพยายามปรับปรุงโครงสร้างดังกล่าวและลดขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าไปดำเนินการแก้ไขปัญหาลงด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการต่างๆ ของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว มีความคล่องตัว และมีความต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

ในการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซากนั้น มีอยู่หลายประการที่จะต้องดำเนินการแก้ไข คือ

1. การแก้ไขปัญหาเรื่องคุณภาพของผลไม้ให้อยู่ในระดับที่ดีและตรงกับความต้องการของตลาด

2. ระยะเวลาในการขนส่งผลไม้ไปตามที่ต่างๆ ต้องพยายามแก้ไขเรื่องการขนส่งให้มีประสิทธิภาพ โดยต้องให้ไปถึงจุดหมายปลายทางทั้งในประเทศและต่างประเทศให้เร็วที่สุด

3. การสนับสนุนเงินทุนให้กับเกษตรกรเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงผลผลิตให้มีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาดนั้น ยังไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างจริงจัง ดังนั้นรัฐบาลควรให้การสนับสนุนให้มากขึ้น พร้อมทั้งต้องมีการจัดหาตลาดมาเพื่อรองรับผลผลิตที่เกษตรกรผลิตออกมาด้วย

4. มาตรการของรัฐบาลเกี่ยวกับการส่งออกผลไม้ไปขายยังตลาดในต่างประเทศ ต้องมีความชัดเจนและยุติธรรมกับเกษตรกรทุกฝ่าย

5. ผลไม้ที่ไม่มีคุณภาพเพียงพอกับความต้องการของตลาดซึ่งมีเป็นจำนวนมาก รัฐบาลต้องมีมาตรการมาให้ความช่วยเหลือโดยการส่งเสริมให้โรงงานแปรรูปนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น ทำเป็นผลไม้กระป๋อง เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการให้ความช่วยเหลือเกษตรที่มีผลไม้ที่ไม่มีคุณภาพหรือไม่เป็นที่ต้องการของตลาดให้มากขึ้น

6. ปัญหาผลไม้ล้นตลาด ทำให้ราคาตกต่ำ รัฐบาลควรมีมาตรการที่ชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

7. ปัญหาเรื่องการผลิต ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่อง เงินทุน สภาพดิน สภาพน้ำ พันธุ์พืช ปุ๋ยที่ใช้ในการบำรุง แรงงาน องค์ความรู้ เทคโนโลยี

8. ปัญหาการตลาด คือ เรื่องของผลผลิตที่ต้องผ่านกลไกตลาดและกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ควรจะมีการกำหนดมาตรการมารองรับอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น กระบวนการในการเก็บรักษา การกระจายสินค้า รวมทั้งความรู้เรื่องการตลาดของเกษตรกร และประสิทธิภาพในการจัดการ

9. ปัญหาเรื่องนโยบาย ซึ่งไม่มีความต่อเนื่อง และความซ้ำซ้อนขององค์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ

10. ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องการค้าเสรี และฐานข้อมูล

11. ปัญหาเกี่ยวกับการรณรงค์ของภาครัฐเมื่อผลไม้มีปริมาณผลผลิตออกมามากและล้นตลาด เพื่อกระจายผลผลิตและลดปริมาณผลผลิตให้รวดเร็วมากขึ้น ยังไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควร

12. ปัญหาเรื่องปริมาณการผลิตซึ่งมีออกมาเป็นจำนวนมากนั้น รัฐบาลควรมีการกำหนดนโยบายออกมาเพื่อควรควบคุมให้อยู่ในปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของตลาดและไม่ทำให้ราคาตกต่ำลง

3.2 ประเด็นเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก

1. ปัญหาปริมาณผลผลิตที่มีมากเกินความต้องการ ควรจะมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างไร ซึ่งในเบื้องต้นเห็นว่าควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจหรือให้คำแนะนำเกี่ยวกับการนำไปแปรรูปหรือการใช้กรรมวิธีอื่นใดเพื่อให้สามารถเก็บรักษาผลไม้ให้อยู่ได้นานที่สุด

2. การแก้ไขปัญหาผลไม้ ควรมีการแยกหรือจัดลำดับเป็นประเภทๆ กล่าวคือจัดลำดับเป็นพืชเศรษฐกิจ เช่น ทุเรียน หรือมังคุด เป็นต้น

3. ต้องมีการร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนรวมถึงเกษตรกรในการดำเนินการแก้ไขปัญหาต่างๆ รวมถึงการส่งเสริมให้มีตลาดกลางเพื่อรองรับผลไม้ที่ออกมาในแต่ละฤดูและเป็นสถานที่สำหรับซื้อขายของเกษตรกรและผู้ประกอบการต่างๆ

4. ดำเนินการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณพื้นที่เพาะปลูกผลไม้แต่ละชนิดว่า มีปริมาณเท่าใด ให้ผลผลิตและมีมูลค่าที่จะได้รับเป็นอย่างไร

5. ศึกษานโยบายของภาครัฐเกี่ยวกับผลไม้ ในส่วนที่เป็นบทบัญญัติของกฎหมายว่ามีการกำหนดไว้อย่างไร รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) และบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการฯ

6. การดำเนินการติดต่อค้าขายกับนักธุรกิจต่างประเทศ ซึ่งมักจะประสบกับปัญหาในเรื่องต่างๆ เช่น เรื่องเอกสารการติดต่อต่างๆ การขนส่ง และภาษี ดังนั้นการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันกับกลุ่มเกษตรกรหรือผู้ประกอบการ ทั้งนี้เพื่อให้การติดต่อค้าขายผลไม้เป็นไปด้วยความสะดวกและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนหรือเกษตรกร

7. สนับสนุนให้มีการแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรสำหรับคอยให้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับผลไม้ ทั้งนี้ เพื่อให้การผลิตได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพและเป็นที่ต้องการของตลาด รวมถึงการให้คำแนะนำในเรื่องกรรมวิธีในการเก็บรักษาผลไม้ให้อยู่ได้นานที่สุดด้วย

8. เร่งรัดให้มีการนำผลการพิจารณาศึกษาเกี่ยวกับผลไม้ราคาตกต่ำของหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการผลิตที่ได้มีการศึกษาไว้แล้วไปปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยเห็นควรเสนอแนะให้มีการแต่งตั้งหน่วยงานขึ้นมาเพื่อดูแลและดำเนินการในเรื่องดังกล่าวโดยตรง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน เพราะหากให้รัฐบาลแต่ละชุดมาแก้ไขปัญหาก็จะไม่มีความต่อเนื่อง เนื่องจากรัฐบาลมีวาระเพียง 4 ปี อีกทั้งรัฐบาลแต่ละชุดก็จะมีนโยบายไม่เหมือนกัน

9. สนับสนุนให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำให้มากขึ้น รวมทั้งควรมีการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องการสื่อสารสาธารณะ หรือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับเรื่องการผลิตรวมถึงการผลิตเพื่อการตลาดให้มากขึ้นและมีประสิทธิภาพ

10. ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มกันเป็นกลุ่มเกษตรกรต่างๆ และให้แต่ละกลุ่มสามารถติดต่อเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนกันได้ทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ ทั้งนี้ เพื่อจะได้มีการแลกเปลี่ยนกันระหว่างกลุ่ม และสามารถนำกลุ่มต้นแบบที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินการมาเป็นแบบอย่างในการช่วยแก้ไขปัญหาหรือปรับปรุงเกี่ยวกับการดำเนินการของกลุ่มของตนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

11. ควรจัดให้มีคณะบุคคลในรูปของคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อดำเนินการจัดการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับราคาผลไม้โดยตรง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวโดยเฉพาะมาช่วยในการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งควรจัดให้มีศูนย์แนะนำเกี่ยวกับผลไม้ที่มีการส่งออกไปขายยังต่างประเทศด้วย เพื่อเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจต่อผู้บริโภคที่เป็นชาวต่างประเทศให้มีความรู้เกี่ยวกับผลไม้แต่ละชนิดที่มีการวางขายมากขึ้น

3.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซากของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.3.1 สถานการณ์ผลไม้ ปี พ.ศ. 2551

ในปี พ.ศ. 2551 มียอดรวมผลไม้ทั้งหมดประมาณ 2,143,807 ตัน ซึ่งลดลงจากเดิมประมาณ 3.08% โดยแยกเป็นภาคตะวันออกลดลงประมาณ 0.74% ภาคใต้ลดลงประมาณ 4.62% และภาคเหนือลดลงประมาณ 4.52%

1) สถานการณ์ผลไม้ภาคตะวันออก ปี พ.ศ. 2551

ในภาคตะวันออกจะมีผลไม้ คือ ทุเรียนมีประมาณ 375,404 ตัน ลดลงจากเดิมประมาณ 1.64% มังคุดมีประมาณ 110,604 ตัน ลดลงประมาณ 0.84 % เงาะมีประมาณ 280,677 ตัน ลดลงจากเดิมประมาณ 3.76% และลองกองมีประมาณ 61,951 ตัน เพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณ 24.02 %

2) สถานการณ์ผลไม้ภาคใต้ ปี พ.ศ. 2551

ในภาคใต้สถานการณ์ผลไม้จะเป็นดังนี้ คือ ทุเรียนมีประมาณ 315,000 ตัน ลดลงจากเดิมประมาณ 1.20% มังคุดมีประมาณ 178,000 ตัน ลดลงประมาณ 3.93% เงาะมีประมาณ 180,000 ตัน

ลดลงจากเดิมประมาณ 4.53% และลองกองมีประมาณ 150,000 ตัน ลดลงจากเดิมประมาณ 11.88%

3) สถานการณ์ผลไม้ภาคเหนือ ปี พ.ศ. 2551

ในภาคเหนือสถานการณ์ผลไม้จะเป็นดังนี้ คือ ลิ้นจี่มีประมาณ 55,961 ตัน ลดลงจากเดิมประมาณ 11.21% ลำไยมีประมาณ 420,390 ตัน ลดลงประมาณ 3.75% โดยแยกเป็นในฤดู (มิ.ย.-ก.ย.) ประมาณ 366,748 ตัน ลดลงประมาณ 10.82% และนอกฤดูประมาณ 53,642 ตัน เพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณ 110.35%

ดังนั้น สถานการณ์ผลไม้ในปี พ.ศ. 2551 จึงสรุปได้ดังนี้

1. ผลผลิต

- ภาคตะวันออกลดลง (ยกเว้นลองกอง)
- ภาคใต้มีแนวโน้มลดลง
- ภาคเหนือลดลง

ซึ่งทุกภาคจะยังมีปัญหาในเรื่องการออกผลผลิตกระจุกตัวในช่วงกลางฤดูกาล

2. คุณภาพของผลไม้ พบว่าผลไม้คุณภาพต่ำจะมีปริมาณมากขึ้น ทั้งนี้ เพราะ

- ปัจจัยการผลิตแพงขึ้น
- ราคาผลผลิตไม่จูงใจให้ลงทุน
- เกษตรกรจำนวนมากขาดการดูแล (ทิ้งสวน)
- ขาดแรงงานในการเก็บเกี่ยวทำให้เก็บเกี่ยวผลผลิตไม่ทัน

3. การขนส่ง : เนื่องจากวิกฤตราคาน้ำมันแพงจึงทำให้ค่าการขนส่งแพงขึ้น

4. การส่งออก : เนื่องจากค่าเงินบาทมีความแข็งตัวทำให้มีผลกระทบต่อการส่งออก

5. การบริโภค : กำลังซื้อของผู้บริโภคในประเทศลดลง ทั้งนี้ เนื่องจากราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นแพงขึ้น

3.3.2 แนวทางการบริหารจัดการผลไม้ ปี พ.ศ. 2551 ในช่วงที่ผ่านมา

1. เป็นการแก้ไขปัญหาผลไม้ทั้งระบบ
2. รัฐไม่รับซื้อและไม่รับจำนำเพื่อแทรกแซงราคา
3. พัฒนาคุณภาพผลผลิตและส่งเสริมการแปรรูป
4. สนับสนุนและช่วยเหลือเกษตรกรในช่วงผลผลิตออกมาก
5. ส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทย เพื่อกระตุ้นตลาด ทั้งในและต่างประเทศ

3.3.3 แผนการบริหารจัดการผลไม้ ปี พ.ศ. 2551 ซึ่งมีอยู่ 5 มาตรการ คือ

1. มาตรการบริหารจัดการด้านคุณภาพผลผลิต โดยมีเป้าหมาย 25,000 ตัน (มีการขอใช้เงินจาก คชก. เป็นเงินกู้ยืม จำนวน 50 ล้านบาท และเงินจ่ายขาด 5 ล้านบาท)

สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี ให้วิสาหกิจชุมชนและสถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพใช้ในการรับซื้อและจัดการคุณภาพผลไม้ โดยให้กู้ยืมกลุ่มละไม่เกิน 500,000 บาท และสนับสนุนเงินจ่ายขาดเป็นค่าบรรจุภัณฑ์เพื่อคัดคุณภาพ จัดส่งและจำหน่าย

ให้แก่ผู้ค้าและผู้รับซื้อผลไม้ในวงเงินกลุ่มละ 100,000 บาท ภายใต้เงื่อนไขและการกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการเกษตรและกรมส่งเสริมสหกรณ์

2. มาตรการเร่งรัดกระจายผลผลิตในประเทศ (ขอเงินจ่ายขาด 60 ล้านบาท)

สนับสนุนเงินจ่ายขาดให้จังหวัดเป็นค่าใช้จ่ายเหมาจ่ายการตลาดเพื่อแก้ปัญหาราคาผลไม้ในพื้นที่ ในอัตราเหมาจ่ายกิโลกรัมละ 2 บาท ภายใต้เงื่อนไขและการกำกับดูแลของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาเกษตรกรอันเนื่องมาจากผลผลิตทางการเกษตรระดับจังหวัด

3. มาตรการผลักดันการส่งออก (ไม่ได้ขอใช้เงิน)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะดำเนินการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลาง และภูมิภาค ได้แก่ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย และกรมศุลกากร อำนวยความสะดวกด้านการส่งออก ได้แก่ การเจรจาแก้ไขปัญหาการค้า ระบบการขนส่งทางรถไฟและรถยนต์ ระวางสินค้าทั้งทางอากาศและทางเรือ รวมทั้งเร่งรัดการส่งออกผ่านการค้าชายแดน เช่น อำนวยความสะดวก ณ จุดผ่านแดนต่างๆ

4. มาตรการส่งเสริมการแปรรูป (ใช้เงินกู้ 35 ล้านบาท)

สนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 ต่อปี ให้วิสาหกิจชุมชน ที่มีศักยภาพกู้ยืมรับซื้อผลไม้เพื่อทำการแปรรูป โดยให้กู้ยืมกลุ่มละไม่เกิน 500,000 บาท ภายใต้เงื่อนไขและการกำกับดูแลของกรมส่งเสริมการเกษตร

5. มาตรการส่งเสริมการบริโภคผลไม้ไทย (ขอเงินจ่ายขาด 45 ล้านบาท)

ส่งเสริมการตลาด และประชาสัมพันธ์การบริโภคผลไม้ไทยตามฤดูกาล เพื่อรณรงค์ให้คนไทยกินผลไม้และสร้างกระแสให้มีการบริโภคมากขึ้น โดยการทำโฆษณา ประชาสัมพันธ์ รณรงค์บริโภคผลไม้ และจัดงานเทศกาลในสถานที่ต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อการเสริมสร้างภาพลักษณ์ คุณภาพ และมาตรฐานผลไม้ไทยให้เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งขยายผลไม้ไทยในตลาดต่างประเทศ ภายใต้เงื่อนไขและการกำกับดูแลของสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3.4 แนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซากของกระทรวงพาณิชย์

ผู้แทนจากกรมการค้าภายใน กระทรวงพาณิชย์ กล่าวว่า กระทรวงพาณิชย์ได้ใช้มาตรการระยะสั้นในการเข้าไปแทรกแซง เช่น การให้ความช่วยเหลือในเรื่องค่าขนส่งหรือค่าอื่นๆ อย่างไรก็ตาม มาตรการดังกล่าวไม่สามารถแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ได้เท่าที่ควร เพราะพ่อค้าเวลาไปรับซื้อสินค้าก็ยังมีการกดราคาอยู่ถึงแม้จะได้รับการช่วยเหลือในเรื่องค่าขนส่งจากรัฐก็ตาม ดังนั้น จึงเห็นว่าการแก้ไขปัญหาผลไม้ โดยเฉพาะในช่วงที่มีผลผลิตออกมามากนั้น ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมให้มีการวางขายผลไม้ไทยตามแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ ที่มีนักท่องเที่ยวไปเที่ยวจำนวนมาก โดยการประสานงานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเพื่อจัดเป็นซุ้มขายผลไม้ขึ้นตามแหล่งท่องเที่ยวนั้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทยและช่วยกระจายผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึงกลุ่มนักท่องเที่ยวในทุกระดับ โดยไม่ต้องไปประชาสัมพันธ์ผลไม้ไทยในต่างประเทศให้สิ้นเปลืองงบประมาณแต่อย่างใด

2. เนื่องจากผลไม้ที่ออกมาในแต่ละฤดูกาลจะมีจำนวนมากและมีคุณภาพหลายระดับดังนั้น ในการกระจายผลผลิตโดยเฉพาะการส่งออกไปขายต่างประเทศนั้น ควรมีการคัดเฉพาะผลผลิตที่มีคุณภาพดีจริง ไม่ใช่ส่งออกแบบผสมกันไปโดยไม่มีการคัดคุณภาพ เพราะหากเป็นดังกล่าวจะทำให้ผลไม้ มีราคาตกต่ำตามไปด้วย

3.5 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาผลไม้มีราคาตกต่ำ

1. ลักษณะการล้นตลาดของผลผลิตทางการเกษตร กล่าวคือ เมื่อสินค้าหรือผลผลิตเริ่มล้นตลาด พ่อค้าก็จะฉวยโอกาสจากเรื่องดังกล่าวในการที่จะกดราคาสินค้าเพื่อให้มีราคาที่ต่ำ ดังนั้น ควรจะมีการนำเสนอมาตรการเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้กับเกษตรกรด้วย โดยอาจใช้วิธีการให้คำแนะนำ หรือใช้มาตรการควบคุมเพื่อให้มีการลดผลผลิตลง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำและการฉวยโอกาสของพ่อค้า

2. ควรจะมีการส่งเสริมให้เกษตรกรในแต่ละภูมิภาคมีการติดต่อเชื่อมโยงกันในเรื่องของผลผลิตซึ่งบางพื้นที่อาจมีมากเกินไปแต่บางพื้นที่มีน้อย ทั้ง เพื่อเป็นการช่วยกระจายสินค้าให้กับเกษตรกรบางกลุ่มที่ประสบกับปัญหาสินค้าล้นตลาด

3. ปัญหาเกี่ยวกับการที่มีพ่อค้าต่างๆ นำรถยนต์กระบะเข้าไปซื้อผลผลิตตามพื้นที่เพาะปลูกและมีการกดราคาสินค้า โดยอ้างว่าผลผลิตล้นตลาด ควรจะมีการนำเสนอมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวให้กับเกษตรกรด้วย เพราะเกษตรกรเป็นเพียงผู้ผลิตจึงไม่ค่อยมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องการตลาดมากนัก

4. เรื่องตลาดแปรรูปหรือตลาดอุตสาหกรรม ควรเสนอให้มีมาตรการเพื่อควบคุมกับดูแลในเรื่องดังกล่าวด้วย เพราะถ้าไม่มีการควบคุมแล้วพวกตลาดแปรรูปหรือตลาดอุตสาหกรรมดังกล่าว ก็จะเอารัดเอาเปรียบเกษตรกรเป็นอย่างมาก โดยอ้างเรื่องการไม่คุ้มค่าในการผลิตหรือแปรรูป เป็นต้น

5. เรื่องการบริหารจัดการหรือการประชาสัมพันธ์ร้านค้าผลผลิต ซึ่งมีอยู่แล้ว ยังไม่ค่อยมีประสิทธิภาพอย่างเพียงพอทำให้การดำเนินการไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น ควรมีการให้คำแนะนำหรือความรู้เกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวแก่เกษตรกรหรือผู้ค้าให้มากขึ้น

6. ควรมีการส่งเสริมหรือรณรงค์ให้คนไทยหันมารับประทานผลไม้ไทยแทนผลไม้ต่างประเทศให้มากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการอุดหนุนหรือช่วยเหลือเกษตรกรไทย

7. เรื่องการพัฒนาระบบสหกรณ์และสภาเกษตรกรที่จะมีขึ้นในอนาคต และจะเป็นกระบวนการในการแก้ไขปัญหาในระดับมหภาคต่อไป

3.6 แนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซากของกลุ่มเกษตรกร

นายโอภาส เกษตรสวนเพชร ประธานชมรมชมพู่ทองสามรส จังหวัดราชบุรี กล่าวว่า กลุ่มเกษตรกรได้มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งเป็นชมรมชมพู่ทองสามรส กันมาเมื่อปี พ.ศ.2542 และนับตั้งแต่ปี 2543 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบันมีสมาชิกเข้าร่วมโครงการฯ ทั้งหมดประมาณ 125 สวน ซึ่งอยู่ในเขต จังหวัดนครปฐม จังหวัดราชบุรี จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดสมุทรสาคร โดยในการดำเนินงานของกลุ่มในเครือข่ายสมาชิก จะมีการให้ความรู้เกี่ยวกับกรรมวิธีการปลูกแก่เกษตรกร

ที่เป็นสมาชิกโดยจะส่งเสริมให้มีการทำเกษตรกรรมแบบไม่ใช้ปุ๋ยเคมี แต่จะใช้วัตถุดิบที่เป็นปุ๋ยธรรมชาติในการบำรุงต้นชมพู่ และผลชมพู่แทน ทั้งนี้เพื่อลดต้นทุนในการผลิต กล่าวคือผู้ที่เป็นสมาชิกจะต้องนำกิ่งพันธ์ (ชมพู่ทองสามรส) ของกลุ่มไปปลูก โดยกลุ่มฯ (นายโอภาสฯ) จะเป็นผู้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา และ ให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอน หรือกรรมวิธีการปลูก ซึ่งได้รับการรับรองจากนักวิชาการการเกษตร ว่าเป็น กลุ่มเกษตรปลอดสารพิษ โดยผลผลิตของกลุ่มจะได้เครื่องหมายการค้า "Q" (Quality) หมายถึง การรับรองว่าสินค้ามีมาตรฐานความปลอดภัยตามมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ มกอช.หรือมาตรฐานสากล

ผลผลิตของกลุ่มจะมีการนำออกจำหน่าย โดยกลุ่มจะเป็นผู้คัดแยกขนาด และกำหนดมาตรฐานผลผลิตของสมาชิกภายในกลุ่ม และรวบรวมผลผลิตส่งจำหน่าย โดยมีการจำหน่ายทั้ง ในประเทศ และในต่างประเทศ แต่ส่วนใหญ่ผลผลิตที่ได้มาตรฐานของกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกชมพู่พันธ์ทองสามรส จะถูกนำส่งออกจำหน่ายยังตลาดในต่างประเทศ อาทิ จีน สิงคโปร์ ฮ่องกง และมาเลเซีย ส่วนตลาดในประเทศนั้นผลผลิตที่มีมาตรฐานจะส่งขายให้กับห้างสรรพสินค้าท้อปซุปเปอร์มาร์เก็ต ซึ่งเป็นห้างสรรพสินค้าแห่งเดียวที่มีการส่งขายในประเทศ ส่วนผลผลิตที่ไม่ได้เกณฑ์มาตรฐานจะส่งไปขายยังตลาดกระจายสินค้าเกษตร เช่น ตลาดไทย ตลาดศรีเมือง

ผลผลิตของกลุ่มที่ส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศจะมีรหัสสินค้า (CODE) ของแปลงที่ผลิตไว้ ทั้งนี้เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้ หากเกิดปัญหาเกี่ยวกับสินค้าที่เป็นผลผลิตของกลุ่ม เช่น การมีสารพิษเจือปน สินค้าไม่ได้มาตรฐาน หรือสินค้าเสียหาย เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสินค้า ที่มีการส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศในภาพรวมทั้งหมด อีกทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของลูกค้า

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่ม

1. เกษตรกรเน้นการผลิตให้ได้ผลผลิตในปริมาณมากทำให้ผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน และทำให้เกิดปัญหาเรื่องราคาขายตกต่ำ และสินค้า ล้นตลาด

2. ปัจจุบันไม่มีการเก็บภาษีท้องถิ่นสำหรับผลไม้ที่มีการนำเข้ามาจำหน่ายในประเทศทำให้ปริมาณผลไม้จากต่างประเทศมีปริมาณมาก และราคาถูกกว่าผลไม้ที่ผลิตภายในประเทศ ส่งผลให้ผู้บริโภคเลือกที่จะบริโภคผลไม้จากต่างประเทศ

3. ต้นทุนการบรรจุหีบห่อที่มีราคาสูง ประกอบกับชมพู่เป็นผลไม้ที่มีอายุการเก็บรักษาไม่นาน เมื่อต้องส่งสินค้าออกจำหน่ายยังต่างประเทศ หากบรรจุไม่ดี ก็จะทำให้สินค้าเกิดความเสียหาย

แนวทางการแก้ไขปัญหาของกลุ่ม

1. มีการให้ความรู้และให้คำปรึกษาต่อเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

2. มีการพัฒนาการบรรจุสินค้าโดยนำวิธีการบรรจุ แบบ สุญญากาศ มาใช้ทำให้ลดความเสียหายของผลผลิตจากการขนส่ง และสามารถเก็บได้นาน

3. มีการพัฒนาให้มีผลผลิตนอกฤดูกาลทั้งนี้เพื่อเพิ่มราคาในการขายสินค้า

ในขณะที่ **นายจงกล เหลืองอ่อน** กรรมการกลุ่มการผลิตพืช ครบวงจร บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ตัวแทนบริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ที่ประสบผลสำเร็จในการนำเอาเทคโนโลยีอันทันสมัยเข้ามาช่วยในภาคการผลิต การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งนายจงกลฯ ได้กล่าวให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทฯ ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการเกษตรโดยมีการนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัย และนำวิชาการมาใช้ในการผลิตตั้งแต่การปลูก การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา และการแปรรูปผลผลิตให้ได้มาตรฐาน โดยบริษัทฯ จะเน้นการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งบริษัทฯ มีสวนมะม่วง ที่มีพื้นที่การปลูกขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในเขตจังหวัดชลบุรี จังหวัดราชบุรี ในการดำเนินการควบคุมดูแลการผลิตเพื่อให้ผลมะม่วงมีคุณภาพสูง และได้มาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ จึงมีการนำเอาเทคโนโลยีอันทันสมัยมาใช้ตั้งแต่การปลูก การดูแลบำรุงรักษา การเก็บเกี่ยวการเก็บรักษา และการแปรรูปผลผลิตมาใช้ เนื่องจากผลผลิตด้านการเกษตรส่วนมากจะมีอายุการเก็บรักษาในระยะสั้น การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ทำให้บริษัทฯ ประสบผลสำเร็จในอุตสาหกรรมด้านการเกษตร และเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

ปัญหาและอุปสรรคที่พบสำหรับตลาดผลไม้ในประเทศไทย

1. การปลูกผลไม้ที่ขาดความรู้ความเชี่ยวชาญ และการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิต การเก็บเกี่ยว และการแปรรูปให้ได้ราคา
2. ขาดการรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรเพื่อช่วยเหลือกันและกัน
3. เลือกพื้นที่การปลูกไม่เหมาะกับผลไม้แต่ละชนิดเพราะพื้นที่ปลูกมีส่วนสำคัญกับรสชาติของผลไม้ และคุณภาพของผลไม้
4. การโฆษณาและการโชว์แสดงสินค้าให้เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

แนวทางการแก้ไขปัญหาตลาดผลไม้ในประเทศไทย

1. มีการให้ความรู้และให้คำปรึกษาต่อเกษตรกรและนำเทคโนโลยีการผลิต การแปรรูปผลผลิต มาใช้
2. หาตลาดใหม่เพื่อขยายกลุ่มผู้บริโภค
3. มีการพัฒนาให้มีผลผลิตนอกฤดูกาลทั้งนี้เพื่อเพิ่มราคาในการขายสินค้า
4. กำหนดเป้าหมายการผลิต กับตลาดให้สอดคล้องกัน

ด้าน**นายกิตติ กิตติชนม์ธวัช** จากหอการค้า จังหวัดชุมพร กล่าวถึงปัญหาที่พบสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ในจังหวัดชุมพร คือ ปัญหาคุณภาพของผลไม้ โดยทางหอการค้าจังหวัดชุมพรมีการดำเนินการแก้ไข ดังนี้

1. ผลไม้ที่ได้ขนาดมาตรฐาน(คุณภาพดี) ก็จะส่งออกต่างประเทศ เช่น ประเทศจีน
2. ผลไม้ที่ได้ขนาดมาตรฐานระดับกลาง ก็จะส่งขายในประเทศ เช่น ตลาดไท ตลาดศรีเมือง ตลาด อ.ต.ก. และตลาดในต่างจังหวัด รวมถึงการส่งขายในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ประเทศพม่า ประเทศกัมพูชา และประเทศสาธรณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

3. ผลไม้ที่ไม่ได้มาตรฐาน ก็จะนำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า และสามารถเก็บรักษาได้นาน

นอกจากนี้นายกิตติฯ กล่าวว่าปัญหาที่เกิดขึ้นปัจจุบันที่พบ คือหน่วยงานราชการ โดยกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีระบบ "GAP" (Good Agricultural Practice) หมายถึง ระบบการผลิตที่ถูกต้องในฟาร์ม โดยพิจารณาตั้งแต่พื้นที่การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีลักษณะตรงตามความต้องการและมีความปลอดภัยต่อการบริโภค โดยระบบดังกล่าวทำให้การนำผลผลิตการเกษตร เช่นผลไม้ส่งออกขายในต่างประเทศได้ยาก ซึ่งแนวทางแก้ไขมี ดังนี้

1. มีตลาดกลางให้ผู้ค้าส่งออกมารวมกันเพื่อประมูลผลผลิตของเกษตรกร โดยให้ผู้ส่งออกได้มาคัดเลือกขนาด และกำหนดราคา

2. มีตลาดซื้อขายล่วงหน้า

3. กำหนดพื้นที่การปลูกผลไม้ (ZONNING) เพื่อควบคุมการผลิตผลไม้ และสามารถกำหนดราคาได้

4. ภาครัฐเข้ามามีส่วนช่วยเหลือในด้านการนำเทคโนโลยี และวิชาการมาใช้อย่างเป็นระบบ

ขณะที่ **นายธีระกิจ หวังมุทิตากุล** ประธานหอการค้าจังหวัดสุราษฎร์ธานี กล่าวถึงการดำเนินงานของหอการค้าจังหวัดสุราษฎร์ธานีเกี่ยวกับการแก้ไขเรื่องราคาผลไม้ตกต่ำ โดยจังหวัดสุราษฎร์ธานีจะพบปัญหาทุกปีซึ่งปัญหาที่พบส่วนใหญ่เกิดจากหลายสาเหตุ คือ

1. ปัญหาการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผลผลิตผลไม้ในประเทศไทยของผู้ประสานกับตลาดต่างประเทศเกี่ยวกับผลผลิต และขนาดผลไม้ไทยให้ถูกต้อง

2. ปัญหานโยบายรัฐเป็นการแก้ไขปัญหาในระยะสั้นต่อฤดูกาลซึ่งขาดการวางแผนแก้ปัญหาในระยะยาว

3. ปัญหาเกษตรกรผู้ผลิตผลไม้ไม่เข้าใจกลไกการตลาดส่งผลให้มีผลผลิตออกมามากและขาดคุณภาพ เป็นต้นเหตุให้สินค้าล้นตลาดและราคาตกต่ำ

4. ไม่มีโรงงานแปรรูปผลไม้ในพื้นที่การผลิต

5. เล่ห์กลยุทธ์ของโรงงานอุตสาหกรรมขาดคุณธรรมในการซื้อขายโดยกดราคาผลผลิตจากเกษตรกรที่ส่งโรงงานอุตสาหกรรมเนื่องจากผลไม้มีอายุการเก็บรักษาสั้นหากทิ้งไว้นานราคายิ่งตกลง

6. กำจัดผลผลิตส่วนเกินของตลาดเพื่อประคองราคาไว้

ปัญหาที่พบ

1. เกษตรกรบางส่วนยังขาดจิตสำนึกในการผลิตผลไม้ให้มีคุณภาพ

2. ขาดการรณรงค์การบริโภคภายในประเทศให้เกิดความนิยมในการบริโภคผลไม้ไทยแทนการบริโภคผลไม้ที่นำเข้าจากต่างประเทศ

3. การแทรกแซงราคาของรัฐทำให้เกษตรกรไม่มุ่งเน้นคุณภาพของผลผลิต

4. ขาดการประชาสัมพันธ์ในเรื่องคุณค่าทางอาหารของผลไม้ไทยให้เป็นที่รู้จัก และเข้าใจอย่างถูกต้อง

5. ระบบการค้ากับต่างประเทศไทยยังเสียเปรียบต่างชาติในแง่ของกฎระเบียบ ข้อตกลงทางการค้า (FTA) ที่ไม่เป็นธรรม เช่น เรื่องภาษี, เรื่องผู้ส่งออกต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในกระบวนการส่งออกที่เกิดขึ้น (CIF: "Cost, Insurance and Freight") ที่มีค่าใช้จ่ายสูง

6. ขาดระบบขนส่ง (Logistic) ที่ยังไม่ครอบคลุมทำให้ไม่สามารถกระจายสินค้าได้รวดเร็วตามอายุของผลไม้ เช่น ทางรถไฟสายตะวันออก เป็นต้น

7. เกษตรกรบางกลุ่มยังขาดความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า

8. ไม่มีตลาดกลาง

9. ความต้องการทางด้านคุณภาพของพ่อค้าบางครั้งสูงเกินไป

10. ขาดการเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตกับผู้ประกอบการ

แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. ส่งเสริมการบริโภคในจังหวัดนอกแหล่งผลิตในช่วงผลไม้กระจุกตัวมากในพื้นที่ผลิต

2. ลดการผูกขาดด้านการตลาดของพ่อค้า

3. มีการรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างกลุ่มพัฒนาคุณภาพผลไม้ และส่งเสริมผลักดันให้มีการสร้างเครือข่ายเกษตรกรอย่างเป็นรูปธรรม

4. ให้มีตลาดกลางรับซื้อผลไม้และกระจายผลไม้ที่แน่นอนได้มาตรฐาน

5. สร้างระบบขนส่งให้ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพ

6. ขยายตลาดเดิมและเจาะตลาดใหม่ (ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ)

7. กระจายผลผลิตไปตาม อ.บ.ต. , สหกรณ์ และหอการค้า

8. จัดประชาสัมพันธ์เชิงรุกให้ประชาชนบริโภค และจัดโชว์การบริโภคผลไม้ให้ต่างชาติรู้เทคนิคการรับประทานผลไม้เพื่อขยายตลาด

9. จัดทำตลาดล่วงหน้ากับต่างประเทศ และมีเป้าหมายการซื้อขายที่ชัดเจน

10. ภาครัฐต้องเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาการส่งออกอย่างจริงจังทั้งเรื่องข้อตกลงทางการค้า การขนส่ง ภาษีมูลค่าเพิ่ม(VAT) ภาษีท้องถิ่น ที่เพิ่มภาระและเพิ่มค่าใช้จ่ายต่อผู้ส่งออก

รองศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ ศรีอนุชาต ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการฯ และกรรมาธิการการเกษตรและสหกรณ์ กล่าวถึงการแก้ไขปัญหาของราคาผลไม้ตกต่ำในประเทศ โดยยกตัวอย่างการจัดการผลผลิตผลไม้ และการนำเอาระบบตลาดกลาง และการประมูลมาใช้ในการกระจายผลผลิตในประเทศออสเตเลีย (Australia) ซึ่งเห็นเป็นรูปธรรมที่หน้าเอาเป็นแบบอย่าง และเปรียบเทียบกับประเทศได้ซึ่งมีข้อแตกต่างกันดังนี้

1. **ระบบการผลิต** ซึ่งเกษตรกรในประเทศไทยเรายังไม่ได้จัดระบบให้สอดคล้องกับระบบเศรษฐกิจ และระบบตลาด เช่นปัญหาใครใคร่ปลูกอะไรก็ปลูก โดยไม่ดูตลาดขาดการวางแผนเป็นเหตุให้ผลผลิตล้นตลาด และราคาตกต่ำ

2. **ระบบการขนส่ง (Logistic)** ซึ่งเมื่อผลผลิตผลไม้ออกมามากและออกพร้อมกันในแต่ละฤดูกาลมักพบว่าปัญหาเรื่องการกระจายผลไม้ไม่ทัน จึงจำเป็นที่ต้องมีการจัดระบบการขนส่งให้มีประสิทธิภาพ และครอบคลุมจากพื้นที่การผลิตสู่กลุ่มผู้บริโภค

3. ระบบตลาด ยกตัวอย่างในประเทศออสเตรเลีย(Australia) ซึ่งมีการนำเอาระบบตลาดกลางมาใช้อย่างเป็นระบบทั้งตลาดผลไม้ ตลาดผัก ตลาดปลา ตลาดเนื้อ เป็นต้น โดยตลาดกลางจะนำเอาระบบการประมูล และระบบขนส่งสินค้า มาใช้อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นการสร้างความสะดวกแก่ พ่อค้า และเกษตรกร ที่ได้เลือกผลผลิตที่มีคุณภาพและกำหนดราคาที่เหมาะสมเกิดความเป็นธรรมต่อทั้งสองฝ่าย และเมื่อเลือกซื้อแล้วตลาดก็จะจัดการส่งสินค้าไปตามจุดหมายโดยมีอัตราค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน และมีรหัสสินค้า (CODE) กำหนดไว้ด้วยเพื่อรับรองสินค้าจากตลาด ซึ่งหากประเทศเรานำเอามาเป็นแบบอย่างและทำให้เป็นรูปธรรมก็จะเกิดประโยชน์

นายสมศักดิ์ ฉัตรชัยพัฒน์ ผู้ประกอบธุรกิจค้าผลไม้ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (นราธิวาส,ปัตตานี,ยะลา) กล่าวถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจค้าลองกองในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และได้ให้แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการค้าลองกอง และการขนส่งลองกองออกจากพื้นที่เพื่อส่งขายในตลาดผลไม้ในภูมิภาคอื่น ซึ่งนายสมศักดิ์ฯ ได้กล่าวถึงปัญหาการค้าลองกองในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งปัญหาส่วนใหญ่ที่พบ คือ

1. ปัญหาคุณภาพผลผลิตด้อยเนื่องจากขาดการดูแล และเกษตรกรขาดความรู้ในการตัดแต่งกิ่งและช่อผล และการดูแลสวนอย่างถูกวิธี

2. ปัญหาขาดเทคโนโลยีการบรรจุหีบห่อที่เหมาะสมเมื่อต้องขนส่งระยะทางไกลทำให้ผลลองกองเสียหายขายไม่ได้ราคา

3. ปัญหาการขนส่งมีข้อจำกัดเรื่องของระยะทาง และความปลอดภัยสืบเนื่องจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้ผู้ประกอบการขนส่งในพื้นที่อื่นรวมทั้งพ่อค้าไม่กล้าเข้ามารับซื้อผลลองกองเพื่อระบายลองกองออกจำหน่ายในพื้นที่อื่น อีกทั้งผู้ประกอบการขนส่งในพื้นที่ลดน้อยลงเนื่องจากไม่คุ้มต่อการลงทุน เป็นเหตุให้ไม่สามารถระบายลองกองออกจากพื้นที่สามจังหวัดภาคใต้

4. ปัญหาเกษตรกรไม่รักษาเวลาเก็บเกี่ยวผลลองกองล่าช้าโดยจะเก็บเกี่ยวเมื่อผลลองกองแก่เต็มที่ทำให้อายุการเก็บรักษาสั้นลง ประกอบกับในพื้นที่มีปริมาณน้ำฝนตกชุบ และมีปริมาณมากเป็นเหตุให้การระบายผลผลิตลองกองออกจำหน่ายตามตลาดผลไม้ที่อยู่ต่างถิ่น และหากมีระยะทางไกลและใช้เวลาเดินทางกว่า 48 ชั่วโมงก็ทำให้ผลลองกองเสียหาย เป็นเหตุให้พ่อค้าไม่รับซื้อและราคาตกต่ำ

5. ปัญหาส่วนแบ่งตลาดลองกองระหว่างสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับภาคตะวันออกและในพื้นที่ปลูกในจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

6. ปัญหาภาครัฐมุ่งเข้ามาช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรฝ่ายเดียวโดยการรับซื้อผลลองกองจากเกษตรกรโดยตรงไปจำหน่ายให้ผู้บริโภค และไม่ได้ประสานกับกลุ่มผู้ค้าลองกอง เมื่อ ภาครัฐเข้ามารับซื้อเกิดปัญหาว่ากลุ่มผู้บริโภคไม่ซื้อเนื่องจากคุณภาพผลลองกองไม่ได้คุณภาพซึ่งอาจเกิดจากการขนส่ง ระยะทางไกลประกอบกับการเก็บเกี่ยวล่าช้า ลองกองที่ภาครัฐรับซื้อก็กลับเข้าสู่ตลาดผลไม้อีกและราคาถูกกว่าผลลองกองที่อยู่ในตลาดทำให้ระบบราคาในตลาดเสียไป

7. ปัญหาภาครัฐไม่เข้าไปให้ความรู้แก่เกษตรกรในเรื่องวิชาการ และด้านเทคโนโลยีเพื่อสร้างความเข้าใจแก่เกษตรกรผู้ปลูกลองกองในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้รู้จักดูแลและระยะเวลาเก็บเกี่ยวผลลองกอง

8. ปัญหาการนำลองกองจากพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่งออกจำหน่ายในต่างประเทศ เช่นในประเทศมาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฮ่องกง เวียดนาม ยังมีปัญหาเรื่องการขนส่ง ซึ่งจะไม่สะดวกเท่ากับผลผลิตลองกองที่ออกจากภาคตะวันออก ที่จะส่งจำหน่ายในต่างประเทศสะดวกกว่า

9. ความต้องการทางด้านคุณภาพของพ่อค้าบางครั้งสูงเกินไป

แนวทางการแก้ไขปัญหา

1. หน่วยงานภาครัฐ เช่น หน่วยงานด้านการเกษตร ทั้งสำนักงานเกษตรอำเภอ สำนักงานเกษตรจังหวัด ต้องเข้ามาให้ความรู้ด้านวิชาการ และให้ความรู้แก่เกษตรกรผู้ปลูกลองกองในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ดูแลผลผลิต เช่น การปลูก และการเก็บเกี่ยวให้ถูกต้อง เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าสามารถต่อสู้ผลผลิตจากพื้นที่ปลูกลองกองที่อื่นได้

2. เกษตรกรผู้ปลูกลองกองในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องเก็บเกี่ยวผลผลิตโดยคำนวณระยะเวลาขนส่งสินค้าด้วยเพื่อลดความเสียหายจากการขนส่ง และสร้างมาตรฐานผลผลิตลองกองให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เนื่องจากรสชาติลองกองที่ปลูกในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีรสชาติดีและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคอยู่แล้ว

3. หน่วยงานของรัฐ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานด้านการเกษตรที่เข้ามาประกันราคาลองกองให้เกษตรกรจะต้องมีความจริงใจในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรอย่างจริงจังไม่ทุจริต

4. จัดให้มีการรวมกลุ่มเกษตรกรให้พ่อค้า ภาครัฐ องค์การบริหารส่วนตำบล สหกรณ์ รัฐวิสาหกิจชุมชน และหอการค้า รับซื้อผลผลิตลองกองทุกเกรดของเกษตรกรเพื่อลดปัญหาการตกค้างของสินค้าที่เกรดไม่ได้มาตรฐาน

5. แก้ไขระบบขนส่งให้มีความรวดเร็ว เพื่อให้สามารถขยายตลาดไปภูมิภาคอื่นได้ และลดปัญหาสินค้าเกิดความเสียหาย

6. แก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายภาคใต้ และสร้างความเชื่อใจระหว่างผู้ค้ากับเกษตรกร ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐต้องเข้ามาดูแลเป็นตัวกลางช่วยเหลือ

3.7 การนำเทคโนโลยี และการบรรจุ (Packaging) มาใช้หลังการเก็บเกี่ยว

รองศาสตราจารย์วรภัทร ลัคนทินวงศ์ อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กล่าวว่า การนำผลไม้สดบรรจุในถุงพลาสติกชนิด “Linear Low Density Polyethylene” (LLDPE) ที่มีค่าซึมผ่านออกซิเจน “Oxygen transmission rate” (OTR) มาใช้ในการบรรจุผลไม้เพื่อการขนส่ง และเก็บรักษาผลไม้ ให้คงสภาพ สี รสชาติ และความสดให้นานขึ้น

ทั้งนี้ รองศาสตราจารย์วรภัทรฯ ได้กล่าวถึงประสบการณ์ และการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว และการบรรจุ (Packaging) ซึ่งวิทยาการดังกล่าวสามารถนำมาประยุกต์ในการช่วยเก็บรักษาผลได้นาน ซึ่งมีผลวิจัย (ปรากฏตามเอกสารการวิจัยที่แจกในที่ประชุม) เรื่อง "การเก็บรักษาเงาะผลสดในสภาพบรรยากาศดัดแปลงเพื่อการส่งออก (Modified Atmosphere Packaging for Rambutan Exporting) ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยโดยการนำเงาะผลสดบรรจุในถุงพลาสติกชนิด "Linear Low Density Polyethylene" (LLDPE) ที่มีค่าซึมผ่านออกซิเจน "Oxygen transmission rate"(OTR) ตั้งแต่ 10,000-15,000 ml/mm^3 โดยผลวิจัยเมื่อนำเงาะบรรจุในถุง และเก็บรักษาไว้ในอุณหภูมิ 10 องศาเซลเซียส สามารถเก็บรักษาเงาะผลสดที่บรรจุในถุงพลาสติกได้นาน 26-28 วัน

ดังนั้น การนำเทคโนโลยีการยืดอายุในการเก็บรักษาผลไม้สดนั้นมี 2 ประเภท คือ

1. เทคโนโลยีห้องเย็นที่ดีที่สามารถควบคุมอุณหภูมิได้คงที่ เช่น การนำตู้ AFAM มาใช้ในการเก็บรักษาผลไม้สดส่งขายยังต่างประเทศ

2. เทคโนโลยีการใช้ภาชนะบรรจุผลไม้ที่เหมาะสมกับชนิดของผลไม้ เช่น ถุง (LLDPE) ที่มีค่าซึมผ่านออกซิเจน (OTR) ที่เหมาะสม เช่น

2.1 เงาะ ค่า OTR ต้องใช้ 15,000 ml/mm^3 ขึ้นไป

2.2 มังคุด ค่า OTR ต้องใช้ 20,000 ml/mm^3 ขึ้นไป

2.3 มะม่วง ค่า OTR ต้องใช้ 15,000-20,000 ml/mm^3 ขึ้นไป

เพื่อให้ผลไม้สามารถเก็บรักษาได้นานขึ้น

ซึ่งในประเทศไทยเรายังไม่มีการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาใช้อย่างแพร่หลาย ทั้งนี้เนื่องจากขาดการนำมาพัฒนาต่อ มีต้นทุนการผลิตที่สูง และเกษตรกรยังขาดความรู้ ประกอบกับยังไม่มีการสนับสนุนอย่างจริงจัง

แต่ทั้งนี้วิธีการเก็บรักษาผลไม้ที่เกษตรกร และผู้ค้าสามารถเก็บรักษาได้โดยที่ไม่ต้องอาศัยต้นทุนมากก็สามารถทำได้ ดังนี้

- เกษตรกรต้องเริ่มต้นดูแลแปลงปลูกผลไม้ให้สะอาดปลอดภัยตั้งแต่การดูแลผลผลิต และการเก็บเกี่ยว เพื่อให้สามารถบรรจุผลไม้ส่งขายได้เลยในขั้นตอนเดียว
- วางแผนการตลาดล่วงหน้าเพื่อให้ปริมาณผลไม้มีพอดีกับความต้องการของตลาด
- รักษาคุณภาพการผลิตผลไม้ให้มีคุณภาพดีเป็นที่ต้องการของตลาด
- การบรรจุหีบห่อที่เหมาะสมเมื่อต้องขนส่งระยะทางไกลทำให้ผลไม้เสียหายน้อยที่สุด และขายได้ราคา เช่น

การเก็บเงาะ เมื่อเราส่งขายในตลาดหากเก็บไม่ถูกวิธีจะทำให้ผลเงาะเสียหาย และทำให้ผิวเปลือกเงาะดำคล้ำเร็ว ซึ่งหากเกษตรกรสามารถทำได้ตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นก็สามารถช่วยให้เก็บรักษาผลเงาะได้นาน แต่ทั้งนี้หากตลาดส่งเงาะให้สามารถส่งขายทั้งก้านได้ เช่น ประเทศกัมพูชา เวียดนาม การที่เราตัดก้านเงาะให้ความยาวเฉลี่ยไม่เกิน 4 นิ้ว แล้วเราก็สามารถเก็บเงาะไว้ในอุณหภูมิปกติได้นานถึง 1-2 สัปดาห์ แต่ทั้งนี้ก็มีปัญหาในบางประเทศที่เราส่งออกเช่น จีน ยุโรป อเมริกา จะทำไม่ได้

การเก็บลองกอง ลองกองเป็นผลไม้ที่ต้องระมัดระวังในการเก็บเกี่ยว และต้องไม่ให้ผลลองกองโดนน้ำ เช่นน้ำฝนซึ่งมีไนโตรเจนสูงจะทำให้ลองกองผลล่วงเร็วเสียหาย เมื่อเกษตรกรเก็บลองกองหากผลลองกองเปียกจะต้องรีบนำมาเป่าลม และผึ่งลมให้แห้งก่อนบรรจุลงกล่อง หรือบรรจุภัณฑ์ที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี

3. เทคโนโลยี (Spin Dry) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการเป่าแมลง เศษทรายและสิ่งตกค้างออกจากผลไม้ ซึ่งเกิดจากการพัฒนาวิจัยของรองศาสตราจารย์วรภัทรฯ ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่ำ และใช้งานได้มีประสิทธิภาพดี สามารถนำมาพัฒนาเพิ่มเติม และนำไปใช้ในการทำความสะอาดผลไม้ก่อนส่งออกยังตลาดต่างประเทศได้ ซึ่งหากมีการประดิษฐ์และนำไปใช้เพื่อประโยชน์โดยส่วนรวมเพื่อประชาชนก็สามารถทำได้ในราคาต้นทุนการผลิตที่ต่ำ

ส่วนการแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ราคาตกต่ำในระยะยาวสรุปได้ ดังนี้

1. เกษตรกรต้องเชื่อมั่นต่อระบบการตลาด
2. ภาครัฐ และภาคการเมืองต้องเข้ามาสนับสนุนอย่างจริงจัง
3. ปลูกจิตสำนึกให้เกษตรกรผลิตผลไม้คุณภาพ
4. มีการจัดทำตลาดเชิงรุก และมีการวางแผนการตลาด
5. การรวมตัวของเกษตรกรในเชิงคุณภาพเพื่อต่อรองตลาด
6. ปัญหาเรื่องผลประโยชน์ระหว่างเกษตรกร และบริษัทขนาดใหญ่ผู้รับซื้อต้องเป็นธรรม

3.8 การศึกษาตลาดผลไม้ไทยที่ส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

นายแลม โซชิง กรรมาการผู้จัดการบริษัท ไทยฮองฟรุต จำกัด ผู้ส่งออกผลไม้ไทยไปจำหน่ายยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน กล่าวว่า ทางออกของผลไม้ไทยตลอดจนตลาดผลไม้ในต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (เมืองกวางเจา เมืองกวางสี เมืองปักกิ่ง และเมืองคุนหมิง) ที่ตลาดผลไม้ยังเปิดกว้าง และเป็นตลาดส่งออกผลไม้ขนาดใหญ่ และสามารถรองรับผลไม้ไทยได้ เนื่องจากสามารถขนส่งผลไม้ไปยังประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้หลายเส้นทาง เช่น

- **ทางบก** การขนส่งผลไม้จะขนส่งโดยรถยนต์
- **ทางน้ำ** การขนส่งผลไม้จะขนส่งโดยทางเรือ
- **ทางอากาศ** การขนส่งผลไม้จะขนส่งโดยทางเครื่องบิน

แต่ทั้งนี้แม้ตลาดผลไม้ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะสามารถรองรับผลไม้ของไทยได้ แต่ก็ยังพบปัญหาระหว่างการค้าผลไม้ไทยกับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น ปัญหาเรื่องธรรมเนียมวิธีการปฏิบัติทางการค้า เงื่อนไข ตลอดจนข้อตกลงการค้าระหว่างรัฐบาลไทย กับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยสรุปภาพรวมปัญหาได้ ดังนี้

1. เกษตรกรและผู้ค้าไม่รู้ตลาดในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนว่าสามารถส่งผลไม้ไปขายได้
2. ขาดเงินทุนมาสนับสนุนทั้งเกษตรกร และผู้ค้าในการพัฒนา

3. ขาดการส่งเสริมการตลาดในประเทศโดยแก้ไขปัญหาตลาดผลไม้ในประเทศ แล้วสนับสนุนการส่งออกเพื่อให้สามารถคัดคุณภาพผลไม้ส่งออกได้มีประสิทธิภาพ

4. เมื่อรัฐได้ทำข้อตกลงกับต่างประเทศเรื่องการค้าต้องมีการแจ้งข้อมูลทางการค้าให้ผู้ประกอบการทราบ ตลอดจนรัฐบาลต้องเข้าไปเจรจาทางการค้ากับประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนเพื่อลดขั้นตอนการนำเข้าสินค้าผลไม้ของไทย

5. ในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนจะเปิดให้มีผู้จดทะเบียนธุรกิจ (Import-Export License) ผูกขาดรายเดียวในการนำเข้าสินค้าผลไม้กับต่างประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศไทยด้วย

6. นอกจากนี้ระเบียบการนำเข้าและส่งออกผลไม้ กำหนดให้ผู้นำเข้าและส่งออก ต้องเป็นผู้ที่มีใบรับรองอนุญาต (License) จึงจะสามารถนำสินค้าเข้าไปจำหน่ายในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

7. ปัญหาเรื่องคุณภาพมาตรฐานของผลผลิตของไทย ผลผลิตสินค้าเกษตรของไทย ยังไม่ได้มาตรฐานการส่งออกและมีปัญหาสารตกค้าง ทั้ง ผัก ผลไม้ (ลำไย ทุเรียน เงาะ มังคุด) ทั้ง 2 ประเทศยังไม่มีการกำหนดมาตรฐานสินค้าส่งออก – นำเข้าที่ยอมรับร่วมกัน รวมทั้งมาตรฐานในการตรวจสอบสินค้า

8. ปัญหาเรื่องแหล่งรวบรวม-กระจายสินค้าของไทยในตลาดจีน เพื่อขยายตลาดสินค้านำเข้าจากไทยในมณฑลอื่น ๆ ให้กว้างขึ้น ปัญหาด้านการขนส่งที่ค่อนข้างล่าช้า ทำให้คุณภาพสินค้าของไทยมีปัญหาเมื่อถึงมือผู้ซื้อ ไม่ว่าจะเป็นการขนส่งทางเรือผ่านทางฮ่องกง หรือการขนส่งทางเรือผ่านแม่น้ำโขง ที่ต้องพึ่งพาเรือสินค้าจีนเกือบทั้งหมด

9. ปัญหาการตรวจสอบรายชื่อชนิดของผลไม้ที่ทางการจีนได้อนุญาตให้นำเข้า และมีเงื่อนไขการนำเข้า เช่น ต้องมาจากสวนที่กำหนด ต้องมีหนังสือรับรองสุขอนามัยจากประเทศผู้ส่งออกรับรอง ว่า ปลอดจากโรคและแมลงชนิดใด เป็นต้น

10. ปัญหาเรื่องของภาษีในการส่งผลไม้ไทยไปจำหน่ายในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน มี 2ส่วนคือ

10.1 ภาษีนำเข้า

10.2 ภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ในส่วนของประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนในส่วนของภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับผลไม้นั้นทางการจีนคิดในอัตราร้อยละ 13 ของน้ำหนักสินค้าทั้งนี้ผู้ส่งออกต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในกระบวนการส่งออกที่เกิดขึ้น (CIF: “Cost, Insurance and Freight”) โดยจะนำค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นมาคูณกับภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งทำให้เกิดค่าใช้จ่ายสูงในการส่งสินค้าไปขายในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน

11. FTA ไทย-จีน ที่เกิดขึ้น แม้ว่าจะทำให้ยอดการค้าระหว่างไทย – จีน เพิ่มสูงขึ้นแต่ FTA ได้สร้างเงื่อนไขใหม่ต่อผู้ประกอบการนำเข้า- ส่งออกของไทยและจีน เช่นเดียวกัน

นายอุษณากร อมาตยกุล กรรมการผู้จัดการบริษัท ไทยผลสิริดล อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ (กลุ่มประเทศยุโรป และอาหรับ) กล่าวว่าการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในเรื่องการส่งผลไม้ไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศนั้นมีองค์ประกอบหลายอย่าง ดังนี้

1. นโยบายของรัฐที่ให้เกษตรกรปลูกผลไม้มากๆ และมีนโยบายให้ส่งออกนอกประเทศแต่ไม่ได้คำนึงถึงว่าเมื่อเกษตรกรปลูกผลไม้ออกมาจะมีต้นทุนการผลิตสูง ทั้งปุ๋ย พันธุ์ผลไม้ และการดูแล เป็นต้น แต่เมื่อกำหนดนโยบายแล้วผลผลิตออกมามาก

2. รัฐไม่ได้สนับสนุนในด้านการตลาดต่างประเทศ หรือเข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร และดูแลผู้ประกอบการ

3. ความซื่อสัตย์ต่อคู่ค้าไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงของฝ่ายผู้ซื้อในต่างประเทศ ทั้งการเก็บเกี่ยวผลผลิตของเกษตรกรต้องเก็บผลไม้ในช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อรักษาคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐาน

4. การขนส่งเช่นตู้คอนเทรนเนอร์ต้องเป็นตู้แช่เย็นประเภท Congregator container เพื่อช่วยให้สามารถเก็บความสดของผลไม้ได้นานถึง 30 วัน และยังสดเมื่อส่งถึงลูกค้าในต่างประเทศ ซึ่งจะขนส่งทางเรือ

5. รัฐต้องสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกผลไม้ปลอดสารพิษเพราะตลาดต่างประเทศต้องการ

6. ผู้ประกอบการส่งออกต้องเดินทางไปดู และติดต่อตลาดเองเพื่อจะได้รับทราบถึงปัญหาข้อตกลง และตัดสินใจเอง ตลอดจนได้ทราบว่าประเทศที่จะส่งออกผลไม้ต้องการบริโภคผลไม้ชนิดใดเพื่อการกำหนดเป้าหมาย

7. ผู้ประกอบการไม่ควรตัดราคากันเอง เพราะจะเป็นการทำลายตลาดค้าผลไม้ของไทยโดยผู้ประกอบการควรทำงานด้วยกันโดยการรวมตัวกันส่งออกเนื่องจากตลาดต่างประเทศมีตลาดผลไม้เช่นในต่างประเทศยกตัวอย่างตลาดกลางผลไม้ ที่เมืองโคเวนที ลอนดอน ประเทศอังกฤษ เป็นต้น ซึ่งสามารถส่งขายผลไม้ไปได้ทั่วประเทศอังกฤษ และเวลส์ ได้

8. ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวผลไม้กับการขนส่งไปขายยังต่างประเทศต้องสอดคล้องกัน

9. รัฐต้องเข้ามาช่วยกำหนด และตั้งราคาผลไม้เพื่อให้ได้มาตรฐานตรงกันระหว่างพ่อค้ากับเกษตรกร

10. ก่อนส่งออกผู้ประกอบการจะต้องตรวจสอบคุณภาพผลไม้ก่อนว่าปลอดสารพิษ และสิ่งปลอมปนก่อนนำเข้าตู้คอนเทรนเนอร์ไปขายยังต่างประเทศ

11. ต้องศึกษาคุณสมบัติเฉพาะที่เป็นคุณประโยชน์ของผลไม้เพื่อทำการตลาด

12. การติดต่อการค้ากับต่างประเทศจะต้องติดต่อผ่านสถานทูตไทยในประเทศนั้นๆ เพื่อรับทราบข้อมูลการค้า

13. ผลไม้ที่จะส่งขายในต่างประเทศในส่วนของประเทศสหรัฐอเมริกา ยุโรป และกลุ่มประเทศอาหรับต้องเป็นผลไม้ปลอดสารพิษ

14. ผู้ประกอบการและเกษตรกรต้องเกื้อหนุนและสนับสนุนกัน

ซึ่งในส่วนตัวของนายอุษณากรฯ นั้นได้กล่าวถึงประสบการณ์การดำเนินกิจการว่าได้มีการนำผลไม้ไทยส่งขายในตลาดต่างประเทศหลายประเทศทั้ง จีน ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศยุโรป มีประเทศ เยอรมัน ฝรั่งเศส อังกฤษ สกอตแลนด์ เวลส์ ไอร์แลนด์ และกลุ่มประเทศอาหรับ ประเทศซาอุดิอาราเบีย เ.ละดูไบ โดยปัจจุบันได้ขยายการส่งออกผลไม้ไทยไปจำหน่ายที่ประเทศบราซิลด้วย ซึ่งจากการดำ.นินกิจการในการส่งออกผลไม้ไทยพบว่าผลไม้ของไทยเป็นที่ยอมรับมาก และปัจจุบันสหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมายใหม่เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2550 ยินยอมให้ผลไม้ไทยส่งเข้าไปจำหน่ายในสหรัฐอเมริกามากขึ้นกว่าเดิมที่เคยไม่ยอมให้นำเข้าผลไม้ไทยหรือถ้านำเข้าก็มีเงื่อนไขมากำหนดมากแต่เมื่อกฎหมายนี้ออกผลไม้ไทยก็มีโอกาสมากขึ้นในการส่งออกไปจำหน่ายยังสหรัฐอเมริกา ได้ทุกชนิดแต่ต้องเป็นผลไม้ที่ปลอดสารพิษ (Organic) จึงจะอนุญาตให้นำเข้าสหรัฐอเมริกา โดยตลาดส่วนใหญ่จะอยู่ใน เมืองซิลเซเนติ รัฐโอไฮโอ สหรัฐอเมริกา โดยจะส่งผลไม้ประเภท ส้ม ส้มโอ สับปะรด ปัจจุบันตลาดผลไม้ไทยในกลุ่มประเทศแถบอาหรับ (ซาอุดิอาราเบีย ดูไบ กาตาร์) ก็เริ่มจะเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคมายิ่งขึ้น ยกตัวอย่างเช่น มะขามหวานจากจังหวัดเพชรบูรณ์ไปทดลองขายในตลาดดูไบ และซาอุดิอาระเบีย สามารถขายได้ในราคาฝักละ 10 บาท และทุเรียนสามารถขายได้ลูกละ 4,000 บาท

ส่วนการแปรรูปนั้นได้มีการแปรรูปในรูปของน้ำผลไม้ เช่นน้ำมังคุดสามารถแปรรูปได้ทั้งลูก โดยจากผลการวิจัยผลไม้ไทยโดยเฉพาะมังคุดนั้นมีสาร "Xanthone"ซึ่งเป็นสารที่มีประโยชน์มาก ช่วยต้านและรักษาโรคมะเร็ง เชื้อรา เบาหวาน ไวรัสตับอักเสบ หอบหืด ได้ดีโดยบริษัทฯ ส่งออกผลไม้ไปต่างประเทศโดยแยกเป็นชนิดของผลไม้ได้ดังนี้

- มังคุดส่งออก 5,000 ตัน
- ทุเรียนส่งออก 1,200 ตัน
- มะม่วงส่งออก 30, 000 ตัน
- เงาะส่งออก 1,000 ตัน

ด้าน**นางสมจินตนา ว่องพาณิชธวัช** ผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ และผลไม้แปรรูปไปจำหน่ายยังต่างประเทศ(กลุ่มประเทศยุโรปและอาหรับ) กล่าวถึงการดำเนินธุรกิจส่งผลไม้ไทย และผลไม้แปรรูปไปจำหน่ายใน.ต่างประเทศโดยส่งขายในกลุ่มประเทศยุโรป และประเทศอาหรับ ซึ่งส่วนใหญ่ผลไม้ที่ส่งออกจำหน่ายในต่างประเทศจะเป็นผลไม้ปลอดสารพิษ (Organic) และการแปรรูปที่ส่งขายในต่างประเทศทั้งยุโรป และอาหรับ นั้นก็ต้องเป็นการแปรรูปจากผลไม้ และส่งผลไม้ปลอดสารพิษ ทั้งหมดจึงจะสามารถส่งออกไปขายยังต่างประเทศได้โดยใช้หลักเกณฑ์มาตรฐานเช่นเดียวกัน

ส่วนการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำในกรณีที่ผลผลิตผลไม้ออกสู่ตลาดมาจำนวนมากมีแนวทางแก้ไข 2 ประการดังนี้

1. ส่งเสริมการตลาดผลไม้
2. การแปรรูปผลไม้

นอกจากนี้การส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาปลูกผลไม้ปลอดสารพิษ ด้วยเหตุผลดังนี้

1. ปลอดภัยจากสารพิษ

2. ผลผลิตดีและคุณภาพผลไม้มีรสชาติดี
3. ลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษา
4. ใช้แรงงานน้อย
5. เป็นที่ยอมรับของตลาดผลไม้ในต่างประเทศ
6. ขายได้ราคา

เนื่องจากการส่งออกไปจำหน่ายยังกลุ่มประเทศยุโรป และอาหรับ นั้นมีเงื่อนไขต้องเป็นผลไม้ปลอดสารพิษเท่านั้น

3.9 การนำระบบการตลาดเข้ามาช่วยในการกระจายสินค้า

นายบริรักษ์ ชูสิทธิ์ การค้าภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช เข้าร่วมประชุมเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำ และแนวทางการแก้ไขปัญหามันเทศล้นตลาดในจังหวัดตราดว่าแนวทางของตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดนครศรีธรรมราชในความส่งเสริมของจังหวัดและกรมการค้าภายใน (ตลาดหัวอิฐ) สามารถช่วยระบายมันเทศของจังหวัดตราดได้หรือไม่

นายบริรักษ์ฯ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมถึงการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของตลาดกลางสินค้าผักและผลไม้จังหวัดนครศรีธรรมราชฯ (ตลาดหัวอิฐ) ว่าตลาดดังกล่าวเป็นตลาดกลางกระจายสินค้าพืชผลทางการเกษตรโดยมีพ่อค้าแม่ค้าที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมการค้าภายใน เพื่อรับซื้อและนำส่งสินค้าขายต่อให้ผู้บริโภค โดยเฉพาะมันเทศเป็นพืชผลทางการเกษตรที่มีปลูกกันมากในจังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง โดยเป็นสินค้าท้องถิ่น เกษตรกรมักจะนิยมปลูกไว้บริโภค และจำหน่ายหลังจากฤดูกาลทำไร่ทำนาแล้ว โดยผลผลิตมันเทศส่วนใหญ่จะขายและบริโภคภายในจังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดพัทลุง

ตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดนครศรีธรรมราชฯ (ตลาดหัวอิฐ) เป็นศูนย์กลางตลาดขายส่งผักและผลไม้ของภาคใต้ ซึ่งปริมาณผลไม้และผัก ในตลาดกลางผักและผลไม้จังหวัดนครศรีธรรมราชฯ (ตลาดหัวอิฐ) ร้อยละ 70 นั้นจะมาจากภาคกลาง ภาคตะวันออก ส่วนอีกร้อยละ 30 เป็นผลไม้ และผักที่ปลูกในพื้นที่ภาคใต้แถบลุ่มน้ำปากพนัง ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช พัทลุง และสงขลา โดยจะมีกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าในพื้นที่ และพ่อค้าแม่ค้าจากประเทศมาเลเซีย เข้ามารับซื้อและกระจายผลไม้และผักออกจากตลาด

ส่วนเรื่องของมันเทศ ในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลผลิตส่วนใหญ่จะขายในรูปผลสดในพื้นที่ และเกษตรกรปลูกไว้บริโภคเองไม่มีการนำมาแปรรูป และส่วนใหญ่จะปลูกในนาข้าวและเมื่อผลผลิตมันเทศล้นตลาดก็จะไม่เก็บเกี่ยวก็จะทำให้เกิดปัญหาในนาข้าวอีก และในปัจจุบันพบว่าผลผลิตทางการเกษตรในตลาดกลางผักและผลไม้ จังหวัดนครศรีธรรมราชในความส่งเสริมของจังหวัดและกรมการค้าภายใน (ตลาดหัวอิฐ) ส่วนมากจะเป็นผักผลไม้ที่มาจากสาธารณรัฐประชาชนจีน และพบว่าผักผลไม้ที่นำเข้ามาดังกล่าวมีราคาถูก ขนาดผลผลิตโตกว่าผลไม้และพืชผักของไทยทำให้ผู้บริโภคหันไปบริโภคสินค้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ส่วนมันเทศนั้นจะมาจากประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวซึ่งพบว่าน่าเป็นห่วง ทั้งนี้ เกิดจาก

1. ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทย ในพื้นที่ลุ่มน้ำอิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS: Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy) ทำให้พืชผลทางการเกษตรตามข้อตกลง (contract farming) เข้ามาปริมาณมาก และทำลายเศรษฐกิจชุมชน โดยสังเกตจากปริมาณสินค้าพืชผลทางการเกษตรในตลาดกลางผักผลไม้จังหวัดนครศรีธรรมราชฯ (ตลาดหัวอิฐ) ที่ส่วนใหญ่เป็นผลไม้ และผักจากต่างประเทศ เช่น จีน ลาว เป็นต้น

2. จุดอ่อนเรื่องการขนส่งในประเทศยังไม่ครอบคลุม

3. จุดอ่อนเรื่องของการรวมตัวของกลุ่มเกษตรกรในเรื่องของระบบสหกรณ์กลุ่มรัฐวิสาหกิจชุมชน ซึ่งในภาคใต้ไม่สามารถรวมตัวกันได้

4. สินค้าต่างประเทศเช่น ผลไม้จากสาธารณประชาชนจีนที่เข้ามาจำหน่ายในประเทศเข้ามาง่ายโดยไม่มีการควบคุมทำให้ผู้บริโภคหันไปบริโภคสินค้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน เนื่องจากมีขนาดโตกว่าผลผลิตในประเทศ

5. ผลผลิตมันเทศมีราคาต่ำ และไม่เป็นที่นิยมเนื่องจากมันเทศเป็นพืชทางเลือก

6. หน่วยงานของรัฐไม่ให้ความรู้แก่เกษตรกรมีการส่งเสริมให้ปลูกแต่ขาดการวิเคราะห์ความต้องการของตลาดผู้บริโภค

ทั้งนี้ อนุกรรมาธิการฯ ได้กล่าวถึงแนวทางแก้ไขปัญหาเรื่องมันเทศว่ายังสามารถจัดส่งขายให้กับโรงงานอุตสาหกรรมผลิตสาคู ได้แต่ก็อาจได้ราคาน้อยกว่าและต้องใช้ปริมาณมากก็เป็นทางออกทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหา คณะอนุกรรมาธิการฯ ได้หาทางออกของปัญหาดังกล่าว ดังนี้

1. การให้ความรู้แก่เกษตรกรโดยสร้างกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้ความรู้และสามารถผลิตทางการเกษตรให้สอดคล้องกับตลาด

2. การแปรรูปมันเทศให้เป็นขนม เช่นวัฒนธรรมการรับประทานมันเทศของประเทศญี่ปุ่น

3. รัฐต้องเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาอย่างบูรณาการและเป็นรูปธรรม และกำหนดนโยบายของรัฐให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา

3.10 การศึกษาเกี่ยวกับกรณีสาธารณรัฐประชาชนจีนระงับการนำเข้าผลไม้ไทยที่ด่านปกครองตนเองกว่างซี และด่านผิงเสียง และการควบคุมการตรวจสอบและกักกันโรคพืชสำหรับผลไม้นำเข้าของสาธารณรัฐประชาชนจีน

ปัญหาที่ผู้ประกอบการส่งออกผลไม้ไปจำหน่ายยังสาธารณรัฐประชาชนจีนได้รับผลกระทบจากการที่สาธารณรัฐประชาชนจีนระงับการนำเข้าผลไม้ของไทย มีประเด็นในการพิจารณาดังนี้

๑. สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ออกมาตรการระงับการนำเข้าผลไม้ไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน

๒. การควบคุมการตรวจสอบและกักกันโรคพืชสำหรับผลไม้ไทยที่ส่งไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน

นายมนตรี กฤษณีไพบูลย์ รองผู้อำนวยการสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติกล่าวว่า กระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (AQSIQ) ได้ออกมาตรการระงับการนำเข้าผลไม้ไทยไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีนที่ขนส่งผ่านประเทศที่สามจากไทยผ่านลาว และเวียดนาม และเข้าทางด่านโหย่วอี้กว่าน (ผิงเสียง) มณฑลกวางสี เนื่องจากมีการปลอมปนผลไม้จากประเทศที่สาม และอาจจะเกิดความเสี่ยงจากโรคแมลงและศัตรูพืชที่อาจติดมากับผลไม้ที่ปลอมปน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยสรุปได้ ดังนี้

1. การประชุมหารือกับผู้เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในจังหวัดมุกดาหารในการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับฝ่ายจีนว่าระบบการควบคุมการขนส่งผลไม้ของไทยจะไม่มีการปลอมปนของผลไม้จากประเทศอื่น และไม่มีความเสี่ยงที่จะเกิดโรคพืชและศัตรูพืชในระหว่างขนส่งโดยวางแผนการปฏิบัติ 3 มาตรการหลักได้แก่

1.1 มาตรการตรวจสอบเอกสารก่อนการส่งออก ได้แก่ การตรวจสอบและออกใบรับรองสุขอนามัยพืช

1.2 มาตรการกำหนดเส้นทางการขนส่ง โดยกำหนดให้ผู้ประกอบการขนส่งผลไม้ของไทยจากจังหวัดมุกดาหาร ผ่านแดนไปยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ที่ด่านผิงเสียง มณฑลกวางสี ใช้เส้นทางการขนส่งสาย R9

1.3 มาตรการประชาสัมพันธ์ โดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดมุกดาหารให้ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว

2. การประชุมเจรจาระหว่างผู้แทนไทย กับกระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (AQSIQ) ที่กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดท่าทีฝ่ายไทยในการแก้ไขปัญหาการส่งออกสินค้าผลไม้ผ่านเส้นทาง R9

3. จัดทำพิธีสารอยู่ภายใต้ MOU on SPS ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2547 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2546 การจัดทำพิธีสารทางด้านเทคนิคอยู่ในการพิจารณาของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่ก็ติดปัญหาเรื่องการพิจารณาสาระสำคัญในพิธีสารว่าจะต้องดำเนินการตามมาตรา 190 ในรัฐธรรมนูญหรือไม่ (ข้อมูล 17 พฤศจิกายน 2551) ทั้งนี้คาดว่าจะมีการลงนามในต้นเดือนมีนาคม 2552 ซึ่งก่อนลงนามกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จะเชิญเจ้าหน้าที่จาก กระทรวงควบคุมคุณภาพและตรวจสอบกักกันโรคแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน (AQSIQ) มาสำรวจเส้นทาง และความพร้อมในการดำเนินงานของฝ่ายไทย เพื่อขอเจรจาเปิดเส้นทางดังกล่าว

ด้าน **รองศาสตราจารย์ ดร. จักรกฤษณ์ ดวงพัสตรา** ผู้อำนวยการสำนักเอเชียกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ได้กล่าวเกี่ยวกับการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ว่าเป็นเรื่องภายในของสาธารณรัฐประชาชนจีน ส่วนการคิดราคาประเมินสินค้านั้นยังสามารถเจรจาได้

ซึ่งกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ ไม่สามารถจะเจรจาได้โดยลำพังหากไม่มีเวทีในการเจรจาระดับนานาชาติ

ส่วนการส่งสินค้าไปจำหน่ายยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ทั้งผักและผลไม้มีกรอบ 3 กรอบ ที่เกี่ยวข้อง คือ

1. กรอบว่าด้วยการเทียบคุณสมบัติของผักและผลไม้

2. กรอบของ ASEAN- China ที่กำหนดให้สินค้า 20 กว่ารายการตามข้อตกลงตาม FTA หลายคนคิดว่าครอบคลุมการนำเข้าสินค้าทุกอย่างแต่ข้อเท็จจริงแล้วหลักๆ เป็นการตกลงเพื่อลดปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในด้านพรมแดน เช่น การลดภาษี เป็นต้น ซึ่งไม่รวมถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT)

3. กรอบการตกลงในโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง โครงการ GMS: Greater Mekong Subregion เป็นความร่วมมือของ 6 ประเทศ คือ ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน (ยูนาน) เส้นทางสาย R9 ซึ่งสินค้าไทยสามารถส่งไปจีนได้

ข้อสังเกต ในการส่งผลไม้ไปจำหน่ายยังสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ไทย และสาธารณรัฐประชาชนจีนยังไม่เคยมีข้อตกลงทางการค้าที่ชัดเจน ที่สามารถนำสินค้าขายได้เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนอนุญาตให้นำเข้า

นางชิงชิง ทองดี อนุกรรมาธิการฯ ได้กล่าวเสริมถึงปัญหาอุปสรรคของผู้ส่งออกผลไม้ไปจำหน่ายยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ถึงการดำเนินการที่ซ้ำซ้อนของผู้เกี่ยวข้องในการส่งผลไม้ไปจำหน่ายยังสาธารณรัฐประชาชนจีน เช่น

1. เรื่องโครงสร้างทางการตลาดของผลไม้ ที่รัฐบาลจีนมีนโยบายควบคุมการนำเข้าผลไม้โดยกำหนดให้ผลไม้ที่นำเข้าต้องผ่านตลาดส่งสินค้าก่อนที่กระจายสู่พ่อค้าและผู้บริโภคของสาธารณรัฐประชาชนจีน

2. เรื่องการขนส่ง (Logistics) การนำเข้าผลไม้ของจีนผู้นำเข้าต้องมี

2.1 ใบอนุญาตนำเข้า (Import License) และ

2.2 ผู้นำเข้าสินค้าเกษตรต้องมีใบอนุญาตนำเข้าด้านสุขอนามัยพืช (Quarantine Import Permit: QIP) ซึ่งปัจจุบันปัญหาที่พบผู้ประกอบการบางรายมีเพียง Import License จึงเป็นการเพิ่มภาระในการเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าบริการแก่บริษัทที่มีใบอนุญาตนำเข้าด้านสุขอนามัยพืช (Quarantine Import Permit: QIP) ในอัตราที่สูง

2.3 ค่าใช้จ่ายอื่นนอกเหนือจากค่าใช้จ่ายด้านภาษีที่ผู้ประกอบการต้องรับภาระในการจ่ายชำระก่อนนำผลไม้เข้าจำหน่ายยังสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งรัฐบาลไทยต้องรีบดำเนินการแก้ไขเพื่อให้สามารถนำส่งผลไม้ไปจำหน่ายที่สาธารณรัฐประชาชนจีนได้

3.11 เส้นทางการคมนาคมขนส่งผลไม้ระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อหาแนวทางการขนส่งผลไม้ไปสู่ประเทศเพื่อนบ้าน และทราบถึงปัญหา และอุปสรรคการคมนาคมกับประเทศเพื่อนบ้าน

ปัญหาผลไม้ล้นตลาดว่าในปีนี้ปัญหาผลไม้ล้นตลาด และราคาตกต่ำจะรุนแรงขึ้น สืบเนื่องจากปีนี้ในพื้นที่ปลูกผลไม้ในภาคตะวันออกมีฝนตกน้อยทำให้เกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ใช้น้ำพร้อมกันเพื่อเร่งให้ติดผลเป็นเหตุให้ผลไม้จะออกพร้อมกัน จากเดิมผลผลิตผลไม้จะทยอยออก ซึ่งเป็นเรื่องท้าทายรัฐบาล ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทยมีเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านจึงเป็นทางออกหนึ่งที่จะนำผลไม้ระบายออกสู่ตลาดเพื่อลดปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาถึงเส้นทางการคมนาคม และความเป็นไปได้ในภาคการขนส่ง ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคต่างๆ

นายสุนันท์ เกลี้ยงประดิษฐ์ ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือระหว่างประเทศกล่าวเกี่ยวกับเส้นทางการคมนาคมว่าเดิมภารกิจของกรมทางหลวง นั้นมีหน้าที่พัฒนาเส้นทางหลวงในประเทศ แต่ปัจจุบันกรมทางหลวงได้มีหน้าที่เพิ่มขึ้น และขยายเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมสามารถเชื่อมโยงเมืองหลักๆ ทั้งในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านได้ โดยมีการจัดทำโครงการพัฒนาทางหลวงระหว่างประเทศทั้งที่ดำเนินการแล้วเสร็จโครงการที่อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง และเตรียมงานตามนโยบายของรัฐบาล จำนวน 22 โครงการ[2] ดังนี้

โครงการพัฒนาทางหลวงระหว่าง ประเทศไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

1. โครงการก่อสร้างถนนสายห้วยทราย-หลวงน้ำทา-บ่อเต็น ระยะทาง228 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง 2 ช่องจราจร โดยก่อสร้างเสร็จแล้ว เป็นเส้นทางเชื่อมการคมนาคมจากประเทศไทย-สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว-จีน (คุนหมิง) ซึ่งเส้นทางดังกล่าวใช้ระยะเวลาในการเดินทางจากประเทศไทยไปประเทศจีน 24 ชั่วโมง

2. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขงที่เชียงของ-ห้วยทราย ได้มีการออกแบบการก่อสร้างและสำรวจพื้นที่แล้ว และอยู่ระหว่างการจัดทำข้อตกลงด้านการเงิน ซึ่งฝ่ายไทย และจีนจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างฝ่ายละครึ่งหนึ่งเนื่องจากลาวไม่มีเงินทุนในการก่อสร้าง โดยคาดว่าจะมีการก่อสร้างในปี 2542-2544 เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้แพขนานยนต์ข้ามแม่น้ำโขง

3. โครงการก่อสร้างถนนสาย ห้วยโก๋น-ปากแบ่ง ระยะทาง 49.2 กิโลเมตรเป็นถนนลาดยาง 2 ช่องจราจร โดยอยู่ระหว่างการก่อสร้าง โดยก่อสร้างได้ 83 % เป็นเส้นทางเชื่อมโยงไทย-ลาว-จีน-เวียดนาม จากจังหวัดน่าน (ห้วยโก๋น)-อุดมไชย-จีน-เวียดนาม

4. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเหือง เป็นสะพานขนาดความยาว 110 เมตร ก่อสร้างเสร็จแล้ว อยู่ที่อำเภอท่าลี่ จังหวัดเลย เป็นเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดเลย-หลวงพระบาง ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

5. โครงการก่อสร้างถนนเชื่อมท่าเทียบเรือ บ้านเวินโต้-ทางหลวงหมายเลข 13 ของลาว ระยะทาง 1.85 กิโลเมตร ก่อสร้างเสร็จแล้ว เป็นเส้นทางเชื่อมโยง ไทย-ลาว-เวียดนาม จากจังหวัดมุกดาหาร-ดานัง

---

2 รายงานการประชุมของคณะอนุกรรมาธิการ

6. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขง ที่จังหวัดนครพนม- แขวงคำม่วน มีการออกแบบเสร็จแล้ว เตรียมประกวดราคา เพื่อเป็นเส้นทางเชื่อมโยง ไทย-ลาว-เวียดนาม

7. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโขง แห่งที่ 2 (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต) ระยะทาง 6.1 กิโลเมตร ก่อสร้างเสร็จแล้ว เป็นเส้นทางเชื่อมโยง ไทย-ลาว-เวียดนาม จากจังหวัดมุกดาหาร-ดานัง

โครงการพัฒนาทางหลวงระหว่าง ประเทศไทย-ประเทศกัมพูชา

8. โครงการก่อสร้างถนนสาย 67 ช่องสะงำ-อัลลองเวง-เสียมราฐ ระยะทาง 151 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง จำนวน 2 ช่องจราจร แบ่งเป็น 2 ช่วงคือ ถนนช่วงช่องสะงำ-อัลลองเวง ก่อสร้างแล้วเสร็จแล้ว เหลือถนนช่วงอัลลอง-เสียมราฐ กำลังก่อสร้าง (15 มีนาคม 2550 ถึง 13 มีนาคม 2552) โดยมีการก่อสร้างแล้ว 60% ใช้เป็นเส้นทางเชื่อมโยง จังหวัดศรีสะเกษ-นครวัต

9. โครงการก่อสร้างถนนสาย 68 ช่องจอม-กรอลันท์ ระยะทาง122 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง 2 ช่องทางจราจร อยู่ระหว่าง คณะรัฐมนตรีอนุมัติรายละเอียดการกู้เงิน เป็นเส้นทางเชื่อมโยง จากจังหวัดสุรินทร์-นครวัต

10. โครงการก่อสร้างถนนสาย 48 เกาะกง-สะแรอัมเปิล ระยะทาง 151 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง 2 ช่องจราจร ก่อสร้างเสร็จแล้ว เป็นเส้นทางเชื่อมโยงจากจังหวัดตราด-สะแรอัมเปิล โดยเส้นทางดังกล่าวเป็นเส้นทางสายเศรษฐกิจหลักในการค้าขายผลไม้ และสินค้าประเภทอื่นสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจมหาศาล โดยมีโครงการจะขยายช่องจราจรออกอีก 4 ช่องทาง

โครงการพัฒนาทางหลวงระหว่าง ประเทศไทย-ประเทศมาเลเซีย

11. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโกลก ที่อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส โดยโครงการดังกล่าว กำลังศึกษาความเหมาะสมพื้นที่ในการก่อสร้าง โดยกรมทางหลวง และเส้นทางดังกล่าวใช้เป็นเส้นทางเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดนราธิวาส-รัฐกลันตัน

12. โครงการก่อสร้างสะพานแม่น้ำโกลก ที่อำเภอสุไหงโกลก/รันตูปันจัน จังหวัดนราธิวาส โดยมาเลเซียได้ศึกษาความเหมาะสมแล้วเสร็จ (กรกฎาคม 2550) และจะออกแบบรายละเอียดเพื่อก่อสร้างสะพานใหม่โดยก่อสร้างคู่ขนานกับสะพานเดิม

13. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำโกลก ที่บ้านบูเก๊ะตา อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ปัจจุบันก่อสร้างเสร็จแล้ว

14. โครงการถนนสายสตูล-วังประจัน/วังเกลียน-เปอร์ลิส ตอนควนสตอ-วังประจัน ระยะทาง 22 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยาง 2 ช่องจราจร ก่อสร้างเสร็จแล้ว โดยในปี พ.ศ.2552ได้งบประมาณในการปรับปรุงเส้นทาง ส่วนเส้นฝั่งมาเลเซียก็ปรับปรุงเช่นกัน

15. โครงการถนนสายนาทวี-บ้านประกอบ/ดุเรียน ระยะทาง 4 กิโลเมตร ก่อสร้างเสร็จแล้ว ปัจจุบันกำลังดำเนินการปรับปรุงเป็นถนนลาดยาง 2 ช่องจราจร

โครงการพัฒนาทางหลวงระหว่าง ประเทศไทย-สหภาพพม่า

16. โครงการก่อสร้างสะพานมิตรภาพไทย-พม่า ข้ามแม่น้ำเมย อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นสะพานขนาดความยาว 420 เมตร ปัจจุบันก่อสร้างเสร็จแล้ว

17. โครงการก่อสร้างถนนสาย กาญจนบุรี-ทวาย ตอน บ้านพุร้อน-ชายแดนไทย/พม่า (บ้านแม่ธะมี่) ระยะทาง 5 กิโลเมตร ปัจจุบันก่อสร้างเสร็จแล้ว และอยู่ระหว่างการบูรณะเส้นทาง ช่วงในจากบ้านน้ำพุ-ห้วยน้ำขาว

18. โครงการก่อสร้างถนนสายกาญจนบุรี-ทวาย ตอน บ้านแม่ธะมี่-ทวาย ระยะทาง ประมาณ 135 กิโลเมตร มีการลงนาม MOU ระหว่างไทย-พม่า เรื่องการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกทวาย แล้วขณะนี้บริษัทเอกชนของไทยกำลังสำรวจพื้นที่ท่าเรือทวาย

19. โครงการก่อสร้างถนนสายเมียวดี-เชิงเขาตะนาวศรี ระยะทาง 17.350 กิโลเมตร ปัจจุบันก่อสร้างเสร็จแล้ว

20. โครงการก่อสร้างถนนเชิงเขาตะนาวศรี-กอกะเร็ก ปัจจุบันมีการสำรวจ และออกแบบ รายละเอียดแล้วเสร็จ รอเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติงบประมาณก่อสร้าง เป็นเส้นทางเชื่อมโยงแม่สอด-ย่างกุ้ง

21. โครงการก่อสร้างถนนช่วง กอกะเร็ก-ท่าตอน ระยะทาง 132 กิโลเมตร ยังไม่ได้ข้อยุติเรื่องการดำเนินงาน เส้นทางเชื่อมโยงแม่สอด-ย่างกุ้ง

22. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำสายแห่งที่ 2 ระยะทาง 1.4 กิโลเมตร ก่อสร้างเสร็จแล้ว และทางเลี่ยงเมืองแม่สาย ระยะทาง 8 กิโลเมตร ก่อสร้างเสร็จแล้ว ซึ่งถนนและสะพานข้ามดังกล่าวนั้นเป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งกรมทางหลวงเป็นผู้ปฏิบัติตามนโยบาย เพื่อใช้เป็นเส้นทางในการเชื่อมโยงการค้า และใช้สัญจรระหว่างประเทศ

3.12 พื้นที่นำร่องตามแผนปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมาธิการการศึกษาและการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก

การดำเนินงานจัดเตรียมพื้นที่นำร่องในการจัดการผลผลิตผลไม้ โดยมีพื้นที่นำร่องในพื้นที่ 2 จังหวัด คือ 1. จังหวัดตราด 2. จังหวัดชุมพร

ปัญหาของภาคเกษตรกรรม และนโยบายการแก้ไขปัญหาของภาครัฐ สรุปได้ดังนี้

สภาพปัญหาหาที่พบ

1. ปัญหาต้นทุนการผลิตของเกษตรกรสูงขึ้น สืบเนื่องจากราคาปุ๋ยที่สูงขึ้น และขาดแคลนคนงานในพื้นที่

2. ปัญหาการขาดแรงงานสืบเนื่องจากพื้นที่การปลูก และการดูแลผลผลิตต้องใช้แรงงานใน การดูแลจำนวนมาก

3. ปัญหาการตลาด เมื่อผลผลิตผลไม้ออกมาปริมาณมากไม่มีตลาดรองรับผลผลิตเพื่อกระจายผลไม้สู่กลุ่มผู้บริโภค

4. ปัญหาภาครัฐไม่กำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาผลไม้อย่างจริงจังและเห็นผลในระยะยาว

แนวทางแก้ไขปัญหา

1. ลดต้นทุนการผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยเคมี โดยรัฐจะต้องเข้ามาช่วยเหลือในการลดต้นทุนดังกล่าวโดยสนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์ให้มากขึ้น

2. รัฐจะต้องตั้งองค์กรมาดูแล และกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ไขผลไม้แต่ละประเภททั้งพื้นที่การผลิต และปริมาณผลผลิตการบริหารการจัดการผลผลิตผลไม้ที่จะออกใน แต่ละปีตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพรวมถึงการให้ความรู้ และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่เกษตรกร

3. ดำเนินการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่เข้าใจภาคการเกษตรทั้งระบบตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาดโดยหลักการ "สร้างคนให้วิ่งนำหน้า ไม่ใช่วิ่งตามหลัง"

4. รัฐจะต้องบริหารจัดการโครงการที่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรอย่างรัดกุมเพื่อแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.13 สรุปเรื่องการดำเนินงานและการจัดเตรียมพื้นที่นำร่องตามแผนปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมาธิการฯ ในการแก้ไขปัญหาผลไม้

สรุปการดำเนินงานโครงการนำร่องในจังหวัดตราด โดยมีหลักในการดำเนินงาน ดังนี้

1.การดำเนินการแก้ไขปัญหาในระยะสั้น ภายใต้ข้อจำกัดที่ว่าทำอย่างไรไม่ให้ผลไม้ราคาตกต่ำ โดยมีการระบายผลไม้ออกจากพื้นที่การผลิต และนำส่งไปยังผู้บริโภคให้รวดเร็วที่สุด

2. การดำเนินการแก้ไขปัญหาในระยะยาว คือ การขึ้นทะเบียนกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกับคณะอนุกรรมาธิการฯ และจังหวัดตราด และหอการค้าจังหวัดตราด เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ และสามารถต่อรองกับพ่อค้าได้

ซึ่งสามารถสรุปประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขได้ ดังนี้

ประเด็นปัญหาที่พบ

1. ช่องว่างระหว่างพ่อค้าและเกษตรกรในการนำส่งผลไม้ คือ การซื้อผลไม้ของพ่อค้าจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการค้าส่งให้กับพ่อค้าคนกลางซึ่งเป็นสาเหตุให้ราคาผลไม้ราคาตกต่ำ เกษตรกรไม่สามารถต่อรองราคาผลไม้ได้ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และราคาที่พ่อค้าคนกลางกำหนด

2. เกษตรกรไม่มีระบบการจัดการที่ดีในการบริหารจัดการผลไม้ เช่น การดูแลสวนผลไม้ความซื่อสัตย์โดยการนำผลผลิตที่คุณภาพไม่ดีส่งขาย เป็นต้น

3. ขาดตลาดกลางที่เข้ามารับซื้อผลไม้ที่เป็นธรรม และเกษตรกรสามารถกำหนดราคาและต่อรองราคาได้ เช่น ตลาดกลางสินค้า เป็นต้น

4. รัฐเข้าสนับสนุนโดยให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นรับซื้อผลไม้จากเกษตรกรแต่ก็ไม่สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้เต็มที่

5. ขาดอุปกรณ์ในการคัดผลผลิตที่มีคุณภาพ

วิธีการแก้ไขปัญหา

1. สนับสนุนให้มีการค้าปลีกในส่วนของผลไม้เพื่อสามารถพยุงราคาผลไม้ และเป็นการเพิ่มตลาดให้กับเกษตรกร และสามารถควบคุมคุณภาพของสินค้าได้ โดยผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพจากเกษตรกรได้โดยตรง เช่น การร่วมมือกับธนาคารออมสิน (สำนักงานใหญ่) โดยใช้พื้นที่ของธนาคารในการ จัดจำหน่ายผลไม้ และกระจายผลไม้จากเกษตรกรสู่ผู้บริโภค เป็นต้น

2. การรวบรวมเกษตรกรให้เป็นกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และสร้างมาตรฐานของกลุ่มขึ้นมาเพื่อต่อรองราคากับพ่อค้า

3. รัฐบาลต้องเร่งแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนไม่ใช่แก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่นปัจจุบันโดยการนำเงินงบประมาณมาซื้อผลผลิตจากเกษตรกร หรือการประกันราคาให้เกษตรกร ซึ่งเป็นการทำลายกลไกตลาด และราคาของผลไม้

4. พัฒนาระบบการขนส่งโดยเฉพาะการขนส่งทางราง เพื่อเป็นการระบายผลไม้ได้รวดเร็วและต้นทุนการขนส่งที่ถูก

5. มีตัวแทนที่รวบรวมผลผลิตผลไม้จากเกษตรกรและต่อรองราคาให้เกษตรกร และเป็นแหล่งกระจายผลผลิตไปสู่ผู้บริโภค โดยนำระบบตลาดกลางมาใช้จัดการปัญหาผลไม้

จากการดำเนินการโครงการนำร่องในการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำ ของจังหวัดตราด ซึ่งได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐในการจัดสถานที่ให้เกษตรกรนำผลไม้จากสวนเข้ามาจำหน่ายให้กับผู้บริโภคโดยตรง ดังนี้

- ธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ (สะพานควาย)
- บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด
- บริษัท ไลอ้อน จำกัด
- บริษัท พาหุรัด จำกัด
- บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด
- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.)
- เมืองทองธานี
- ตลาดลุงเพิ่มและตลาดป้าซู (ตลาดหลังการบินไทย)

จากการดำเนินการดังกล่าวนั้น มีระยะเวลาการดำเนินงาน 30 วัน สามารถขายผลไม้ได้ประมาณ 50 ตัน ซึ่งจากการดำเนินการกระจายผลไม้ดังกล่าว คณะอนุกรรมาธิการฯ พบว่าทำให้ราคาผลไม้ไม่ตกต่ำมาก และสามารถพยุงราคาผลไม้ได้ในระดับหนึ่ง จึงทำให้เห็นได้ว่า เมื่อมีระบบการกระจายสินค้าได้ดี และมีประสิทธิภาพ ก็สามารถพยุงราคา และสามารถช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรได้

ทั้งนี้ คณะอนุกรรมาธิการฯ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการแก้ไขปัญหา ว่าการรวมกลุ่มของเกษตรกรนั้นทำได้ไม่ยาก โดยสิ่งที่ต้องทำอย่างเร่งด่วนคือ การหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิต เมื่อมีตลาดการรวมกลุ่มก็เกิดขึ้นได้ โดยมี 7 ประเด็น ดังนี้

1.การเชื่อมโยงตลาดต้องมองถึงเรื่องของปริมาณ และเรื่องของคุณภาพของผลผลิต

2. การมีตลาดกลาง และการลดต้นทุนของเกษตรกร พันธุ์ไม้ผลที่เกษตรกรจะปลูกต้องเป็นที่ต้องการของตลาด

3. การทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยง

4. การพัฒนาแหล่งน้ำที่พอเพียงต่อพื้นที่เพาะปลูก

5. การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย

6. การทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรเพื่อให้เกิดการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างเป็นระบบ

7. การพัฒนาระบบการขนส่งเพื่อรองรับการขนส่งผลผลิตผลไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการโครงการนำร่องในจังหวัดตราด โดยทางหอการค้าจังหวัดตราดได้เปิดจุดรับซื้อผลไม้จากเกษตราร เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2552 โดยซื้อผลไม้กับเกษตรกร โดยรับซื้อและส่งออกเฉลี่ยวันละ 5-20 ตัน (ระหว่างวันที่ 17-22 พฤษภาคม 2552) โดยมียอดรวมในการส่งออกและซื้อผลไม้จากเกษตรกรไปแล้วประมาณ 2,000 กว่าตัน ซึ่งผลไม้ที่จะมาส่งให้กับหอการค้าจังหวัดตราดจะต้องเป็นผลไม้ที่มีคุณภาพ และต้องเป็นผลไม้จากเกษตรที่ขึ้นทะเบียน และเป็นสมาชิกกับทางหอการค้าจังหวัดตราด

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการส่งออกได้เข้ามาช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรโดยนำงบประมาณมารับซื้อผลไม้อีก 90 ตันไปจำหน่ายยังประเทศกัมพูชา แต่พบปัญหาในส่วนของมังคุด ว่าสินค้าที่จะส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศมีน้อย ส่วนสินค้าที่ล้นตลาดภายในประเทศส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ ซึ่งการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการฯ และหอการค้าจังหวัดตราด ในการส่งผลไม้ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศกัมพูชา และเวียดนามนั้นยังอยู่ในระดับที่ดี

ส่วนในการแก้ไขปัญหาที่จังหวัดชุมพร นั้น จะดำเนินการประสานและช่วยเหลือเกษตรกรโดยสามารถรับซื้อผลผลิตผลไม้กับเกษตรกรได้ประมาณ 1,000 ตัน ทั้งนี้ ประธานอนุกรรมาธิการฯ ได้ให้แนวทางว่า ***"ผลไม้นั้น ถ้าวันนี้มีอำนาจทำได้ทุกอย่าง ทางสำเร็จนั้นไม่ยาก เลยรัฐบาลสามารถตั้งศูนย์ขึ้นมาโดยจะเรียกตลาดกลางหรือศูนย์อะไรก็ได้ โดยส่งคนไปหาตลาดทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ นำมารวบรวม และรวมกลุ่มเกษตรกรว่าใครปลูกอะไรเท่าไหร่ โดยจดทะเบียนไว้รับรองสำเร็จแน่นอน ประกอบกับการส่งเสริมและนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการผลิตทั้ง ก่อนปลูก ขณะปลูก และหลังปลูก รวมถึงการขนส่ง โดยมีการสนับสนุนร่วมกันในกลุ่ม"*** ซึ่งวิธีการดังกล่าวหากภาครัฐทำอย่างจริงจังสามารถแก้ไขปัญหาผลไม้ ราคาตกต่ำได้

บทที่ 4
บทสรุปและข้อเสนอแนะ
แนวทางการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก

สรุปการดำเนินงานโครงการนำร่องในจังหวัดตราด โดยมีหลักในการดำเนินงานดังนี้

1.การดำเนินการแก้ไขปัญหาในระยะสั้น ภายใต้ข้อจำกัดที่ว่าทำอย่างไรไม่ให้ผลไม้ราคาตกต่ำ โดยมีการระบายผลไม้ออกจากพื้นที่การผลิต และนำส่งไปยังผู้บริโภคให้รวดเร็วที่สุด

2. การดำเนินการแก้ไขปัญหาในระยะยาว คือ การขึ้นทะเบียนกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการกับคณะอนุกรรมาธิการฯ และจังหวัดตราด และหอการค้าจังหวัดตราด เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ และสามารถต่อรองกับพ่อค้าได้

ซึ่งสามารถสรุปประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขได้ ดังนี้

ประเด็นปัญหาที่พบ

1. ช่องว่างระหว่างพ่อค้าและเกษตรกรในการนำส่งผลไม้ คือ การซื้อผลไม้ของพ่อค้าจากเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นการค้าส่งให้กับพ่อค้าคนกลางซึ่งเป็นสาเหตุให้ราคาผลไม้ราคาตกต่ำเกษตรกรไม่สามารถต่อรองราคาผลไม้ได้ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และราคาที่พ่อค้าคนกลางกำหนด

2. เกษตรกรไม่มีระบบการจัดการที่ดีในการบริหารจัดการผลไม้ เช่น การดูแลสวนผลไม้ ความซื่อสัตย์โดยการนำผลผลิตที่คุณภาพไม่ดีส่งขาย เป็นต้น

3. ขาดตลาดกลางที่เข้ามารับซื้อผลไม้ที่เป็นธรรม และเกษตรกรสามารถกำหนดราคาและต่อรองราคาได้ เช่น ตลาดกลางสินค้า เป็นต้น

4. รัฐเข้าสนับสนุนโดยให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นรับซื้อผลไม้จากเกษตรกรแต่ก็ไม่สามารถช่วยเหลือเกษตรกรได้เต็มที่

5. ขาดอุปกรณ์ในการคัดผลผลิตที่มีคุณภาพ

วิธีการแก้ไขปัญหา

1. สนับสนุนให้มีการค้าปลีกในส่วนของผลไม้เพื่อสามารถพยุงราคาผลไม้ และเป็นการเพิ่มตลาดให้กับเกษตรกร และสามารถควบคุมคุณภาพของสินค้าได้ โดยผู้บริโภคสามารถเลือกซื้อสินค้าที่มีคุณภาพจากเกษตรกรได้โดยตรง เช่น การร่วมมือกับธนาคารออมสิน (สำนักงานใหญ่)โดยใช้พื้นที่ของธนาคารในการ จัดจำหน่ายผลไม้ และกระจายผลไม้จากเกษตรกรสู่ผู้บริโภค เป็นต้น

2. การรวบรวมเกษตรกรให้เป็นกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ และสร้างมาตรฐานของกลุ่มขึ้นมาเพื่อต่อรองราคากับพ่อค้า

3. รัฐบาลต้องเร่งแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนไม่ใช่แก้ปัญหาเฉพาะหน้า เช่นปัจจุบันโดยการนำเงินงบประมาณมาซื้อผลผลิตจากเกษตรกร หรือการประกันราคาให้เกษตรกร ซึ่งเป็นการทำลายกลไกตลาด และราคาของผลไม้

4. พัฒนาระบบการขนส่งโดยเฉพาะการขนส่งทางราง เพื่อเป็นการระบายผลไม้ได้รวดเร็วและต้นทุนการขนส่งที่ถูก

5. มีตัวแทนที่รวบรวมผลผลิตผลไม้จากเกษตรกรและต่อรองราคาให้เกษตรกร และเป็นแหล่งกระจายผลผลิตไปสู่ผู้บริโภค โดยนำระบบตลาดกลางมาใช้จัดการปัญหาผลไม้

จากการดำเนินการโครงการนำร่องในการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำ ของจังหวัดตราด ซึ่งได้รับความร่วมมือจากภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐในการจัดสถานที่ให้เกษตรกรนำผลไม้จากสวนเข้ามาจำหน่ายให้กับผู้บริโภคโดยตรง ดังนี้

- ธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ (สะพานควาย)
- บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด
- บริษัท ไลอ้อน จำกัด
- บริษัท พาหุรัด จำกัด
- บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด
- องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.)
- เมืองทองธานี
- ตลาดลุงเพิ่มและตลาดป้าชู (ตลาดหลังการบินไทย)

<u>การดำเนินการนำร่องในการแก้ไขปัญหาราคาผลไม้ตกต่ำที่จังหวัดตราด</u>

ระยะเวลาดำเนินการ 30 วัน ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน - 25 พฤษภาคม 2552

เป้าหมาย สามารถกระจายผลผลิตจากแหล่งผลิตสู่ตลาดได้ 63.4 ตัน ประกอบด้วย เงาะ , มังคุด, ลองกอง, สละ โดยผลไม้แต่ละอย่างต้องดูความต้องการของตลาดว่าจะจำหน่ายอะไร ได้จำนวนเท่าไร

วิธีดำเนินการ

1. **รวบรวมผลผลิตจากเกษตรกร** มีแหล่วงรวบรวมผลผลิต 3 แห่ง คือ
   - 1.1 สหกรณ์การเกษตรเขาสมิง อ.เขาสมิง จ.ตราด
   - 1.2 ศาลารวบรวมผลผลิตบ้านทุ่งนนทรี ต.ทุ่งนนทรี อ.เขาสมิง จ.ตราด
   - 1.3 บ้านป้าเปรม อ.เขาสมิง จ.ตราด
2. **การคัดเลือกผลไม้**

นำผลไม้ที่เกษตรกรนำมาขาย ทำการคัดเลือก โดยที่ให้เกษตรกรทำการคัดเลือกมาก่อน และเรามาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง ก่อนส่งออกสู่ตลาดการคัดเลือกเกรดผลไม้มีหลักเกณฑ์ดังนี้

- <u>เงาะ</u> คัดเลือกเงาะขนาด 30 ลูก / กิโลกรัม ไม่เป็นรา หรือลูกลีบไม่มีกิ่ง, ใบ หรืออื่นๆ ติดที่ลูก
- <u>มังคุด</u> คือมังคุดผิวมันเรียบ ขนาดลูกโตกว่ามังคุดดอก 1 เบอร์
- <u>ลองกอง</u> คัดลองกองชั่งเบอร์ 3 และเบอร์ 4
- <u>สละ</u> มี 2 พันธุ์ คือ สละเนินวง และสุมาลี ซึ่งคัดเอาที่สุกมีรสหวานพอดีกับวันขาย

3. การขนส่งและบรรจุภัณฑ์

การนำผลไม้จากแหล่งผลิต (จังหวัดตราด) ออกสู่ตลาด (กรุงเทพมหานคร) ได้ใช้ลังพลาสติกขนาดบรรจุ 20 กิโลกรัม วางซ้อนกัน โดยใช้รถกระบะบรรทุก (ขนาด 1 ตัน) บรรทุกออกสู่จุดหมายปลายทางต่างๆ ดังนี้

วันที่	สถานที่ไปจำหน่าย	ที่ตั้ง	ผลไม้ / จำนวน	หมายเหตุ
วันที่ 25 เม.ย. 52	บริษัท สหพัฒนพิบูลย์ จำกัด	ถ.เพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพฯ	เงาะ = 800 กก. มังคุด = 800 กก. ลองกอง = 800 กก. สละ = 200 กก.	
วันที่ 29 เม.ย. – 1 พ.ค. 52	ธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่	สะพานควาย กรุงเทพฯ	เงาะ = 3 ตัน มังคุด = 3 ตัน ลองกอง = 3 ตัน สละ = 800 กก.	
วันที่ 4 – 5 พ.ค. 52	บริษัท ไทยวาโก้ จำกัด	พระราม 3 กรุงเทพฯ	เงาะ = 800 กก. มังคุด = 800 กก. ลองกอง = 500 กก. สละ = 200 กก.	
วันที่ 7 – 9 พ.ค. 52	บริษัท ไลอ้อนประเทศไทย	พระราม 3 กรุงเทพฯ	เงาะ = 1 ตัน มังคุด = 1 ตัน ลองกอง = 1 ตัน สละ = 300 กก.	
วันที่ 11 – 12 พ.ค. 52	บริษัท ธนูลักษณ์ประเทศไทย	สาธุประดิษฐ์ กรุงเทพฯ	เงาะ = 1 ตัน มังคุด = 1 ตัน ลองกอง = 800 กก. สละ = 200 กก.	
วันที่ 14 – 15 พ.ค. 52	บริษัท พาหุรัด จำกัด	กรุงเทพฯ	เงาะ = 1 ตัน มังคุด = 1 ตัน ลองกอง = 1 ตัน สละ = 100 กก.	
วันที่ 14 – 18 พ.ค. 52	เมืองทองธานี	แจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ	เงาะ = 8 ตัน ลองกอง = 6 ตัน	
วันที่ 15 – 17 พ.ค. 52	ตลาด อ.ต.ก.	จตุจักร กรุงเทพฯ	เงาะ = 2 ตัน มังคุด = 2 ตัน ลองกอง = 1.5 ตัน สละ = 300 กก.	

วันที่	สถานที่ไปจำหน่าย	ที่ตั้ง	ผลไม้ / จำนวน	หมายเหตุ
วันที่ 20 – 22 พ.ค. 52	ธนาคารออมสิน สำนักงานใหญ่	สะพานควาย กรุงเทพฯ	เงาะ = 6 ตัน มังคุด = 4 ตัน ลองกอง = 4 ตัน สละ = 400 กก.	
วันที่ 22 – 24 พ.ค. 52	ตลาดลุงเพิ่ม และตลาดป้าชู	ถนนวิภาวดี หลังบริษัท การบินไทย สำนักงานใหญ่	เงาะ = 2 ตัน มังคุด = 2 ตัน ลองกอง = 2 ตัน สละ = 200 กก.	

ผลการนำผลไม้จากจังหวัดตราดไปจำหน่ายในกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่วันที่ 25 เมษายน2552 จนถึงวันที่ 25 พฤษภาคม 2552 รวมจำหน่ายได้ทั้งสิ้น 63.4 ตัน แยกเป็นผลไม้ต่าง ๆ ดังนี้

1. เงาะ = 25.6 ตัน
2. มังคุด = 15.6 ตัน
3. ลองกอง = 19.6 ตัน
4. สละ = 2.6 ตัน

จากการดำเนินการดังกล่าวนั้น มีระยะเวลาการดำเนินงาน 30 วัน สามารถขายผลไม้ได้ประมาณ 63.4 ตัน ซึ่งจากการดำเนินการกระจายผลไม้ดังกล่าว คณะอนุกรรมาธิการฯ พบว่าทำให้ราคาผลไม้ไม่ตกต่ำมาก และสามารถพยุงราคาผลไม้ได้ในระดับหนึ่ง จึงทำให้เห็นได้ว่า เมื่อมีระบบการกระจายสินค้าได้ดี และมีประสิทธิภาพ ก็สามารถพยุงราคา และสามารถช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรได้

ทั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการแก้ไขปัญหาว่าการรวมกลุ่มของเกษตรกรนั้นทำได้ไม่ยาก โดยสิ่งที่ต้องทำอย่างเร่งด่วนคือ การหาตลาดเพื่อรองรับผลผลิต เมื่อมีตลาดการรวมกลุ่มก็เกิดขึ้นได้ ต่อจากการดำเนินงานโครงการนำร่องของคณะอนุกรรมาธิการฯ โดยมีข้อเสนอ 7 ประเด็น ดังนี้

1.การเชื่อมโยงตลาดต้องมองถึงเรื่องของปริมาณ และเรื่องของคุณภาพของผลผลิต

2. การมีตลาดกลาง และการลดต้นทุนของเกษตรกร พันธุ์ไม้ผลที่เกษตรกรจะปลูกต้องเป็นที่ต้องการของตลาด

3. การทำเกษตรแบบผสมผสาน เพื่อลดความเสี่ยง

4. การพัฒนาแหล่งน้ำที่พอเพียงต่อพื้นที่เพาะปลูก

5. การแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า และการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ที่ทันสมัย

6. การทำบัญชีครัวเรือนของเกษตรกรเพื่อให้เกิดการควบคุมค่าใช้จ่ายอย่างเป็นระบบ

7. การพัฒนาระบบการขนส่งเพื่อรองรับการขนส่งผลผลิตผลไม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในการนี้ การดำเนินโครงการนำร่องในจังหวัดตราด โดยทางหอการค้าจังหวัดตราด ได้เปิดจุดรับซื้อผลไม้จากเกษตรกร เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2552 โดยซื้อผลไม้กับเกษตรกรโดยรับซื้อและส่งออกเฉลี่ยวันละ 5-20 ตัน (ระหว่างวันที่ 17-22 พฤษภาคม 2552) โดยมียอดรวมในการส่งออกและซื้อผลไม้จากเกษตรกรไปแล้วประมาณ 2,000 กว่าตัน ซึ่งผลไม้ที่จะมาส่งให้กับหอการค้าจังหวัดตราดจะต้องเป็นผลไม้ที่มีคุณภาพ และต้องเป็นผลไม้จากเกษตรที่ขึ้นทะเบียน และเป็นสมาชิกกับทางหอการค้าจังหวัดตราด

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการส่งออกได้เข้ามาช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกรโดยนำงบประมาณมารับซื้อผลไม้อีก 90 ตัน ไปจำหน่ายยังประเทศกัมพูชา แต่ก็พบปัญหาในส่วนของมังคุด ว่าสินค้าที่จะส่งไปจำหน่ายยังต่างประเทศมีน้อย ส่วนสินค้าที่ล้นตลาดภายในประเทศส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ ซึ่งการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการฯ และหอการค้าจังหวัดตราดในการส่งผลไม้ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศกัมพูชา และเวียดนามนั้นยังอยู่ในระดับที่ดี

ภาคผนวก

ตารางสถิติผลไม้ ปี 2541 – 2550

และ

คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

ตารางที่ 1

ทุเรียน : เนื้อที่ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ราคา
และมูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2541-2550

ปี (พ.ศ.)	เนื้อที่ยืนต้น (1,000 ไร่)	เนื้อที่ให้ผล (1,000 ไร่)	ผลผลิต (1,000 ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	มูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ (ล้านบาท)
2541	758	565	713	1,262	22.89	16,320
2542	780	605	804	1,328	15.81	12,713
2543	805	655	890	1,359	17.10	15,214
2544	823	694	885	1,274	14.01	12,393
2545	828	718	963	1,341	11.97	11,525
2546	840	733	739	1,007	14.20	10,488
2547	860	748	831	1,110	11.82	9,819
2548	832	717	651	908	11.79	7,675
2549	815	700	623	889	15.12	9,419
2550	771	683	751	1,099	14.23	10,682

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2550) สถิติการเกษตรประเทศไทยไม้ผล: ทุเรียน ปี 2550

ตารางที่ 2

ทุเรียน : เนื้อที่ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ เป็นรายภาค ปี 2548-2550

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550
รวมทั้งประเทศ	831,849	815,302	771,345	716,809	700,357	683,044	650,960	622,934	750,683	908	889	1,099
ภาคเหนือ	32,964	34,170	27,584	27,345	29,021	24,092	15,915	15,429	13,440	582	532	558
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,233	3,803	3,661	1,708	2,051	2,482	800	828	1,438	468	404	579
ภาคกลางและตะวันออก	383,733	371,133	350,009	355,041	340,889	321,220	371,581	383,766	389,118	1,047	1,126	1,211
ภาคใต้	411,919	406,196	390,091	332,715	328,396	335,250	262,664	222,911	346,687	789	679	1,034

ตารางที่ 3

ทุเรียน : เนื้อที่ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ เป็นรายจังหวัด ปี 2548-2550

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550
รวมทั้งประเทศ	831,849	815,302	771,345	716,809	700,357	683,044	650,960	622,934	750,683	908	889	1,099
สุโขทัย	10,242	10,378	8,075	9,163	9,398	7,334	5,406	5,009	4,056	590	533	553
อุตรดิตถ์	22,722	23,792	19,509	18,182	19,623	16,758	10,509	10,420	9,384	578	531	560
ศรีสะเกษ	3,100	3,670	3,578	1,578	1,921	2,402	710	742	1,398	450	386	582
นครราชสีมา	133	133	83	130	130	80	90	86	40	695	661	503
นนทบุรี	827	856	924	747	731	762	87	99	158	116	136	207
ปราจีนบุรี	2,650	2,497	1,979	2,271	2,129	1,650	3,631	3,128	2,539	1,599	1,469	1,539
ฉะเชิงเทรา	550	435	293	434	323	197	400	277	174	922	859	884
จันทบุรี	245,395	236,959	219,959	229,437	219,161	203,649	257,428	255,103	243,157	1,122	1,164	1,194
ตราด	37,070	34,303	31,646	33,016	30,938	28,745	33,049	36,321	38,490	1,001	1,174	1,339
ระยอง	92,383	91,188	90,429	84,879	82,969	81,649	72,826	84,462	100,020	858	1,018	1,225
ชลบุรี	632	644	605	548	567	573	470	439	465	857	774	812
ประจวบคีรีขันธ์	4,226	4,251	4,174	3,709	4,071	3,995	3,690	3,937	4,115	995	967	1,030
ชุมพร	130,880	128,404	125,863	110,962	110,577	113,644	91,655	74,861	133,532	826	677	1,175
ระนอง	18,462	16,139	10,451	13,981	12,721	9,555	11,520	8,917	10,520	824	701	1,101
สุราษฎร์ธานี	52,612	51,272	46,142	37,405	35,687	36,665	33,290	32,761	38,498	890	918	1,050
พังงา	8,583	8,441	7,754	7,997	7,759	7,284	6,646	5,680	5,616	831	732	771
ภูเก็ต	3,315	2,953	2,893	3,281	2,893	2,752	2,217	1,799	1,998	676	622	726
กระบี่	8,617	8,585	8,381	7,562	7,701	8,087	6,352	5,868	7,642	840	762	945
ตรัง	6,325	5,699	5,040	5,162	4,502	4,201	4,228	3,223	4,117	819	716	980
นครศรีธรรมราช	51,331	50,708	49,725	43,500	41,767	43,496	36,192	31,409	45,627	832	752	1,049
พัทลุง	7,068	6,739	6,412	5,528	4,941	5,332	4,013	2,722	4,506	726	551	845
สงขลา	16,331	16,751	16,505	11,812	12,853	13,139	11,340	9,447	13,927	960	735	1,060
สตูล	5,343	5,218	4,333	4,471	4,672	3,898	4,221	3,443	3,793	944	737	973
ปัตตานี	11,790	11,478	11,050	9,467	8,971	9,371	7,763	5,723	8,031	820	638	857
ยะลา	59,335	62,038	63,845	46,056	48,603	52,103	31,687	27,752	46,372	688	571	890
นราธิวาส	31,927	31,771	31,697	25,531	24,749	25,723	11,540	9,306	22,508	452	376	875

ตารางที่ 4

ทุเรียน : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เป็นรายภาค ปี 2551

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น(ไร่)	เนื้อที่ให้ผล(ไร่)	ผลผลิต(ตัน)	ผลผลิต/ไร่(กก.)
รวมทั้งประเทศ	725,955	667,437	637,790	956
ภาคเหนือ	25,346	21,988	12,984	591
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,550	2,975	1,829	615
ภาคกลางและตะวันออก	323,349	302,622	381,877	1,262
ภาคใต้	373,710	339,852	241,100	709

ตารางที่ 5

ทุเรียน : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เป็นรายจังหวัด ปี 2551

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)
รวมทั้งประเทศ	725,955	667,437	637,790	956
สุโขทัย	7,301	6,537	3,961	606
อุตรดิตถ์	18,045	15,451	9,023	584
ศรีสะเกษ	3,475	2,900	1,795	619
นครราชสีมา	75	75	34	453
นนทบุรี	1,109	783	276	352
ปราจีนบุรี	1,896	1,517	2,417	1,593
ฉะเชิงเทรา	266	182	165	907
จันทบุรี	201,828	191,673	243,808	1,272
ตราด	30,763	28,987	37,306	1,287
ระยอง	82,831	75,012	94,290	1,257
ชลบุรี	601	581	482	830
ประจวบคีรีขันธ์	4,055	3,887	3,133	806
ชุมพร	119,947	115,349	100,584	872
ระนอง	9,301	8,999	7,514	835
สุราษฎร์ธานี	44,932	37,401	37,513	1,003
พังงา	7,598	7,333	4,495	613
ภูเก็ต	2,662	2,521	1,371	544
กระบี่	7,858	7,682	4,563	594
ตรัง	4,867	4,418	2,761	625
นครศรีธรรมราช	45,150	42,563	38,222	898
พัทลุง	5,884	5,405	1,378	255
สงขลา	16,290	13,468	7,111	528
สตูล	4,086	3,801	927	244
ปัตตานี	10,837	9,553	3,028	317
ยะลา	63,417	54,449	22,161	407
นราธิวาส	30,881	26,910	9,472	352

ตารางที่ 6

เงาะ : เนื้อที่ ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ราคา
และมูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2541-2550

ปี	เนื้อที่ยืนต้น (1,000 ไร่)	เนื้อที่ให้ผล (1,000 ไร่)	ผลผลิต (1,000 ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	มูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ (ล้านบาท)
2541	523	450	578	1,286	14.89	8,610
2542	535	464	650	1,400	9.60	6,237
2543	545	476	665	1,396	7.36	4,895
2544	550	491	670	1,367	8.55	5,731
2545	551	500	652	1,303	4.63	3,018
2546	548	500	611	1,221	7.35	4,490
2547	538	495	574	1,161	5.13	2,947
2548	518	475	514	1,081	6.36	3,266
2549	488	458	436	952	12.36	5,395
2550	442	424	489	1,155	7.26	3,552

ตารางที่ 7

เงาะ : เนื้อที่ ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เป็นรายภาค ปี 2548-2550

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550
รวมทั้งประเทศ	517,621	487,592	442,204	475,218	458,336	423,804	513,518	436,474	489,296	1,081	952	1,155
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,456	4,261	4,065	4,217	4,178	4,039	5,077	4,660	4,895	1,204	1,115	1,212
ภาคกลางและตะวันออก	274,641	257,101	229,847	256,985	243,760	221,196	330,490	312,530	293,488	1,286	1,282	1,327
ภาคใต้	238,524	226,230	208,292	214,016	210,398	198,569	177,951	119,284	190,913	831	567	961

ตารางที่ 8

เงาะ : เนื้อที่ ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เป็นรายจังหวัด ปี 2548-2550

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550
รวมทั้งประเทศ	517,621	487,592	442,204	475,218	458,336	423,804	513,518	436,474	489,296	1,081	952	1,155
หนองคาย	1,015	951	936	958	939	936	1,007	935	991	1,051	996	1,059
ศรีสะเกษ	3,441	3,310	3,129	3,259	3,239	3,103	4,070	3,725	3,904	1,249	1,150	1,258
ปราจีนบุรี	1,069	1,059	1,044	1,015	1,035	1,044	877	805	920	864	778	881
จันทบุรี	185,649	170,400	145,489	178,926	165,820	142,989	244,055	221,867	193,464	1,364	1,338	1,353
ตราด	71,973	70,217	68,358	62,909	63,025	63,670	69,452	78,592	83,471	1,104	1,247	1,311
ระยอง	14,180	13,817	13,639	12,831	12,538	12,264	15,128	10,344	14,705	1,179	825	1,199
ชลบุรี	352	267	225	300	242	215	191	146	150	637	603	698
กาญจนบุรี	831	827	825	574	662	767	413	433	575	720	654	750
ประจวบคีรีขันธ์	587	514	267	430	438	247	374	343	203	870	783	822
ชุมพร	29,038	24,381	20,508	28,461	24,062	20,378	17,333	8,133	16,893	609	338	829
ระนอง	9,661	7,093	5,553	9,380	6,882	5,397	5,159	2,133	4,641	550	310	860
สุราษฎร์ธานี	52,896	50,761	50,160	48,987	49,484	49,811	41,394	23,109	52,302	845	467	1,050
พังงา	12,534	11,437	9,752	10,987	10,629	9,298	7,911	4,815	6,974	720	453	750
ภูเก็ต	492	418	335	387	357	297	248	163	217	641	457	731
กระบี่	6,523	5,749	4,497	5,876	5,318	4,121	4,002	2,563	3,235	681	482	785
ตรัง	5,878	5,457	4,828	4,976	4,685	4,154	4,314	3,659	4,096	867	781	986
นครศรีธรรมราช	61,511	60,347	53,487	55,572	56,582	52,021	43,624	28,517	46,039	785	504	885
พัทลุง	6,425	6,211	5,873	5,580	5,594	5,324	6,015	4,912	5,569	1,078	878	1,046
สงขลา	5,627	5,657	5,596	4,758	4,898	4,936	5,110	4,271	5,010	1,074	872	1,015
สตูล	6,463	6,434	6,127	6,007	6,074	5,817	4,962	4,136	5,544	826	681	953
ปัตตานี	2,646	2,606	2,464	2,243	2,326	2,253	2,463	2,047	2,399	1,098	880	1,065
ยะลา	5,779	5,691	5,602	5,376	5,448	5,534	7,295	5,938	7,012	1,357	1,090	1,267
นราธิวาส	33,051	33,988	33,510	25,426	28,059	29,228	28,121	24,888	30,982	1,106	887	1,060

ตารางที่ 9

เงาะ : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เป็นรายภาค ปี 2551

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)
รวมทั้งประเทศ	408,683	396,987	404,053	1,018
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3,940	3,916	4,777	1,220
ภาคกลางและภาคตะวันออก	215,235	209,770	282,469	1,347
ภาคใต้	189,508	183,301	116,807	637

ตารางที่ 10

เงาะ : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ เป็นรายจังหวัด ปี 2551

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)	เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)
รวมทั้งประเทศ	408,683	396,987	404,053	1,018
หนองคาย	927	927	990	1,068
ศรีสะเกษ	3,013	2,989	3,787	1,267
ปราจีนบุรี	1,036	1,036	916	884
จันทบุรี	132,832	131,222	178,987	1,364
ตราด	66,488	63,636	86,927	1,366
ระยอง	13,673	12,738	14,763	1,159
ชลบุรี	186	175	120	684
กาญจนบุรี	852	804	618	769
ประจวบคีรีขันธ์	168	159	138	866
ชุมพร	16,578	16,479	9,014	547
ระนอง	4,137	4,020	1,982	493
สุราษฎร์ธานี	47,957	47,658	40,891	858
พังงา	7,795	7,487	3,691	493
ภูเก็ต	318	308	134	435
กระบี่	2,788	2,544	1,244	489
ตรัง	4,372	3,914	2,814	719
นครศรีธรรมราช	49,379	48,437	29,401	607
พัทลุง	5,552	5,178	1,496	289
สงขลา	5,358	4,928	3,528	716
สตูล	5,825	5,619	4,063	723
ปัตตานี	2,323	2,188	1,212	554
ยะลา	5,482	5,441	4,358	801
นราธิวาส	31,644	29,100	12,979	446

ตารางที่ 11

มังคุด : เนื้อที่ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ ราคา
และมูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ ปี 2541-2550

ปี	เนื้อที่ยืนต้น (1,000 ไร่)	เนื้อที่ให้ผล (1,000 ไร่)	ผลผลิต (1,000 ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	ราคาที่เกษตรกรขายได้ (บาท/กก.)	มูลค่าของผลผลิตตามราคาที่เกษตรกรขายได้ (ล้านบาท)
2541	278	151	144	955	26.98	3,889
2542	307	169	164	973	19.79	3,244
2543	341	189	169	894	21.02	3,554
2544	368	214	202	943	16.14	3,259
2545	384	236	246	1,039	9.64	2,367
2546	405	255	211	829	18.53	3,910
2547	422	273	239	877	14.12	3,379
2548	440	302	209	692	11.46	2,395
2549	476	345	148	429	19.47	2,876
2550	488	387	348	899	9.84	3,426

ตารางที่ 12

มังคุด : เนื้อที่ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ เป็นรายภาค ปี 2548-2550

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550
รวมทั้งประเทศ	440,408	475,976	488,049	301,916	344,635	387,292	209,003	147,709	348,181	692	429	899
ภาคกลางและตะวันออก	163,797	172,133	181,432	116,800	128,996	146,955	87,491	46,896	113,113	749	364	770
ภาคใต้	276,611	303,843	306,617	185,116	215,639	240,337	121,512	100,813	235,068	656	468	978

ตารางที่ 13

มังคุด : เนื้อที่ ผลผลิต ผลผลิตต่อไร่ เป็นรายจังหวัด ปี 2548-2550

ภาค/จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)			เนื้อที่ให้ผล (ไร่)			ผลผลิต (ตัน)			ผลผลิตต่อไร่ (กก.)		
	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550	2548	2549	2550
รวมทั้งประเทศ	440,408	475,976	488,049	301,916	344,635	387,292	209,003	147,709	348,181	692	429	899
นนทบุรี	267	267	267	47	74	154	30	32	75	638	432	487
ปราจีนบุรี	1,713	1,753	1,753	758	883	985	841	718	1,029	1,109	813	1,045
จันทบุรี	111,273	115,925	123,098	80,054	88,395	103,091	60,921	34,032	78,968	761	385	766
ตราด	27,475	28,052	29,754	18,467	21,244	22,895	14,534	7,372	19,072	787	347	833
ระยอง	21,765	24,922	25,218	16,654	17,531	18,910	10,692	4,418	13,502	642	252	714
ชลบุรี	210	204	204	110	183	183	90	89	96	818	486	525
ประจวบคีรีขันธ์	1,094	1,010	1,138	710	686	737	383	235	371	539	343	503
ชุมพร	79,038	78,284	78,284	66,153	74,091	76,284	41,147	35,045	63,697	622	473	835
ระนอง	20,443	19,275	19,133	14,019	15,360	16,560	8,552	7,020	13,579	610	457	820
สุราษฎร์ธานี	17,649	21,400	20,171	8,916	11,689	13,400	6,919	5,646	12,382	776	483	924
พังงา	13,957	13,714	13,714	11,813	12,442	12,787	7,100	5,611	9,207	601	451	720
ภูเก็ต	576	507	507	261	318	329	132	117	191	506	368	581
กระบี่	4,215	3,746	3,746	2,198	2,432	2,576	873	686	1,855	397	282	720
ตรัง	5,698	5,888	5,983	3,096	3,319	4,684	1,728	1,424	4,497	558	429	960
นครศรีธรรมราช	78,214	101,436	103,113	49,143	63,356	72,638	31,943	28,383	91,960	650	448	1,266
พัทลุง	12,890	14,180	14,180	6,107	6,884	7,930	4,275	3,614	6,059	700	525	764
สงขลา	5,206	5,199	5,351	3,052	3,188	4,150	2,435	1,906	3,901	798	598	940
สตูล	2,304	2,396	2,635	1,573	1,705	1,710	854	713	1,674	543	418	979
ปัตตานี	3,498	3,581	3,658	1,754	1,854	2,168	1,066	810	2,083	608	437	961
ยะลา	7,644	7,699	8,240	4,248	4,770	6,082	5,374	2,523	6,562	1,265	529	1,079
นราธิวาส	25,279	26,538	27,902	12,783	14,231	19,039	9,114	7,315	17,421	713	514	915

ตารางที่ 14

มังคุด : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปี 2551

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น	เนื้อที่ให้ผล	ผลผลิต	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	
	(ไร่)	(ไร่)	(ตัน)	ยืนต้น	ให้ผล
รวมทั้งประเทศ	489,767	396,325	175,274	358	442
ภาคกลาง	194,792	156,279	112,387	577	719
ภาคใต้	294,975	240,046	62,887	213	262
นนทบุรี	314	199	101	322	510
ปราจีนบุรี	1,793	1,276	1,233	688	966
จันทบุรี	134,337	109,324	77,729	579	711
ตราด	30,457	24,385	20,557	675	843
ระยอง	26,543	20,226	12,318	464	609
ชลบุรี	261	183	91	349	497
ประจวบคีรีขันธ์	1,087	686	358	329	522
ชุมพร	77,501	75,903	14,270	184	188
ระนอง	17,220	15,009	6,964	404	464
สุราษฎร์ธานี	19,575	14,405	5,157	263	358
พังงา	13,577	12,987	3,883	286	299
ภูเก็ต	507	376	56	110	150
กระบี่	3,572	2,892	578	162	200
ตรัง	5,964	4,844	1,942	326	401
นครศรีธรรมราช	95,247	69,125	20,738	218	300
พัทลุง	14,200	9,172	596	42	65
สงขลา	5,351	4,277	2,352	440	550
สตูล	2,630	1,798	590	224	328
ปัตตานี	3,804	2,497	507	133	203
ยะลา	8,199	6,431	1,981	242	308
นราธิวาส	27,628	20,330	3,273	118	161

ตารางที่ 15

ลองกอง : เนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปี 2551

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น	เนื้อที่ให้ผล	ผลผลิต	ผลผลิตต่อไร่
	(ไร่)	(ไร่)	(ตัน)	(กิโลกรัม)
รวมทั้งประเทศ	461,043	331,216	100,583	304
ภาคเหนือ	8,535	4,754	4,022	846
ภาคกลาง	116,750	84,035	61,951	737
ภาคใต้	335,758	242,427	34,610	143
อุตรดิตถ์	8,535	4,754	4,022	846
จันทบุรี	94,331	68,320	52,470	768
ตราด	14,905	10,911	6,623	607
ระยอง	7,514	4,804	2,858	595
ชุมพร	36,789	32,891	10,065	306
ระนอง	10,579	7,875	2,378	302
สุราษฎร์ธานี	25,086	18,382	6,434	350
พังงา	9,416	5,913	639	108
ภูเก็ต	781	641	163	255
กระบี่	4,455	2,685	709	264
ตรัง	8,398	6,339	1,502	237
นครศรีธรรมราช	34,624	19,829	5,314	268
พัทลุง	16,099	8,898	667	75
สงขลา	24,863	14,095	2,213	157
สตูล	7,367	5,612	415	74
ปัตตานี	23,585	17,403	435	25
ยะลา	53,573	37,990	1,824	48
นราธิวาส	80,143	63,874	1,852	29

คำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

คำสั่ง

คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

ที่ อ๙/๒๕๕๑

เรื่อง แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก

สืบเนื่องด้วยคราวประชุมคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา ครั้งที่ ๗ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ ที่ประชุมได้พิจารณาเห็นว่า ขอบเขตในการพิจารณาศึกษาของคณะกรรมาธิการนั้นมีปริมาณเพิ่มมากขึ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดให้มีคณะทำงานอันประกอบไปด้วยบุคคลผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เพื่อช่วยเหลือการดำเนินการของคณะกรรมาธิการฯ ในงานด้านวิชาการ การศึกษาข้อเท็จจริง สภาพปัญหา ตลอดจนการตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะแล้วรายงาน ผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมาธิการฯ ที่ประชุมจึงเห็นสมควรแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการศึกษาและติดตามแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก ซึ่งอนุกรรมการคณะนี้ประกอบด้วย ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการดังต่อไปนี้

<u>ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ</u> ดังนี้

๑. นายสุรเดช จิรัฐิติเจริญ
๒. นายสิทธิศักดิ์ ยนต์ตระกูล
๓. รองศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ ศรีอนุชาติ

<u>คณะอนุกรรมาธิการ</u> ดังนี้

๑. นายสุพจน์ เลียดประถม	เป็นประธานคณะอนุกรรมาธิการฯ
๒. นายวันชัย แสงสุขเอี่ยม	เป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการฯ
๓. นายประยูร สงค์ประเสริฐ	เป็นอนุกรรมาธิการฯ
๔. นายชาติชัย อุดมกิจมงคล	เป็นอนุกรรมาธิการฯ
๕. นางดวงใจ จันทร	เป็นอนุกรรมาธิการฯ
๖. นางชิงชิง ทองดี	เป็นอนุกรรมาธิการฯ
๗. นายจรูญ พงศาปาน	เป็นอนุกรรมาธิการฯ
๘. รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย ชคตระการ	เป็นอนุกรรมาธิการฯ
๙. นายบุญเที่ยง สุขนิยม	เป็นอนุกรรมาธิการฯ

ให้คณะอนุกรรมาธิการ.../

ให้คณะอนุกรรมาธิการรายงานผลความคืบหน้าในการดำเนินงานต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการเป็นระยะเวลาตามสมควร ทั้งนี้ ที่ประชุมได้กำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินงานให้แล้วเสร็จภายในวันพุธที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๑

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายสุรชัย ชัยตระกูลทอง)

รองประธานคณะกรรมาธิการ ฯ

แทนประธานคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

คำสั่ง

คณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

ที่ อ๙.๑/๒๕๕๑

เรื่อง แต่งตั้งอนุกรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก

สืบเนื่องด้วยคราวประชุมคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๕๑ ที่ประชุมเห็นสมควรจัดให้คณะบุคคลผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาช่วยเหลือกิจการของคณะกรรมาธิการในการศึกษาข้อเท็จจริง สภาพปัญหา ตลอดจนการตั้งข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซาก ตามญัตติที่ได้รับมอบหมายจากวุฒิสภา แล้วรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมาธิการ ที่ประชุมจึงพิจารณาให้จัดตั้งคณะอนุกรรมาธิการแก้ไขปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำซ้ำซากขึ้น

ในการนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้มีมติให้มีการแต่งตั้งอนุกรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการฯ เพื่อให้คำปรึกษา แนะนำ และแสดงความคิดเห็นในด้านต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาศึกษาของคณะอนุกรรมาธิการฯ ซึ่งจะทำให้ภารกิจที่คณะอนุกรรมาธิการฯ ได้รับมอบหมายสำเร็จลุล่วงและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คณะกรรมาธิการฯ จึงขอแต่งตั้งอนุกรรมาธิการและที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการฯ ดังต่อไปนี้

<u>คณะอนุกรรมาธิการ</u> ดังนี้

๑. นายประเสริฐ ชิตวงษ์	เป็นที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๒. นายสุมิตร เขียวขจี	เป็นอนุกรรมาธิการฯ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(นายบุญชัย โชควัฒนา)

ประธานคณะกรรมาธิการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. **การผลิตสินค้าเกษตร: ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร: ไม้ผล-ไม้ยืนต้น: ทุเรียน**. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: http://www2.oae.go.th/statistic/yearbook50/production/horticulturalcrop/durain52.xls (พฤศจิกายน 2552)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. **การผลิตสินค้าเกษตร: ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร: ไม้ผล-ไม้ยืนต้น: เงาะ**. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: http://www2.oae.go.th/statistic/yearbook50/production/horticulturalcrop/rambutan52.xls (พฤศจิกายน 2552)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. **การผลิตสินค้าเกษตร: ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร: ไม้ผล-ไม้ยืนต้น: มังคุด**. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: http://www2.oae.go.th/statistic/yearbook50/production/horticulturalcrop/mangoteen52.xls (พฤศจิกายน 2552)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. **การผลิตสินค้าเกษตร: ข้อมูลการผลิตสินค้าเกษตร: ไม้ผล-ไม้ยืนต้น: ลองกอง**. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: http://www2.oae.go.th/statistic/yearbook50/production/horticulturalcrop/longkong52.xls (พฤศจิกายน 2552)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. **สถิติการเกษตร: ข้อมูลสถิติการเกษตรประเทศไทย: ไม้ผล: ทุเรียน**. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: http://www.oae.go.th/oae_report/stat_agri/report_result_content.php (พฤศจิกายน 2552)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. **สถิติการเกษตร: ข้อมูลสถิติการเกษตรประเทศไทย: ไม้ผล: มังคุด**. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: http://www.oae.go.th/oae_report/stat_agri/report_result_content.php (พฤศจิกายน 2552)

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. **สถิติการเกษตร: ข้อมูลสถิติการเกษตรประเทศไทย: ไม้ผล: เงาะ**. (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: http://www.oae.go.th/oae_report/stat_agri/report_result_content.php (พฤศจิกายน 2552)

พิมพ์ที่สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๑, ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๓๕, ๐ ๒๒๔๔ ๑๓๔๑-๒,
๐ ๒๘๓๑ ๙๔๓๑ - ๒ และ ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๓๕ - ๖